

5.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคองหงส์

ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลคองหงส์เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 มีเนื้อที่ 34.57 ตารางกิโลเมตร หรือ 21,606.3 ไร่ ทิศเหนือจด อบต. คลองแหและ อบต. น้ำน้อย ทิศใต้จดเขตเทศบาลตำบลบ้านพรุและ อบต. บ้านพรุ ทิศตะวันตกจด อบต.ทุ่งใหญ่ และ อบต. นาหม่อม ทิศตะวันออกจด เทศบาลนครหาดใหญ่ และ อบต. ควนลัง์ คูรูปที่ 5.1 แบ่งการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 และ 4 อยู่ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ หมู่ที่ 2 , 3 , 5 , 6 , 7, 8 อยู่ในเขตปกครองของ อบต. มีหน่วยงานอื่นที่เข้ามาตั้งอยู่ใน อบต. คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ค่ายเสนาณรงค์ศูนย์วิจัยยางสงขลาและสำนักงานตลาดกลางยางพารา

องค์การบริหารส่วนตำบลคองหงส์มีประชากร 24,651 คน นับถือศาสนาพุทธ 98% อื่น ๆ 2% มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 4 โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา 2 แห่ง ระดับอุดมศึกษา 2 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 5 โรงเรียน มีวัด 1 วัด พระ 10 รูป สำนักสงฆ์ 1 แห่ง ศาลเจ้า 7 แห่ง มีสถานีโทรคมนาคม 5 แห่ง มีสถานีอนามัย 1 แห่ง เจ้าหน้าที่ 3 คน มีประชาชนมาใช้บริการเฉลี่ยเดือนละ 200 คน มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง อบต. 57%

สำหรับการประกอบอาชีพนั้นประชากรร้อยละ 40 ประกอบอาชีพ รับจ้าง ร้อยละ 30 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 25 ประกอบอาชีพทางการเกษตร ร้อยละ 5 รับราชการและอื่น ๆ

ไฟฟ้ามีครบทุกหมู่บ้านแต่ไฟฟ้าแสงสว่างสาธารณะยังมีไม่ถึง

มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 5 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 15 แห่ง โรงฆ่าสัตว์ 1 แห่ง ห้างสรรพสินค้า 1 แห่ง

รายได้ของ อบต. คองหงส์ ปี 2540

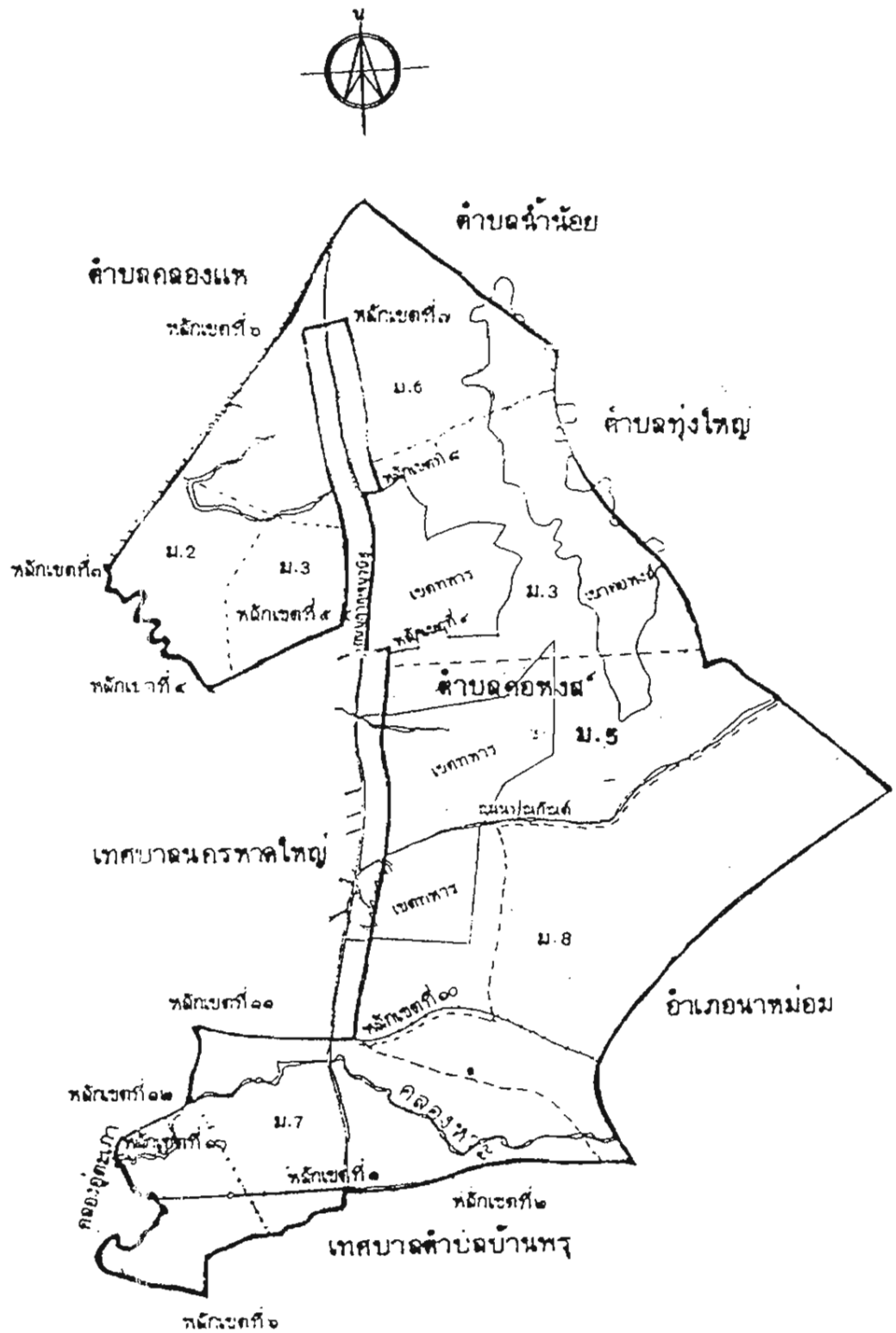
1. หมวดภาษีอากร 7,887,389.36 บาท
2. หมวดเงินอุดหนุน 1,360,000 บาท
3. รายได้อื่น ๆ 41,630,241.40 บาท

รายจ่ายของ อบต.คองหงส์ ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 7,704,598.29 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 41,243,519 บาท

รูปที่ 5.1

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอหงส์

ปัญหาของ อบต. คอหงส์ มีดังนี้

1. ไม่มีระบบระบายน้ำ ทำให้เกิดน้ำท่วมอย่างหนักทุกปี
2. มีน้ำเสียจากโรงงานและน้ำเสียจากบ้านเรือนของประชาชน
3. ไม่มีที่ดินสำหรับทิ้งขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะยังไม่มีระบบที่ดี
4. น้ำประปายังมีไม่ทั่วถึง บางพื้นที่น้ำป่อเป็นสนิม
5. มีคนว่างงานมาก
6. บริการสาธารณสุขไม่ทั่วถึง
7. การจราจรติดขัด เส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่ เป็นถนนหินคลุก และดินลูกรัง ฤดูฝนสัญจรไม่สะดวก
8. ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตและการศึกษา
9. การจัดเก็บภาษีในพื้นที่คาบเกี่ยวกับเทศบาลนครหาดใหญ่
10. การพัฒนาตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลงเพราะไม่มีงบประมาณ
11. ประชาชนในเขตพื้นที่ยังไม่เข้าใจภาวะหน้าที่ในการเสียภาษี

มีเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และหัวหน้าส่วนสาธารณสุข และพนักงานส่วนตำบลอีก 12 คน ลูกจ้างชั่วคราว 26 คน

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. คอหงส์

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานการศึกษา	1. โรงเรียนประถมศึกษา	4 โรง	
	2. โรงเรียนอาชีวศึกษา	2 โรง	
	3. สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา	2 แห่ง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานเอนามัย	1. สถานเอนามัย	1 แห่ง	
3. สาธารณูปโภค	1. สถานีโทรคมนาคม	5 แห่ง	

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
4. สถานที่สำคัญทางศาสนา	1. วัด 2. สำนักสงฆ์ 3. ศาลเจ้า	1 วัด 1 แห่ง 7 แห่ง	
5. สถานที่ราชการและรัฐสภากิจ	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 3. ค่ายเสนาณรงค์ 4. ศูนย์วิจัยการยาง	1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง	
6. โรงงานอุตสาหกรรม	1. โรงงานอุตสาหกรรม 2. โรงฆ่าสัตว์	15 แห่ง 1 แห่ง	
7. พาณิชยกรรม	1. ห้างสรรพสินค้า 2. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง	1 แห่ง 5 แห่ง	

5.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแห

ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองแห เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 มีเนื้อที่ 24.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 15,312.5 ไร่ ทิศเหนือจด อบต. คูเต่า ทิศใต้จด อบต. คอหงส์ และเทศบาลนครหาดใหญ่ ทิศตะวันออกจด อบต. น้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ ทิศตะวันตกจด อบต. บ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ และ อบต. บ้านหาร อำเภอบางกล่ำ ดูรูปที่ 5.2 แบ่งการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน หน่วยงานอื่นที่เข้ามาอยู่ในเขต อบต. คือ สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาหาดใหญ่ มีประชากร 17,170 คน มีโรงเรียนก่อนประถมศึกษา 2 โรง โรงเรียนระดับประถมศึกษา 5 โรง มีวัด 2 วัด มัสยิด 8 มัสยิด สถานีอนามัย 1 แห่ง อยู่ในหมู่ที่ 4

ความเจริญของ อบต. คลองแหจะอยู่บริเวณถนนลพบุรีราเมศวร์ที่ตัดผ่าน อบต. คือ หมู่ที่ 1 , 2, 3, 4, 5, 11 เขตหมู่บ้านที่เจริญเด่นชัดที่สุด คือ หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 ที่ ๆ ทางไกลถนนเข้าไปจะเป็นที่อยู่อาศัย

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. คลองแห

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานการศึกษา	1. โรงเรียนก่อนประถมศึกษา 2. โรงเรียนประถมศึกษา	2 โรง 5 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานเอนามัย	1. สถานีอนามัย	1 แห่ง	
3. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด 2. มัสยิด	2 วัด 8 มัสยิด	
4. สถานที่ราชการ และรัฐวิสาหกิจ	1. สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขา หาดใหญ่	1 แห่ง	
5. โรงงานอุตสาหกรรม	1. โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ 2. โรงรมยางของบริษัทแสงทอง	1 โรง 1 โรง	

5.4 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอุตตะเกา

ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอุตตะเกาเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล
ชั้น 5 มีเนื้อที่ 6.7 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือจด อบต. บ้านหาร ทิศใต้จด เทศบาลนคร -
หาดใหญ่ ทิศตะวันออกจด อบต. คลองแห ทิศตะวันตกจด อบต. ท่าช้าง ตูรูปที่ 5.3 แบ่งการ
ปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้านมีประชากรประมาณ 3,039 คน นับถือศาสนาพุทธ 70%
อิสลาม 30% มีวัด 1 วัด มีพระ 4 รูป มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 โรง สถานีอนามัย
1 แห่ง

จากถนนลพบุรีราเมศวร์เข้าไปจะพบหมู่ที่ 4 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 2 และ
หมู่ที่ 1 ตามลำดับ ที่ทำการ อบต. คลองอุตตะเกาอยู่ในหมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 มีชุมชนมากที่สุดคือ

เป็นหัวใจของตำบล นอกจากนี้หมู่ที่ 3 ยังเป็นที่ตั้งวัด โรงเรียนและสถานอนามัย และมีสถานรับเลี้ยงเด็ก 1 แห่ง นอกจากนี้หมู่ที่ 3 เป็นหมู่บ้านเดียวที่มีน้ำประปาใช้ ซึ่งเป็นประปาที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขมาจัดทำให้ สำหรับหมู่บ้านอื่น ๆ ใช้น้ำบาดาลเป็นส่วนใหญ่

อบต. คลองอยู่ตะเภานี้มีคลองอยู่ตะเภาไหลผ่าน ซึ่งน้ำที่ไหลผ่านมายังเป็นน้ำตื้นอยู่ ยังไม่มีปัญหาน้ำเน่าเสีย ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีอาชีพเกษตรกรรมบ้าง แต่เป็นเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ เช่น ปลูกไผ่ในเนื้อที่ไม่มากนักและทำสวนผลไม้เล็ก ๆ น้อย ๆ เนื่องจากมีประชากรอยู่ไม่มากจึงไม่มีปัญหาเรื่องที่ดินขยะ ปัจจุบันชาวบ้านจัดการเรื่องขยะกันเอง

ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีแต่โรงงานแปรรูปเฟอร์นิเจอร์

รายได้ของ อบต. คลองอยู่ตะเภา ปี 2540

1. หมวดภาษีอากร 469,900 บาท
2. เงินอุดหนุน 1,360,000 บาท
3. รายได้อื่น ๆ 204,800 บาท

รายจ่ายของ อบต. คลองอยู่ตะเภา ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 40,740 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 1,113,250 บาท

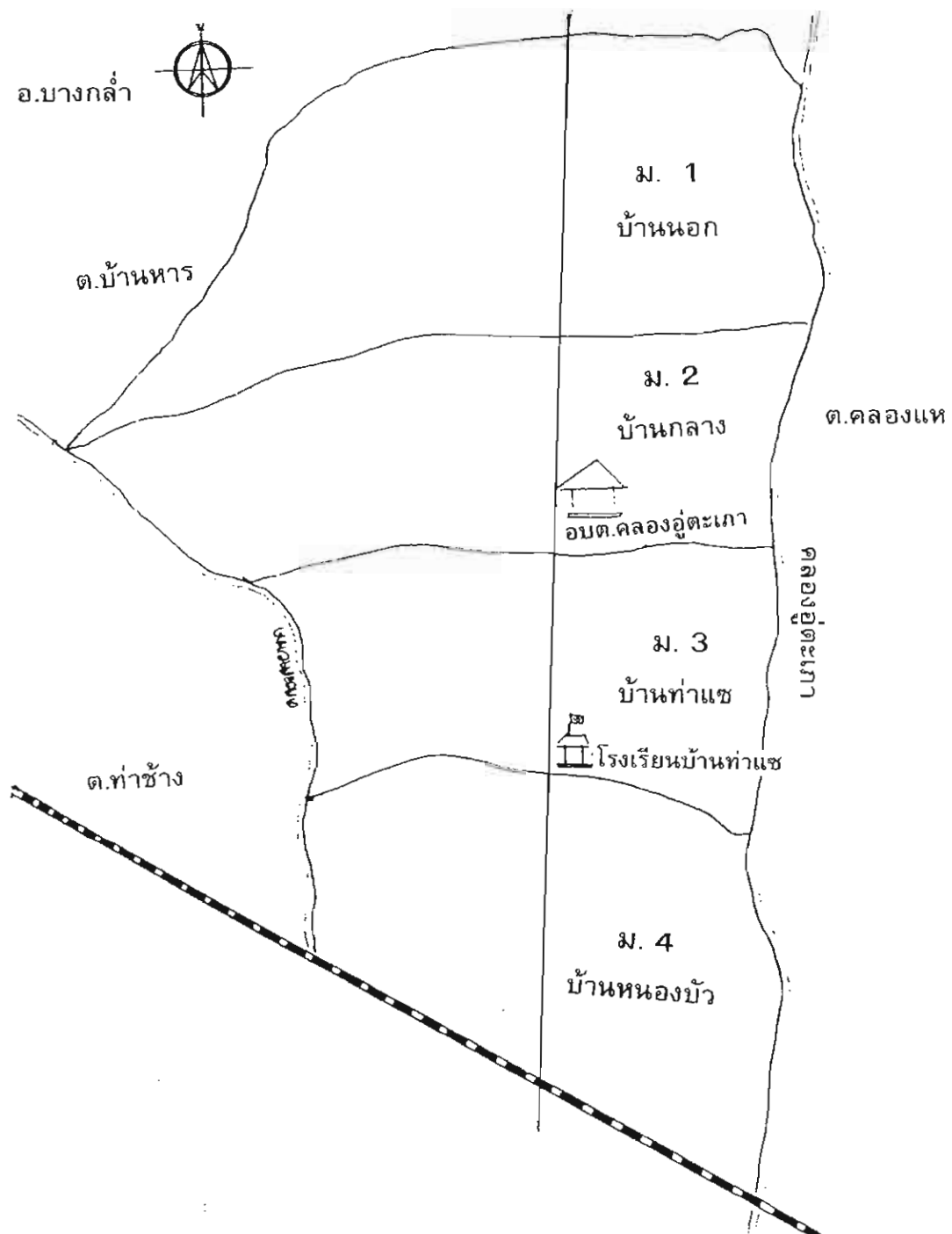
ปัญหาของ อบต. คลองอยู่ตะเภา มีดังนี้

1. ถ้าฝนตกมาก น้ำล้นคลองอยู่ตะเภา ก็จะท่วมบริเวณที่อยู่ติดคลองอยู่ตะเภา
2. ไม่มีที่สาธารณะ
3. ไปรษณีย์และหน่วยดับเพลิงไม่มี
4. ยังไม่มีการเตรียมเรื่องที่ดินขยะ

เจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา

รูปที่ 5.3

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองอยู่ตะเภา

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. คลองอยู่ตะเภา

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานการศึกษา	1. โรงเรียนประถมศึกษา	1 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานเอนามัย	1. สถานเอนามัย	1 แห่ง	
3. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด	1 วัด	
4. โรงงานอุตสาหกรรม	1. โรงงานแปรรูปเฟอร์นิเจอร์	1 แห่ง	
5. บริการและบันเทิง	1. สถานรับเลี้ยงเด็ก	1 แห่ง	

5.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควนลัง

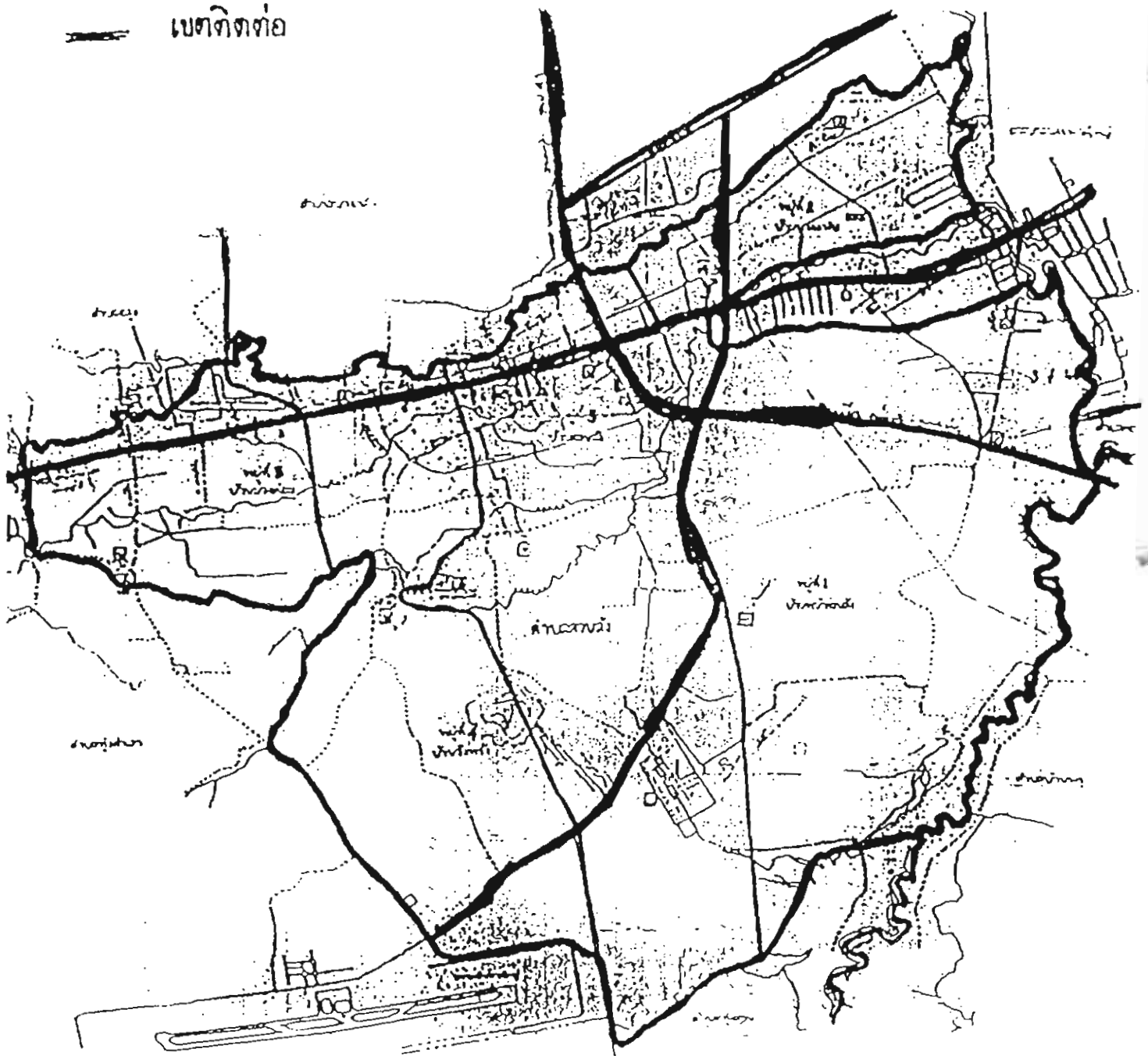
ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลควนลัง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 มีเนื้อที่ 66.76 ตารางกิโลเมตร หรือ 41,725 ไร่ ทิศเหนือจด อบต. จลุง อำเภอลำดวน และ อบต. ท่าช้าง อ.บางกล่ำ ทิศใต้จด อบต.โคกม่วง อบต.ทุ่งลาน อบต. คลองหอยโข่ง อำเภอกลองหอยโข่ง ทิศตะวันออกจด เทศบาลนครหาดใหญ่ อบต. บ้านพรุ และ อบต. คอหงส์ ทิศตะวันตกจด อบต. ทุ่งตำเสา อำเภอลำดวน รูปที่ 5.4 แบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน มีประชากร 26,354 คน นับถือศาสนาพุทธ 70% อิสลาม 29% คริสต์ 1% มีโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 1 โรง ครู 5 คน นักเรียน 50 คน ระดับประถมศึกษา 6 โรง ครู 100 คน นักเรียน 1,816 คน ระดับมัธยมศึกษา 2 โรง มีวัด 5 วัด มีพระ 30 รูป และ สามเณร 10 รูป มัสยิด 4 มัสยิด โบสถ์ 5 โบสถ์ มีสถานเอนามัย 1 แห่ง มีประชาชนมาใช้บริการเดือนละประมาณ 500 คน มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง อบต. 52.17%

รูปที่ 5.4

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลควนลัง

- เขตตำบล
- เขตหมู่บ้าน
- ทางหลวง
- เขตติดต่อ

หน่วยราชการที่เข้ามาตั้งอยู่ในเขต อบต. นี้ คือ

1. ศูนย์ปฏิบัติการ ร.พ.ช. หาดใหญ่
2. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทสงขลา
3. กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาคใต้
4. สำนักงานโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 8
5. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหาดใหญ่
6. การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (ถึงหัวแก๊ส) หาดใหญ่
7. ศูนย์เครื่องจักรกล เทศบาลนครหาดใหญ่
8. สำนักงานชลประทาน เขต 12
9. ศูนย์วิทยุสื่อสารของกรมการปกครอง
10. ชลประทานจังหวัดสงขลา
11. ศูนย์ประมวลข้อมูลทะเบียนราษฎรภาค 9 กรมการปกครอง
12. โรงเรียนหาดใหญ่ประชาสรรค์

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การปลูกข้าว การทำสวนยางพารา การทำสวนมะพร้าว ทำสวนทุเรียนและปลูกผักสวนครัว และการเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภค และจำหน่ายบางส่วน เช่น สุกกร เป็ด ไก่ อาชีพรองลงมาได้แก่ การรับจ้างทั่วไปและค้าขาย

มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 3 แห่ง โรงไม้ 2 แห่ง โรงซ่อมรถยนต์ 13 แห่ง โรงซ่อมรถจักรยานยนต์ 9 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 16 แห่ง

อบต. ควนลังมีที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน 5 แปลง เนื้อที่ 750 ไร่ มีคลองไหลผ่านหลายคลอง คือ คลองวาด คลองต่ำ คลองนนท์ และคลองสอ มีความยาวทั้งหมดประมาณ 50 กิโลเมตร แหล่งน้ำชลประทาน คือ โครงการชลประทานคลองวาด

สำหรับน้ำประปามีเฉพาะหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 บางส่วนหมู่ที่ 4 เป็นประปาชนบท ไฟฟ้ามีเกือบทุกหมู่บ้าน เฉพาะหมู่ที่ 1 ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ตลาดสำคัญ ๆ ไม่มี มีแต่ตลาดนัดเล็ก ๆ ในหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5 ความเจริญจะอยู่ที่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5

ชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนชนบทจะขุดหลุมฝังขยะเอง หรือเผาเองบ้าง บางแห่งที่เป็นชุมชนหนาแน่น อบต. จะมีบริการเก็บขยะให้โดยคิดเดือนละ 20 บาท/ครอบครัว แล้วนำไปเผาหรือฝังในป่า โดยสามารถกำจัดขยะได้วันละ 6 ตัน ปัจจุบันขยะได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณวันละ 10 ตัน จึงเริ่มมีปัญหาเรื่องการจัดเก็บและกำจัดขยะ

นอกจากนี้พื้นที่ของ อบต. ควนลัง ส่วนหนึ่งได้ใช้เป็นพื้นที่ทิ้งขยะของเทศบาลนครหาดใหญ่มานานแล้ว ขณะนี้มีลักษณะเป็นเนินขยะ เวลาฝนตกน้ำเสียจะไหลลงในคลองจุด บางครั้งมีการเผา คิวไฟจะรบกวนชาวบ้านที่อยู่ใกล้

รายได้ของ อบต. ควนลัง ปี 2540

1. หมวดภาษีอากร 7,683,228.64 บาท
2. หมวดเงินอุดหนุน 1,360,000 บาท
3. หมวดอื่น ๆ 27,648,233.34 บาท

รายจ่ายของ อบต. ควนลัง ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 6,002,418.68 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 28,356,270.00 บาท

ปัญหาของ อบต. ควนลัง มีดังนี้

1. การคมนาคมไม่สะดวก โดยเฉพาะถนนบางสายที่เชื่อมในหมู่บ้านภายในตำบล มีผิวจราจรคับแคบและขรุขระ
2. ไฟฟ้ายังไม่ทั่วถึง
3. การสร้างคูระบายน้ำยังมีไม่ครบทุกพื้นที่ ทำให้มีน้ำขังเกิดสภาพน้ำเน่าเสีย
4. ตู้โทรศัพท์ยังไม่ครบทุกหมู่บ้าน
5. การสาธารณสุขยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ
6. น้ำในคลองอยู่ตะกอนเน่าเสีย เพราะโรงงานอุตสาหกรรมทั้ง 16 โรง ส่วนใหญ่ระบายน้ำเสียลงสู่คลองอยู่ตะกอน
7. ยังไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง
8. มีการรื้อล้างแนวเขตที่ดินสาธารณสุขประโยชน์
9. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังไม่มีพอ
10. มีแรงงานต่างด้าวมาก

มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนสาธารณสุข นิติกร นอกจากนี้ยังมีเจ้าพนักงานธุรการ เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี นายช่างโยธา ช่างโยธา เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ และลูกจ้างอีกประมาณ 20 คน

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. ควนลัง

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานการศึกษา	1. โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 2. โรงเรียนประถมศึกษา 3. โรงเรียนมัธยมศึกษา	1 โรง 6 โรง 2 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานอนามัย	1. สถานีอนามัย	1 แห่ง	
3. สาธารณูปโภค	1. การไฟฟ้าภูมิภาคหาดใหญ่ 2. การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (ถึงหัวแก๊ส) หาดใหญ่ 3. สำนักงานโทรศัพท์ ภูมิภาคที่ 8	1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง	
4. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด 2. มัสยิด 3. โบสถ์คริสต์	5 วัด 4 มัสยิด 5 โบสถ์	
5. สถานที่ราชการ และรัฐวิสาหกิจ	1. ศูนย์ปฏิบัติการ ร.พ.ช. หาดใหญ่ 2. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทสงขลา 3. กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพล เรือนภาคใต้ 4. สำนักงานโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 8 5. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหาดใหญ่ 6. การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (ถึงหัวแก๊ส) หาดใหญ่ 7. ศูนย์เครื่องจักรกล เทศบาลนคร หาดใหญ่ 8. สำนักงานชลประทานที่ 12	1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง 1 แห่ง	

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
6. โรงงานอุตสาหกรรม	9. ศูนย์วิทยุสื่อสารของกรมการปกครอง	1 แห่ง	
	10. ชลประทานจังหวัดสงขลา	1 แห่ง	
	11. ศูนย์ประมวลข้อมูลทะเบียนราษฎรภาค 9 กรมการปกครอง	1 แห่ง	
	12. โรงเรียนหาดใหญ่ประชาสรรค์	1 แห่ง	
	1. โรงไม้	2 แห่ง	
	2. โรงงานอุตสาหกรรม	16 แห่ง	
7. บริการและบันเทิง	1. โรงซ่อมรถยนต์	13 แห่ง	
	2. โรงซ่อมรถจักรยานยนต์	9 แห่ง	

5.6 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง

ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

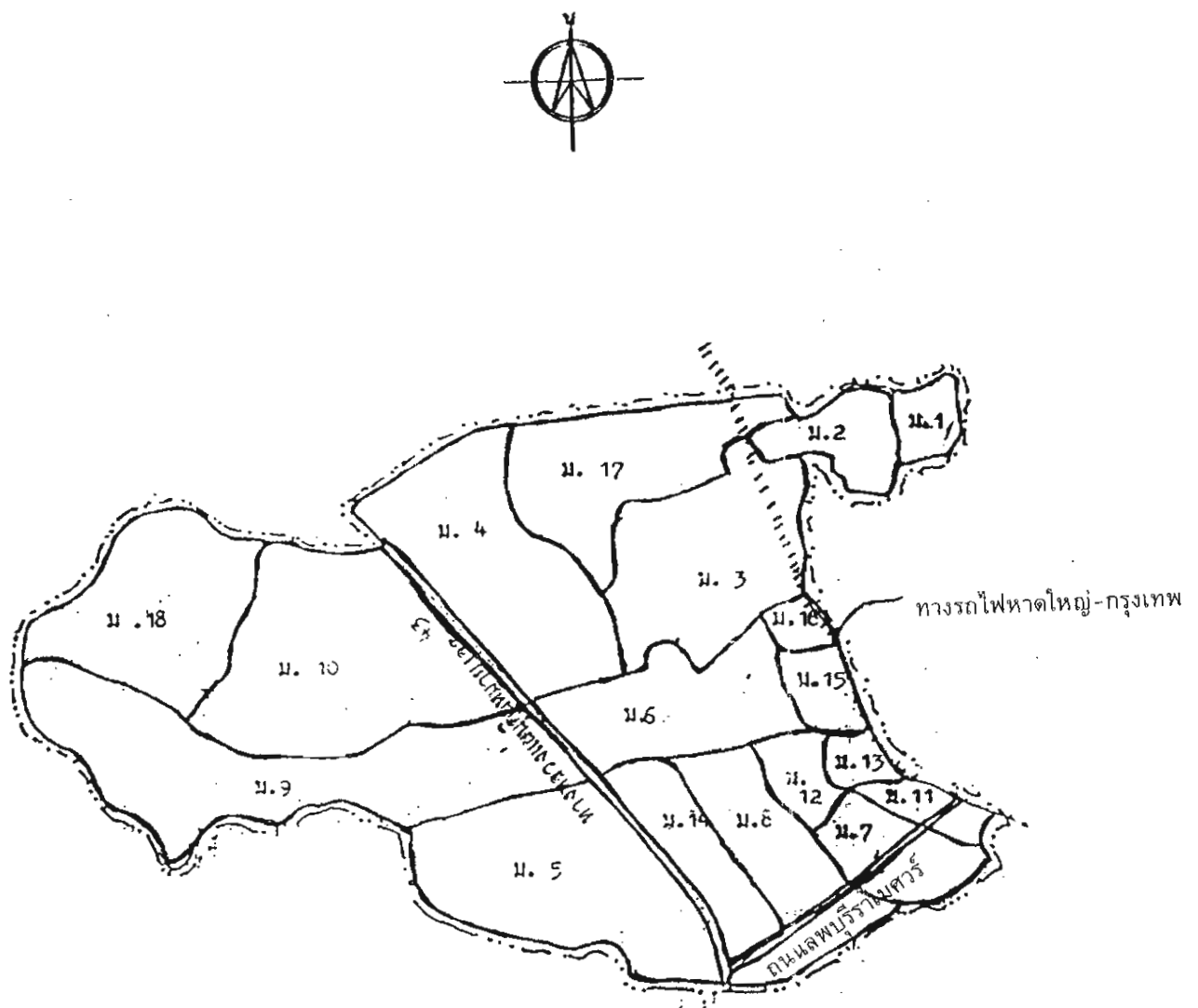
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1 ของอำเภอบางกล่ำ มีเนื้อที่ 107 ตารางกิโลเมตร หรือ 67,243 ไร่ ทิศเหนือจด อบต.บางกล่ำ ทิศใต้จด อบต. ควนลัง และเทศบาลนครหาดใหญ่ ทิศตะวันออก จด อบต. บ้านหาร ทิศตะวันตก จด อบต.กำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ ดูรูปที่ 5.5 แบ่งการปกครองออกเป็น 18 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 15,213 คน นับถือศาสนาพุทธประมาณ 80% ศาสนาอิสลามประมาณ 20% มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 7 โรง ระดับมัธยมศึกษา 3 โรง มีวัด 5 วัด มีศาลเจ้า 1 แห่ง มีมัสยิด 8 มัสยิด มีสถานเอนกมัย 2 แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 9

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร ทำนา ทำสวนยาง ค้าขาย มีแหล่งเศรษฐกิจอยู่ตาม ถนนลพบุรีราเมศวร์ และริมทางรถไฟหาดใหญ่-กรุงเทพฯ แนวเศรษฐกิจจะอยู่บริเวณหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 14 ส่วนที่ติดกับเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นพื้นที่ยังไม่เจริญ และยังไม่มีการประสานแผนกับเทศบาลนครหาดใหญ่

บริเวณ อบต. ท่าช้างส่วนใหญ่ไม่น้ำท่วม เพราะส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง จะมีท่วมบ้าง ทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มซึ่งใช้สำหรับทำนา โดยเฉพาะ 2 ข้างถนนของหมู่ที่ 5 ซึ่งมีน้ำท่วมขังเพราะไม่มีท่อระบายน้ำ

รูปที่ 5.5

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง

นอกจากนี้ อบต. ท่าช้างมีเหมืองเก็บน้ำ และกรมชลประทานกำลังสร้างเหมืองลอยเพื่อส่งน้ำให้ด้วย

ไฟฟ้าส่วนใหญ่มีในทุกหมู่บ้าน แต่ยังมีไม่ถึงทั้งหมด ส่วนประปา นั้นมีบ้างเป็นบางหมู่บ้าน เช่น หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 14 และหมู่ที่ 15 ซึ่งยังไม่ทั่วถึงทุกบ้านในหมู่บ้านดังกล่าว

ปัจจุบันไม่ได้เตรียมพื้นที่ไว้สำหรับทิ้งขยะ และยังไม่มีปัญหาเรื่องการกำจัดขยะ เนื่องจาก อบต. ท่าช้างมีพื้นที่กว้างขวางถึง 67,243 ไร่ และมีประชากรอยู่เพียง 15,213 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งทำการกำจัดขยะเอง นอกจากชาวบ้านที่อยู่ใกล้ถนนที่เชื่อมต่อกับเทศบาลนครหาดใหญ่ จะนำขยะไปวางไว้ 2 ข้างถนน ซึ่งเทศบาลนครหาดใหญ่ก็ช่วยเก็บให้ขณะนี้จึงยังไม่มีปัญหาเรื่องทิ้งขยะ

หน่วยธุรกิจในเขต อบต. นี้มีหลายประเภท ดังนี้

1. บั๊มน้ำมันและก๊าซ 7 แห่ง
2. การผลิตเกี่ยวกับการเกษตร (ยางดิบ น้ำยางข้น การอบการรมยาง) 5 แห่ง
3. กิจการเกี่ยวกับโลหะ (การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การรีด การอัดโลหะด้วยเครื่องจักร) 3 แห่ง
4. กิจการเกี่ยวกับยานยนต์ (การต่อ การประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิม) 1 แห่ง
5. กิจการเกี่ยวกับยานยนต์ (การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบการปรับอากาศ หรืออุปกรณ์เกี่ยวกับส่วนประกอบของยานยนต์) 15 แห่ง
6. กิจการเกี่ยวกับการเลื่อย การไส การเจาะ การตัดไม้ด้วยเครื่องจักร 1 แห่ง
7. โรงงานเฟอร์นิเจอร์ 2 แห่ง
8. กิจการเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย และการผสมซีเมนต์ 6 แห่ง
9. โกดังสินค้า 3 แห่ง

รายได้ของ อบต. ท่าช้าง ปี 2540

1. หมวดภาษีอากร 4,193,900 บาท
2. หมวดเงินอุดหนุน 1,360,000 บาท
3. รายได้อื่น ๆ 36,832,814 บาท

รายจ่ายของ อบต. ท่าช้าง ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 4,536,976 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 36,827,710 บาท

ปัญหาของ อบต. ท่าช้าง

1. ยังมีไฟฟ้าใช้ไม่ทั่วถึงในแต่ละหมู่บ้าน
2. ประปายังมีไม่ครบทุกหมู่บ้าน
3. ไม่มีที่ดินสำหรับทิ้งขยะมูลฝอย และยังไม่มีการจัดเก็บขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง
4. โครงสร้างพื้นฐานยังมีไม่เพียงพอ
5. บริการสาธารณสุขยังไม่ทั่วถึง
6. น้ำเสียจากหาดใหญ่ที่ผ่านมาทางคลองอู่ตะเภา
7. เนื่องจากเป็นที่ราบสูงมีปัญหาเรื่องเจาะน้ำบาดาล
8. การพัฒนาดำเนินการเพียงซ่อมแซมถนนสายต่าง ๆ ในหมู่บ้านต่าง ๆ หลายหมู่บ้าน ไม่มีการพัฒนาด้านอื่น ๆ

มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานส่วนตำบล 15 คน ที่สำคัญ ๆ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนสาธารณสุข หัวหน้างานธุรการ หัวหน้างานจัดเก็บรายได้ หัวหน้างานการเงินและบัญชี และหัวหน้างานโยธา

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้ หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. ท่าช้าง

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานการศึกษา	1. โรงเรียนประถมศึกษา	7 โรง	
	2. โรงเรียนมัธยมศึกษา	3 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานเอนามัย	1. สถานเอนามัย	2 แห่ง	
3. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด	5 วัด	
	2. ศาลเจ้า	1 แห่ง	
	3. มัสยิด	8 มัสยิด	

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
4. สาธารณูปโภค	1. โทรศัพท์ (ตู้โทรศัพท์สาธารณะ)	18 ตู้	
5. โรงงานอุตสาหกรรม	1. โรงงานผลิตยางดิบ น้ำยางข้น อบรมยาง	5 แห่ง	
	2. โรงกลึงโลหะด้วยเครื่องจักร	3 แห่ง	
	3. โรงงานเคาะปะผุ ฟันสียานยนต์	1 แห่ง	
	4. โรงงานเฟอร์นิเจอร์	2 แห่ง	
	5. โรงเลื่อย ไซ เเจาะ ตัดไม้ ด้วยเครื่องจักร	1 แห่ง	
6. พาณิชยกรรม	1. โกดังสินค้า	3 แห่ง	
7. บริการและบันเทิง	1. บั๊มน้ำมันและก๊าซ	7 แห่ง	
	2. ร้านตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบการปรับอากาศหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับส่วนประกอบของยานยนต์	15 แห่ง	
	3. ร้านขายวัสดุก่อสร้าง	6 แห่ง	

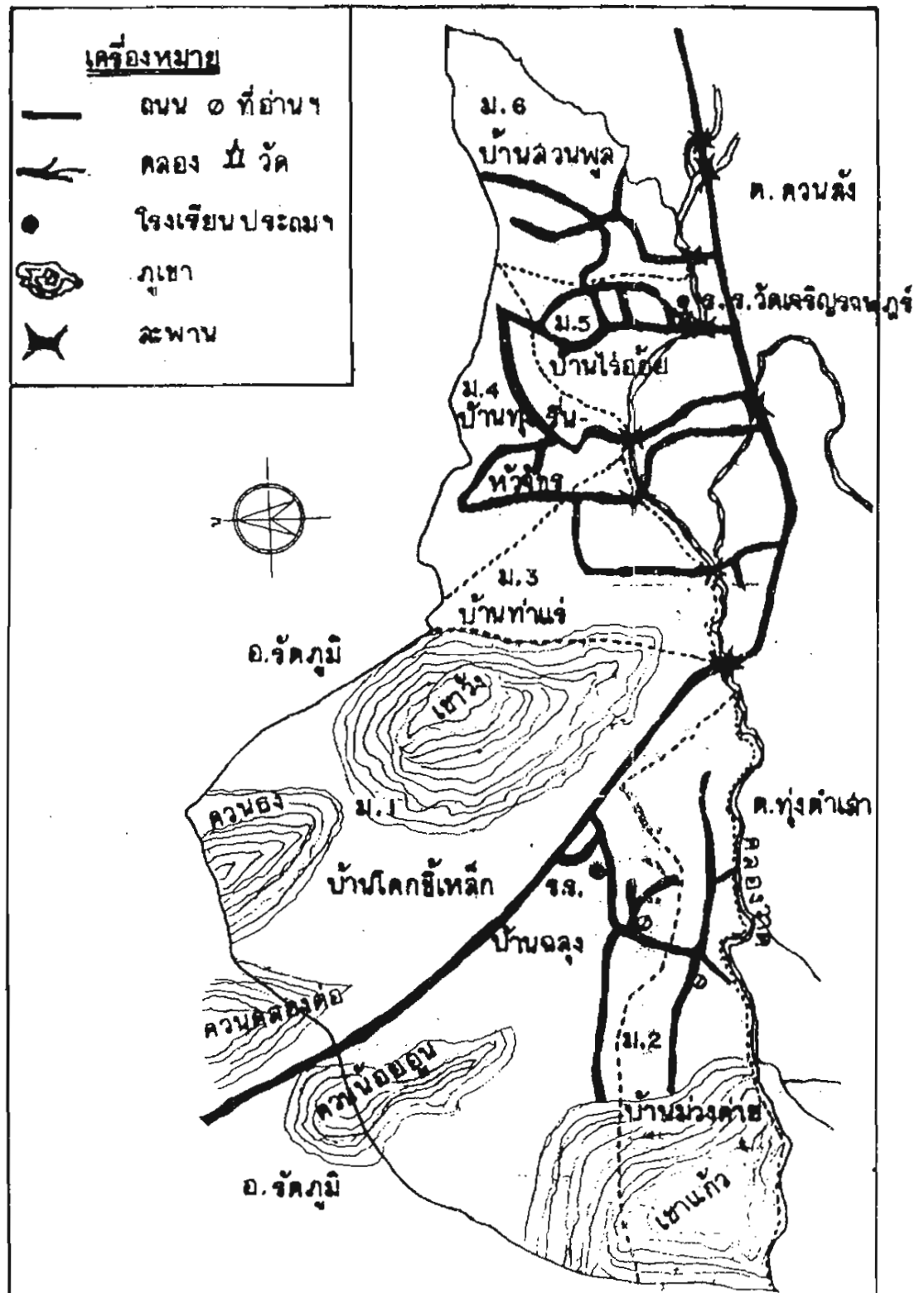
5.7 องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง

ข้อมูลหลักที่รวบรวมได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุงเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 มีพื้นที่ 134.43 ตารางกิโลเมตร หรือ 84,018 ไร่ ทิศเหนือจด อบต. ท่าช้าง อำเภอรัตภูมิ ทิศใต้จด อบต.ควนลัง อบต.ทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ ทิศตะวันออกจด อบต.ควนลัง อำเภอหาดใหญ่ และทิศตะวันตกจด อบต. กำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ ดังรูปที่ 5.6 แบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้าน มีประชากร 7,005 คน นับถือศาสนาพุทธ 54.05% อิสลาม 45.95% มีโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 2 โรง โรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 โรง โรงเรียนระดับสูงกว่าประถมศึกษา 1 โรง มีวัด 1 วัด มีพระ 7 รูป สามเณร 2 รูป มีมัสยิด 5 มัสยิด มีสถานอนามัย 1 แห่ง มีผู้มาใช้บริการเฉลี่ยเดือนละ 1,500 คน

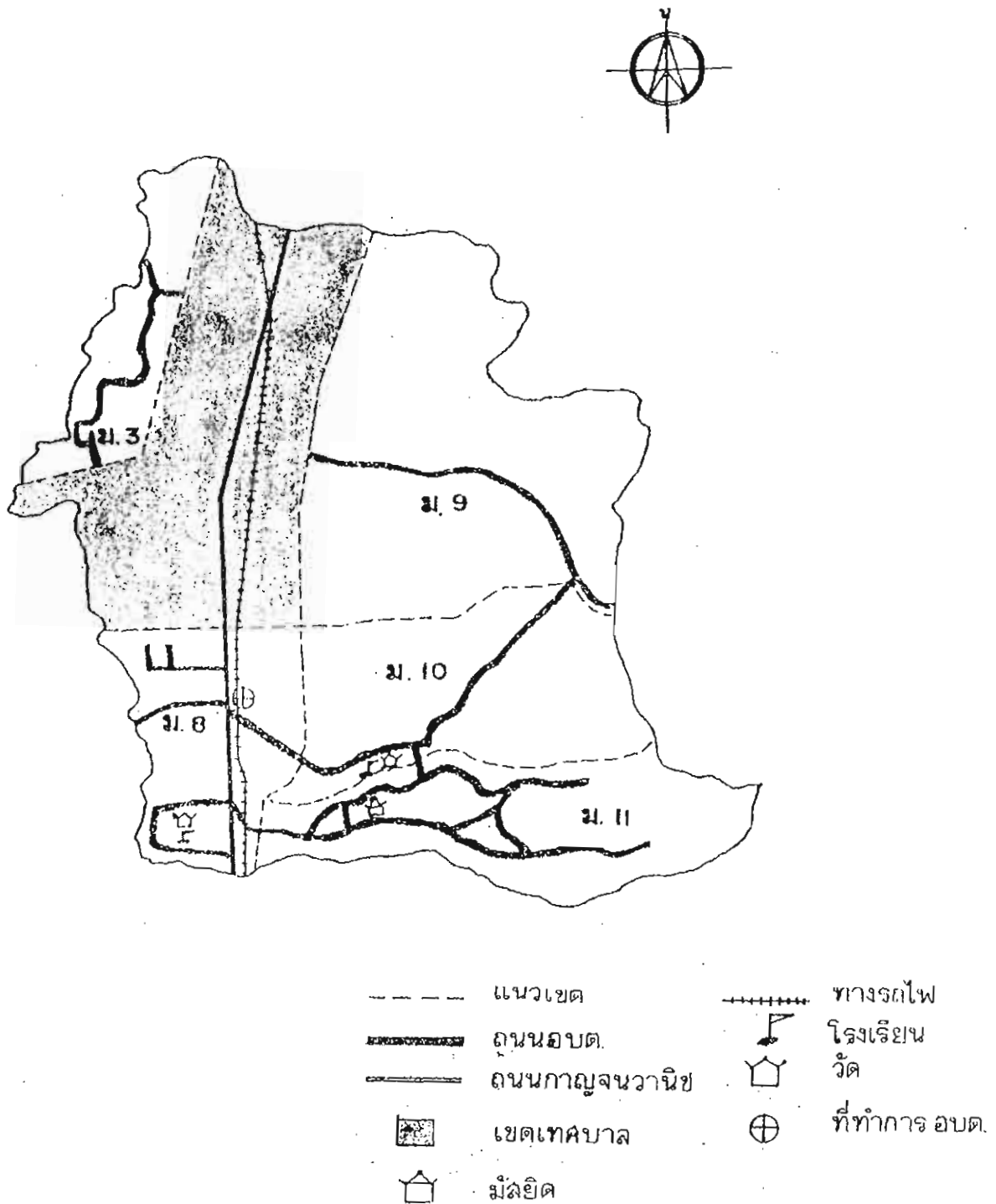
รูปที่ 5.6

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลลลูง

รูปที่ 5.7

แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพรุ

รายได้ของ อบต. บ้านพรุ ปี 2540

1. หมวดภาษีอากร 1,895,531.58 บาท
2. หมวดเงินอุดหนุน 1,360,000.00 บาท
3. รายได้อื่นๆ 6,518,587.61 บาท

รายจ่ายของ อบต. บ้านพรุ ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 2,220,013.20 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 6,609,003.00 บาท

ปัญหาของ อบต. บ้านพรุ มีดังนี้

1. ไม่มีที่ทิ้งขยะ
2. โรงงานสร้างมลพิษ
3. หน้าแล้งขาดน้ำ
4. การแบ่งเขตพื้นที่ระหว่าง อบต. และเทศบาลบ้านพรุไม่

ชัดเจน

เจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนการโยธา

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. บ้านพรุ

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานศึกษา	1. โรงเรียนระดับประถมศึกษา	2 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานอนามัย	1. สถานอนามัย	1 แห่ง	
3. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด 2. มัสยิด	3 แห่ง 1 มัสยิด	

5.9 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น

ข้อมูลหลักที่รวบรวมมาได้ มีดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 มีเนื้อที่ 26.11 ตารางกิโลเมตร หรือ 16,318.75 ไร่ ทิศเหนือจด อบต. นาหม่อม อำเภอ นาหม่อม ทิศใต้จด อบต. คอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ ทิศตะวันออกจด อบต. คลองหรีด อำเภอ นาหม่อม ทิศตะวันตกจด อบต. บ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน มีประชากร 3,596 คน มีโรงเรียนก่อนประถมศึกษา 1 โรง มีครู 9 คน มีนักเรียน 233 คน มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 โรง มีครู 23 คน มีนักเรียน 375 คน มีโรงเรียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา 1 โรง มีครู 6 คน มีนักเรียน 23 คน มีวัด 1 วัด มีพระ 3 รูป ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ 100% มีสถานเอนาหมัย 1 แห่ง มีผู้มาใช้บริการเฉลี่ยเดือนละ 200 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง อบต. 85%

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา 300 ไร่สวนยางพารา 10,000 ไร่ สวนผลไม้ 3,224 ไร่ สวนไม้ดอกไม้ประดับ 275 ไร่ และเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว สุกร เป็ด ไก่ มีมูลค่าประมาณปีละ 24,172,180 บาท มีพื้นที่สาธารณะประโยชน์ 63.5 ไร่ 1 งาน นอกจากนี้มีผู้ประกอบการ 25 ราย มีโรงงานอุตสาหกรรม 1 โรง มีไปรษณีย์อำเภอ นาหม่อม เข้ามาถึงในเขต อบต. มีแหล่งน้ำธรรมชาติคือคลองหวัะ

รายได้ของ อบต. ทุ่งขมิ้น ปี 2540

1. หมาดภาษีอากร 1,855,377 บาท
2. หมาดเงินอุดหนุน 1,360,00.00 บาท
3. รายได้อื่นๆ 184,551.00 บาท

รายจ่ายของ อบต. ทุ่งขมิ้น ปี 2540

1. รายจ่ายประจำ 299,780.30 บาท
2. รายจ่ายเพื่อการพัฒนา 1,408,092 บาท

ปัญหาของ อบต. ทุ่งขมิ้น มีดังนี้

1. ส่วนใหญ่ถนนยังเป็นลูกรัง การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านไม่สะดวก
2. ประปายังมีไม่ถึงทุกหมู่บ้าน ประชาชนยังไม่มีน้ำสะอาดใช้อย่างเพียงพอ
3. ไฟฟ้ายังมีใช้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ และขาดแสงสว่างตามเส้นทางคมนาคมทั้ง 7 หมู่บ้าน
4. ราษฎรขาดความรู้ด้านเกษตรกรรมแผนใหม่

5. ราษฎรขาดจิตสำนึกในการรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยการโยนทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองทำให้เกิดน้ำเสีย
6. ขาดที่ทิ้งขยะ และขาดอุปกรณ์การกำจัดขยะ ทำให้ราษฎรทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง
7. ราษฎรว่างงานเนื่องจากโรงงานเลิกจ้างงาน
8. บริการด้านสาธารณสุขยังไม่ทั่วถึง
9. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินยังไม่ดีเท่าที่ควร

เจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานส่วนตำบลที่สำคัญ คือ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนการคลัง และหัวหน้าส่วนการโยธา

จากข้อมูลที่ได้รับอาจจำแนกเป็นตารางได้ดังนี้
หน่วยงานหรือสถานที่สำคัญที่มีอยู่ในเขต อบต. ท่งขมิ้น

ประเภท	ชื่อหน่วยงานหรือสถานที่	จำนวน	หมายเหตุ
1. สถานศึกษา	1. โรงเรียนก่อนประถมศึกษา 2. โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3. โรงเรียนสูงกว่าระดับประถมศึกษา	1 โรง 2 โรง 1 โรง	
2. สถานพยาบาล หรือสถานเอนามัย	1. สถานเอนามัย	1 แห่ง	
3. สถานที่สำคัญทาง ศาสนา	1. วัด	1 วัด	
4. โรงงานอุตสาหกรรม	1. โรงงานอุตสาหกรรม	1 แห่ง	

5.10 เทศบาลตำบลบ้านพรุ

5.10.1 ข้อมูลทั่วไป

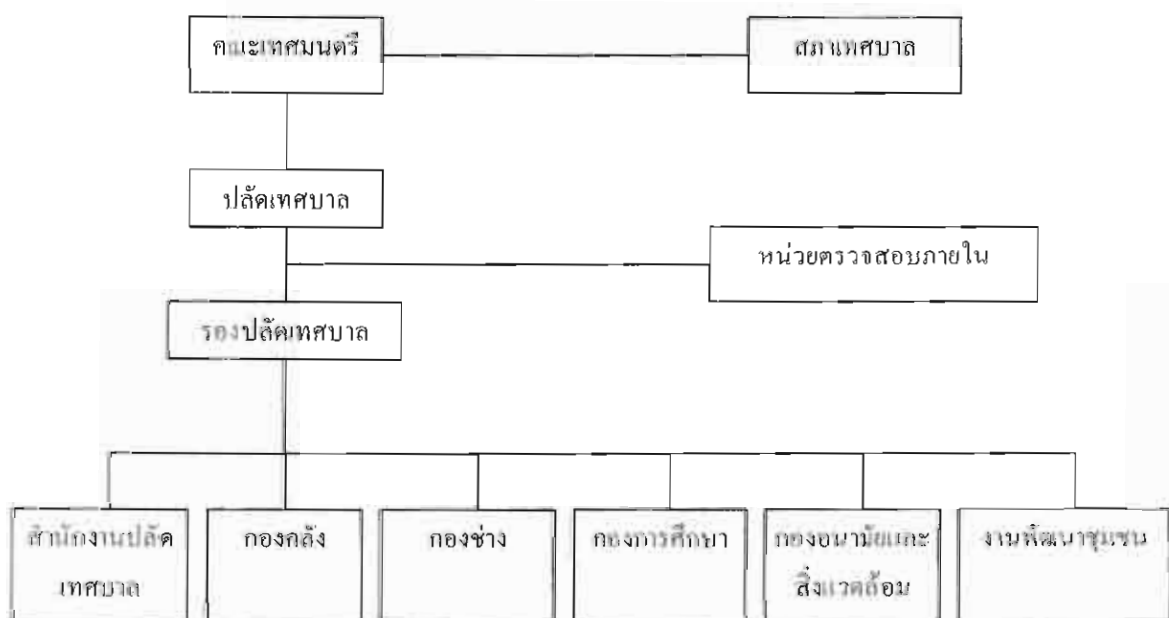
เทศบาลตำบลบ้านพรุเป็นเทศบาลชั้น 5 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 13 กิโลเมตร

มีพื้นที่ 17.97 ตารางกิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่ 8 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7 และ 9 มีบ้านเรือนจำนวน 4,220 หลังคาเรือน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2540 มีประชากรจำนวน 15,236 คน นับถือศาสนาพุทธประมาณ 85% นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 14% และนับถือศาสนาอื่น ๆ ประมาณ 1% มีวัด 4 วัด สำนักสงฆ์ 1 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง ศาลเจ้า 1 แห่ง มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นสวนสาธารณะ 2 แห่ง มีศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล 1 แห่ง มีโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 1 แห่ง และโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2 แห่ง

เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านพรุตั้งอยู่บนที่ราบโดยทิศตะวันออกเป็นเนินลาดต่ำไปทางทิศตะวันตกจนจดคลองอุตะเกา ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มจึงเหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน ประชากรส่วนใหญ่จึงมีอาชีพทำสวน ทำนา บางส่วนทำการค้า รับจ้าง

5.10.2 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

5.10.2.1 โครงสร้างส่วนการบริหารเทศบาลตำบลบ้านพรุ มีดังนี้

5.10.2.2 องค์ประกอบของเทศบาลตำบลบ้านพรุ มีดังนี้

1) คณะเทศมนตรี เป็นฝ่ายบริหาร (ผู้บริหารเทศบาล) ทำหน้าที่บริหารกิจการเทศบาลตามกฎหมาย

อำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรี

(1) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารงานของเทศบาล ตามกฎหมายโดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า

(2) อำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควรให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ได้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติได้ ก็ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์แห่งการนั้น นายกเทศมนตรี หรือเทศมนตรีมีอำนาจที่เรียกตัวผู้ต้องหา และพยานมาบันทึกถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบได้

(3) อำนาจปฏิบัติการตามกฎหมายปกครองท้องถิ่น คณะเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น หรือกฎหมายอื่นเท่าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นสมควร และได้กำหนดขึ้นไว้โดยกฎกระทรวง

2) **สภาเทศบาล** เป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่พิจารณาร่างเทศบัญญัติต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเทศบัญญัติต่อไป และกำกับดูแลการบริหารงานเทศบาลของคณะเทศมนตรี สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี

อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล

สภาเทศบาลตำบลบ้านพรุ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) อำนาจในการตราเทศบัญญัติ

(2) อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหารให้บริหารงานให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และแนวนโยบายที่กำหนดไว้

(3) อำนาจในการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะเทศมนตรี

(4) อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำสภาเทศบาล

3.10.2.3 การแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานปลัดเทศบาล มีอำนาจที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล หรือ กิจการที่มีได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด หรือ งานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กองคลัง มีอำนาจที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน การงบประมาณ งานผลประโยชน์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองช่าง มีอำนาจหน้าที่ หน้าที่เกี่ยวกับการผังเมือง และโยธา การสาธารณสุข โภค และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองการศึกษา มีอำนาจที่เกี่ยวกับการศึกษา และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ งานสาธารณสุข และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจและกลั่นกรองให้ความเห็นและข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงินของเทศบาล และควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

งานพัฒนาชุมชน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจ และจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน งานฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

5.10.2.4 อัตรากำลังมีพนักงานเทศบาลรวมทั้งสิ้น 52 คน

ระดับ 7 (1คน) ระดับ 6 (4 คน) ระดับ 5 (10 คน) ระดับ 4 (9 คน) ระดับ 3 (18 คน) ระดับ 2 (6 คน) ระดับ 1 (4 คน) และมีลูกจ้างเทศบาลรวมทั้งสิ้น 120 คน เป็นลูกจ้างประจำ จำนวน 27 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 96 คน

สำหรับงานด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย นั้น มีรถยนต์ดับเพลิง 2 คัน รถบรรทุกน้ำขนาดบรรจุน้ำ 500 ลิตร 2 คัน เครื่องดับเพลิงชนิดหาคาม 2 คัน มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ดับเพลิง 21 คน (พนักงานเทศบาล 5 คน ลูกจ้างประจำ 7 คน ลูกจ้างชั่วคราว 9 คน)

ส่วนงานด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลนั้นมีที่ดินสำหรับทิ้งขยะ 107 ไร่ มีปริมาณขยะมูลฝอย 17 ตัน/วัน โดยมีรถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ 3 คัน ขนาดกลาง 1 คัน และขนาดเล็ก 2 คัน รวมทั้งรถเข็นเพื่อเก็บและขนขยะมูลฝอย 15 คัน มีพนักงานเก็บ ขน และกวาดขยะมูลฝอย 59 คน

5.10.3 รายได้และรายจ่าย

รายได้ของเทศบาลบ้านพรุ ก็เหมือนกับเทศบาลอื่น ๆ ที่มีกฎหมายกำหนดที่มาของรายได้ เฉพาะในปี พ.ศ. 2540 เทศบาลตำบลบ้านพรุมีรายได้และรายจ่าย ตามงบประมาณ ดังนี้

รายได้จากภาษี	53,954,775.00
รายได้จากเงินอุดหนุน	40,213,973.50
รายได้อื่น ๆ	24,189,108.00
รายจ่าย	55,485,120.00

5.10.4 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่น

การพัฒนาส่วนใหญ่เน้นด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงไปก็เป็นด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสาธารณสุข

สรุปปัญหาความต้องการในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่นของเทศบาลตำบลบ้านพรุ มีดังนี้

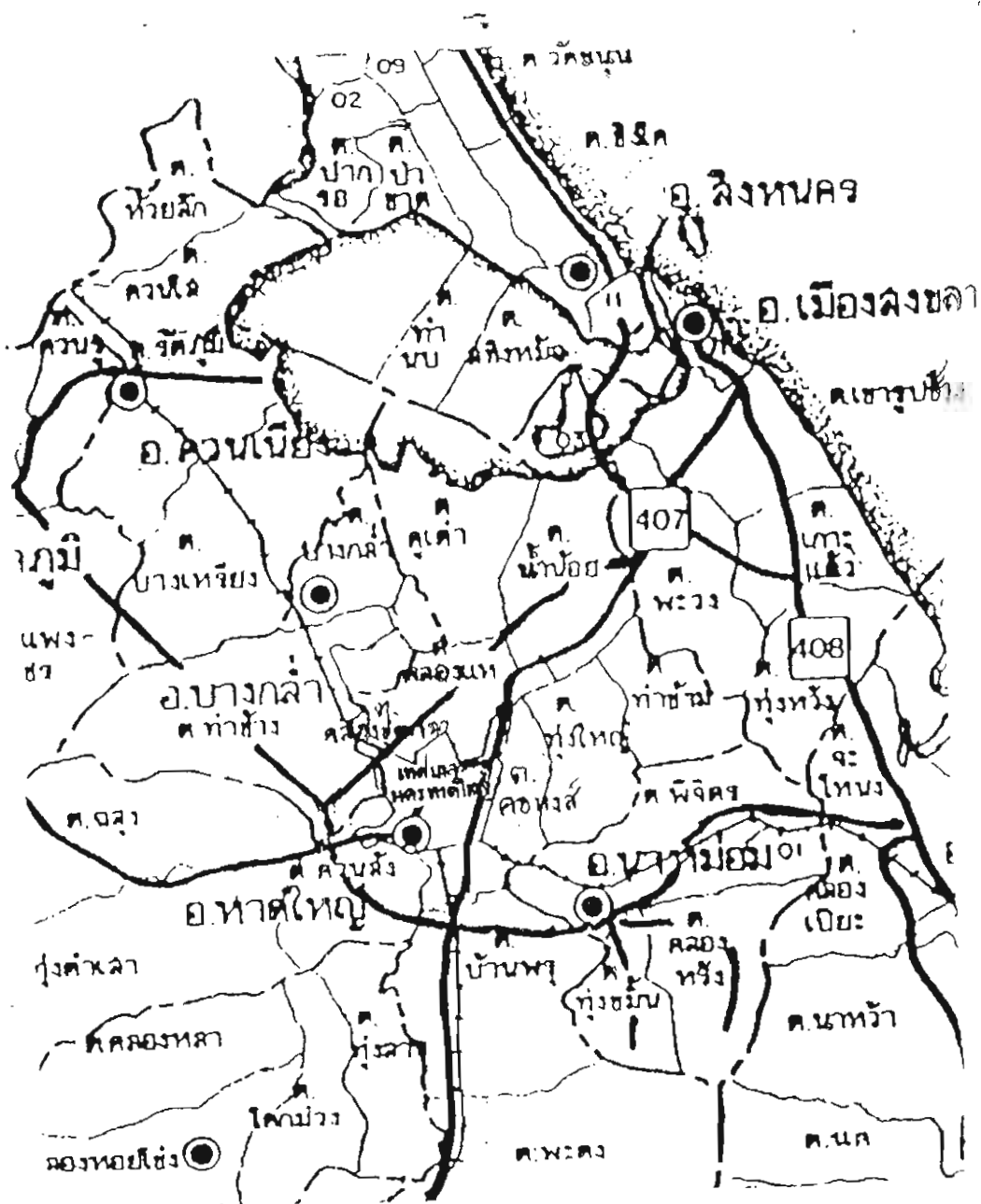
1. ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน
2. ปัญหาการให้บริการด้านสาธารณสุขยังไม่ดีพอ
3. ปัญหาด้านจัดการสิ่งแวดล้อม
4. ปัญหาเครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ
5. ปัญหาการจัดการศึกษายังไม่เต็มที่เพราะอยู่ระหว่างการรับโอนโรงเรียนมาสังกัดเทศบาล

5.11 การวิเคราะห์

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ตั้งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นจะเห็นได้ว่ามี อบต. ที่อยู่ติดกับเทศบาลนครหาดใหญ่ในลักษณะล้อมรอบเทศบาลนครหาดใหญ่มี 5 อบต. คือ อบต. คอหงส์ อบต.คลองแห อบต.คลองอู่ตะเภา อบต.ท่าช้าง และ อบต.ควนลัง ดูรูปที่ 5.8 ซึ่งถ้านำเนื้อที่ของทั้ง 5 อบต. ดังกล่าวมารวมกันจะมีเนื้อที่ถึง 150,054 ไร่ ในขณะที่เทศบาลนครหาดใหญ่มีเนื้อที่ 21 ตารางกิโลเมตร หรือ 13,125 ไร่ ซึ่งน้อยกว่าประมาณ 11 เท่าเศษ

ตามประวัติความเจริญก้าวหน้าของเทศบาลนครหาดใหญ่เท่าที่ผ่านมาได้มีการขยายเขตพื้นที่ถึง 2 ครั้ง คือ เดิมเทศบาลนครหาดใหญ่มีเนื้อที่เพียง 5 ตารางกิโลเมตร ต่อมา

รูปที่ 5.8

องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ติดต่อเทศบาลขนาดใหญ่

มีประชาชนอาศัยในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่เพิ่มปริมาณหนาแน่นมากขึ้น และกิจการของเทศบาลนครหาดใหญ่ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลจากเนื้อที่ 5 ตารางกิโลเมตร เพิ่มอีก 3 ตารางกิโลเมตร รวมเป็นเนื้อที่ 8 ตารางกิโลเมตร ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2504 และต่อมาเมื่อมีประชากรในเขตเทศบาลหนาแน่นเพิ่มมากขึ้น และเพื่อประโยชน์ในการบริหารและการทำนุบำรุงท้องถิ่น จึงได้เปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่ จากเนื้อที่ 8 ตารางกิโลเมตร เพิ่มขึ้นอีก 13 ตารางกิโลเมตร รวมเป็นเนื้อที่ทั้งหมด **21 ตารางกิโลเมตร** ตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2520 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2520

จากแนวโน้มการขยายตัวของจำนวนประชากร การศึกษา การค้า การคมนาคม ฯลฯ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ และแนวโน้มจากการเปลี่ยนอาชีพจากภาคเกษตรกรรมของประชาชนบางส่วนจากพื้นที่ อบต. ไกล่เคียงมาประกอบอาชีพค้าขายในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อาจทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะขยายบริการไปยังเขตพื้นที่ อบต. ไกล่เคียง เพื่อประโยชน์ในการบริหารและการทำนุบำรุงท้องถิ่น โดยที่ อบต. นั้น ๆ ยินยอมที่จะเข้ามา ร่วมในการรับบริการหรือจัดบริการร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ต่อไปในระยะที่ 2

ด้านประชากร ในปี 2540 เทศบาลนครหาดใหญ่มีประชากรจำนวน 155,949 คน แต่ประชากรของ อบต. คอหงส์ อบต. คลองแห อบต. คลองอู่ตะเภา อบต. ท่าช้าง และ อบต. ควนลัง ปี 2540 รวมกันมีเพียง 86,427 คน น้อยกว่าประชากรของเทศบาลนครหาดใหญ่ ประมาณ 1 เท่า และเนื่องจากเนื้อที่ของเทศบาลนครหาดใหญ่น้อยกว่ามาก แต่จำนวนประชากรมากกว่า ฉะนั้นเมื่อแนวโน้มของประชากรในนครหาดใหญ่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอาจจะยากเข้าไปในพื้นที่ อบต. ไกล่เคียง ดังกล่าว นอกจากนี้ประชากรบางส่วนของ 5 อบต. ดังกล่าวจะมีการเดินทางไปศึกษา รับจ้าง ค้าขาย รับการรักษาพยาบาลในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่อยู่เสมอ ซึ่งมีผลกระทบในด้านการคมนาคมทางถนนและการจราจร ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการบริการร่วมกันในเรื่องถนน ไฟฟ้า ประปา ทางระบายน้ำ การกำจัดขยะ ฯลฯ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ต่อไปในระยะที่ 2

ในการวิเคราะห์แนวโน้มประชากรที่เพิ่มขึ้นออกไปอีก 20 ข้างหน้า ปรากฏว่าเทศบาลนครหาดใหญ่จะมีประชากรในปี 2563 ประมาณ 236,996 คน อบต. คอหงส์ มีประชากร 40,458 คน อบต. คลองแห มีประชากร 30,564 คน อบต. ควนลัง มีประชากร 47,501 คน อบต. คลองอู่ตะเภา มีประชากร 2,527 คน ส่วน อบต.ท่าช้าง จะมีประชากรประมาณ 19,116 คน แสดงว่าประชากรจะเพิ่มขึ้นในสัดส่วนสูงพอสมควร การที่ประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นนี้ย่อมหมายถึง การเปลี่ยนแปลงในปริมาณ และคุณภาพของบริการต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นย่อมเพิ่มขึ้นด้วย แนวโน้มประชากรที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวดูตารางสถิติในรูปที่ 5.9 รูปที่ 5.10 รูปที่ 5.11 รูปที่ 5.12 รูปที่ 5.13

สำหรับในด้านรายได้นั้น ในปี 2540 เทศบาลนครหาดใหญ่มีรายได้ (ไม่รวมเงินอุดหนุน) จำนวน 650,185,092 บาท แต่รายได้ของ อบต. 5 อบต. ดังกล่ารวมกัน (ซึ่งรวมทั้งเงินอุดหนุนด้วย) มีเพียงจำนวน 157,385,558.74 บาท น้อยกว่ารายได้ของเทศบาลนครหาดใหญ่ ประมาณ 4 เท่า จะเห็นได้ว่างบประมาณของ 5 อบต. ดังกล่าว มีน้อยอาจไม่พร้อมรองรับความเจริญที่มีแนวโน้มจะกระจายออกไปสู่ อบต. ดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันรายได้ของเทศบาลนครหาดใหญ่มีศักยภาพที่จะรองรับการขยายการบริการไปยังเขตพื้นที่ อบต. ใกล้เคียงได้ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร และการทำนุบำรุงท้องถิ่น โดยมี อบต. นั้น ๆ ยินยอมที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการรับบริการหรือจัดบริการร่วมกัน อย่างไรก็ตามทั้งหมดนี้เป็นเพียงการประเมินแนวโน้มในขั้นต้นเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ต่อไปในระยะที่ 2

รูปที่ 5.9 ปริมาณการของประชากร ตามกลุ่มอายุและเพศ เทศบาลนครหาดใหญ่

กลุ่มอายุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	รวม
0-4	7,154	7,116	7,112	7,136	7,146	7,154	7,169	7,195	7,278	7,367	7,460	7,556	7,656	7,764	7,884	7,919	7,946	7,958	7,975	7,985	7,996	7,999	7,999
5-9	7,133	7,204	7,243	7,367	7,384	7,399	7,388	7,384	7,405	7,428	7,443	7,460	7,480	7,497	7,501	7,488	7,528	7,559	7,546	7,607	7,625	7,640	7,657
10-14	7,150	7,448	7,457	7,493	7,540	7,592	7,640	7,669	7,696	7,704	7,734	7,758	7,778	7,777	7,740	7,728	7,786	7,831	7,861	7,882	7,896	7,906	7,919
15-19	7,145	7,165	7,174	7,208	7,289	7,394	7,781	7,792	7,829	7,877	7,946	7,998	8,021	8,038	8,038	8,016	8,042	8,080	8,107	8,137	8,146	8,146	8,109
20-24	7,177	7,158	7,155	7,190	7,242	7,316	7,399	7,466	7,528	7,581	7,640	7,698	7,758	7,812	7,862	7,912	7,958	8,001	8,041	8,074	8,101	8,115	8,137
25-29	7,188	7,113	7,127	7,144	7,164	7,186	7,207	7,236	7,272	7,312	7,356	7,404	7,454	7,504	7,554	7,604	7,654	7,704	7,754	7,804	7,854	7,904	7,954
30-34	7,231	7,166	7,296	7,434	7,568	7,701	7,827	7,943	8,072	8,192	8,315	8,433	8,545	8,662	8,774	8,881	8,988	9,095	9,202	9,309	9,416	9,523	9,630
35-39	6,696	6,653	6,804	6,954	7,105	7,256	7,406	7,556	7,706	7,856	8,006	8,156	8,306	8,456	8,606	8,756	8,906	9,056	9,206	9,356	9,506	9,656	9,806
40-44	5,077	5,039	6,149	6,352	6,577	6,800	7,023	7,246	7,469	7,692	7,915	8,138	8,361	8,584	8,807	9,030	9,253	9,476	9,699	9,922	10,145	10,368	10,591
45-49	4,785	5,060	5,313	5,564	5,775	5,969	6,155	6,338	6,522	6,706	6,890	7,074	7,258	7,442	7,626	7,810	7,994	8,178	8,362	8,546	8,730	8,914	9,098
50-54	3,752	3,910	4,100	4,332	4,601	4,887	5,167	5,441	5,715	6,000	6,284	6,568	6,852	7,136	7,420	7,704	7,988	8,272	8,556	8,840	9,124	9,408	9,692
55-59	3,279	3,353	3,438	3,543	3,656	3,787	3,943	4,136	4,372	4,641	4,947	5,288	5,663	6,074	6,521	6,996	7,500	7,933	8,396	8,889	9,412	9,965	10,538
60-64	2,804	2,920	3,012	3,081	3,118	3,203	3,264	3,396	3,457	3,564	3,724	3,901	4,110	4,349	4,608	4,887	5,186	5,465	5,764	6,083	6,432	6,811	7,220
65-69	2,071	2,203	2,359	2,456	2,547	2,642	2,744	2,846	2,913	2,951	3,071	3,110	3,249	3,397	3,565	3,754	3,943	4,132	4,321	4,510	4,700	4,889	5,078
70-74	1,328	1,420	1,538	1,611	1,716	1,829	1,955	2,100	2,195	2,292	2,396	2,485	2,568	2,678	2,768	2,833	2,877	2,926	2,975	3,024	3,073	3,122	3,171
75+	1,593	1,643	1,702	1,770	1,844	1,924	2,013	2,109	2,242	2,375	2,519	2,655	2,794	2,943	3,094	3,235	3,386	3,540	3,699	3,841	3,987	4,139	4,299
รวม	83,814	85,441	87,070	88,686	90,300	91,910	93,528	95,147	96,760	98,376	99,991	101,606	103,223	104,839	106,456	108,073	109,690	111,307	112,924	114,541	116,158	117,775	119,392

กลุ่มอายุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	รวม
0-4	7,343	7,329	7,310	7,347	7,367	7,383	7,394	7,404	7,423	7,432	7,449	7,474	7,495	7,509	7,506	7,475	7,550	7,562	7,615	7,656	7,688	7,709	7,734
5-9	7,430	7,481	7,518	7,544	7,572	7,572	7,576	7,576	7,589	7,584	7,645	7,695	7,692	7,721	7,727	7,725	7,751	7,776	7,803	7,830	7,849	7,866	7,881
10-14	7,665	7,652	7,652	7,678	7,721	7,770	7,813	7,841	7,873	7,884	7,949	7,913	7,911	7,940	7,963	7,946	8,004	8,036	8,048	8,095	8,110	8,112	8,119
15-19	7,996	8,013	8,014	8,018	8,000	7,990	7,977	7,978	8,008	8,049	8,125	8,139	8,189	8,223	8,236	8,219	8,241	8,266	8,298	8,330	8,361	8,386	8,403
20-24	8,048	8,120	8,180	8,243	8,292	8,372	8,436	8,488	8,532	8,599	8,660	8,671	8,666	8,673	8,658	8,619	8,644	8,635	8,576	8,598	8,609	8,612	8,615
25-29	7,745	7,878	7,997	8,131	8,246	8,342	8,422	8,488	8,552	8,599	8,645	8,671	8,666	8,673	8,658	8,619	8,644	8,635	8,576	8,598	8,609	8,612	8,615
30-34	7,143	7,201	7,455	7,635	7,795	7,959	8,107	8,243	8,391	8,513	8,645	8,766	8,785	8,860	8,910	8,918	8,959	8,977	8,990	8,984	8,968	8,958	8,968
35-39	6,468	6,604	6,745	6,906	7,075	7,251	7,429	7,600	7,787	7,972	8,179	8,344	8,485	8,645	8,780	8,845	8,978	9,070	9,155	9,216	9,266	9,278	9,288
40-44	5,732	5,913	6,100	6,271	6,417	6,553	6,686	6,831	6,996	7,171	7,379	7,565	7,740	7,855	8,162	8,337	8,541	8,721	8,896	9,046	9,170	9,268	9,355
45-49	4,677	4,889	5,135	5,377	5,605	5,811	6,002	6,175	6,348	6,482	6,631	6,759	6,895	7,084	7,281	7,463	7,688	7,904	8,136	8,359	8,572	8,769	8,948
50-54	3,666	3,725	3,911	4,136	4,388	4,652	4,916	5,159	5,404	5,627	5,849	6,031	6,195	6,376	6,523	6,645	6,803	6,976	7,178	7,385	7,602	7,816	8,034
55-59	3,025	3,088	3,148	3,273	3,387	3,518	3,677	3,859	4,081	4,328	4,608	4,864	5,099	5,348	5,574	5,768	5,971	6,160	6,343	6,506	6,651	6,797	6,935
60-64	2,528	2,638	2,788	2,940	3,094	3,259	3,437	3,629	3,871	4,148	4,468	4,816	5,194	5,604	6,047	6,523	7,041	7,600	8,200	8,840	9,520	10,240	10,960
65-69	1,815	1,925	2,064	2,135	2,281	2,470	2,654	2,847	3,071	3,329	3,623	3,951	4,312	4,712	5,154	5,634	6,154	6,714	7,314	7,954	8,634	9,354	10,074
70-74	1,137	1,218	1,365	1,440	1,536	1,617	1,736	1,812	1,938	2,083	2,248	2,433	2,638	2,863	3,108	3,373	3,648	3,933	4,228	4,533	4,848	5,173	5,508
75+	1,167	1,218	1,257	1,309	1,367	1,431	1,496	1,570	1,665	1,761	1,864	1,958	2,055	2,164	2,272	2,378	2,478	2,584	2,676	2,772	2,872	2,977	3,099
รวม	83,435	84,978	86,520	88,074	89,630	91,191	92,743	94,294	95,846	97,398	98,951	100,503	102,056	103,608	105,160	106,712	108,264	109,816	111,368	112,920	114,472	116,024	117,576

รวม

167,249 170,419 173,599 176,760 179,930 183,101 186,271 189,441 192,612 195,781 198,951 202,122 205,293 208,463 211,633 214,804 217,974 221,144 224,315 227,485 230,655 233,826 236,996

รูปที่ 5.10 ประมาณการของประชากร ตามกลุ่มอายุและเพศ ตำบลคอหงส์

กลุ่มอายุ	หน่วย : คน																			
	25-31	32-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100-109	110-119	120-129	130-139	140-149	150-159	160-169	170-179	180-189	190-199	200-209	210-219
ชาย	1,018	1,036	1,044	1,067	1,069	1,041	1,096	1,118	1,142	1,041	1,061	1,085	1,151	1,164	1,177	1,187	1,210	1,231	1,231	1,241
ชาย	1,034	1,044	1,078	1,092	1,104	1,115	1,124	1,138	1,150	1,166	1,166	1,178	1,188	1,198	1,208	1,214	1,217	1,241	1,254	1,265
ชาย	1,052	1,065	1,079	1,096	1,115	1,124	1,132	1,148	1,155	1,168	1,182	1,195	1,212	1,225	1,246	1,255	1,271	1,286	1,299	1,310
ชาย	1,093	1,110	1,125	1,139	1,152	1,174	1,186	1,203	1,211	1,231	1,243	1,268	1,273	1,285	1,294	1,300	1,312	1,337	1,340	1,353
ชาย	1,098	1,122	1,146	1,169	1,189	1,206	1,222	1,244	1,258	1,272	1,281	1,281	1,292	1,304	1,321	1,336	1,357	1,377	1,392	1,403
ชาย	1,097	1,108	1,118	1,127	1,139	1,150	1,161	1,173	1,183	1,194	1,202	1,214	1,228	1,248	1,257	1,261	1,275	1,292	1,309	1,327
ชาย	993	1,024	1,055	1,087	1,119	1,150	1,181	1,210	1,240	1,278	1,302	1,327	1,348	1,368	1,387	1,400	1,419	1,437	1,458	1,479
ชาย	917	951	984	1,017	1,049	1,079	1,110	1,140	1,172	1,203	1,234	1,268	1,297	1,326	1,355	1,381	1,412	1,442	1,461	1,479
ชาย	820	856	892	929	965	999	1,033	1,065	1,098	1,128	1,162	1,191	1,219	1,249	1,281	1,309	1,345	1,382	1,417	1,450
ชาย	616	723	768	812	854	892	928	965	1,002	1,038	1,075	1,108	1,138	1,169	1,199	1,226	1,260	1,296	1,332	1,366
ชาย	530	559	593	624	660	700	739	779	825	871	912	954	992	1,043	1,088	1,130	1,167	1,205	1,240	1,273
ชาย	463	479	497	518	541	566	595	620	650	672	719	773	823	870	915	993	1,034	1,076	1,117	1,155
ชาย	396	417	436	466	461	479	498	517	531	553	582	614	658	684	732	785	842	894	930	972
ชาย	331	315	341	359	377	395	414	436	448	457	472	490	516	527	540	560	595	646	687	732
ชาย	188	203	222	237	254	273	295	320	337	355	374	391	408	428	446	458	469	481	486	498
ชาย	215	235	246	259	273	287	304	321	344	368	394	418	443	470	498	524	555	585	611	639
ชาย	11,334	12,214	12,594	13,973	13,251	13,729	14,109	14,488	14,877	15,261	15,591	15,981	16,345	16,733	17,096	17,418	17,853	18,276	18,648	19,023
ชาย	1,037	1,048	1,057	1,075	1,089	1,103	1,115	1,127	1,140	1,152	1,167	1,177	1,186	1,213	1,255	1,274	1,287	1,242	1,258	1,273
ชาย	1,049	1,069	1,088	1,103	1,118	1,131	1,143	1,154	1,160	1,176	1,198	1,212	1,221	1,234	1,246	1,253	1,265	1,277	1,289	1,302
ชาย	1,083	1,094	1,107	1,123	1,142	1,161	1,179	1,194	1,210	1,222	1,237	1,246	1,256	1,269	1,282	1,292	1,306	1,316	1,333	1,346
ชาย	1,119	1,145	1,159	1,173	1,184	1,194	1,203	1,215	1,230	1,247	1,270	1,287	1,300	1,314	1,326	1,333	1,345	1,358	1,371	1,385
ชาย	1,136	1,161	1,183	1,206	1,226	1,243	1,257	1,269	1,281	1,291	1,302	1,310	1,319	1,324	1,351	1,365	1,385	1,402	1,417	1,429
ชาย	1,093	1,126	1,157	1,189	1,219	1,246	1,270	1,293	1,314	1,333	1,353	1,366	1,375	1,386	1,394	1,397	1,407	1,419	1,434	1,452
ชาย	1,108	1,044	1,078	1,115	1,153	1,189	1,223	1,255	1,289	1,319	1,351	1,374	1,394	1,416	1,435	1,446	1,463	1,474	1,486	1,493
ชาย	913	944	976	1,018	1,046	1,083	1,121	1,157	1,197	1,235	1,278	1,314	1,347	1,381	1,414	1,437	1,465	1,499	1,532	1,547
ชาย	809	847	882	917	949	979	1,009	1,040	1,075	1,111	1,153	1,193	1,229	1,271	1,314	1,352	1,394	1,432	1,470	1,504
ชาย	653	699	743	787	829	868	905	940	974	1,004	1,036	1,065	1,094	1,122	1,172	1,210	1,255	1,291	1,344	1,390
ชาย	504	533	564	605	649	695	742	785	820	872	914	950	983	1,019	1,058	1,077	1,110	1,146	1,186	1,228
ชาย	427	443	458	479	501	526	555	588	627	671	720	766	809	855	892	935	975	1,012	1,048	1,081
ชาย	357	376	392	398	409	425	444	461	472	493	522	554	588	615	638	707	740	882	837	878
ชาย	256	275	299	312	325	339	355	376	382	388	399	414	440	450	461	479	512	560	584	629
ชาย	141	173	189	199	211	227	244	264	278	293	307	319	331	346	359	368	378	389	397	410
ชาย	165	173	182	192	202	214	226	239	256	273	291	308	326	346	366	384	404	424	442	461
ชาย	11,390	12,147	12,515	12,883	13,253	13,622	13,990	14,358	14,717	15,080	15,438	15,855	16,199	16,580	16,983	17,408	17,721	18,051	18,421	18,793
ชาย	1,037	1,048	1,057	1,075	1,089	1,103	1,115	1,127	1,140	1,152	1,167	1,177	1,186	1,213	1,255	1,274	1,287	1,242	1,258	1,273
ชาย	1,049	1,069	1,088	1,103	1,118	1,131	1,143	1,154	1,160	1,176	1,198	1,212	1,221	1,234	1,246	1,253	1,265	1,277	1,289	1,302
ชาย	1,083	1,094	1,107	1,123	1,142	1,161	1,179	1,194	1,210	1,222	1,237	1,246	1,256	1,269	1,282	1,292	1,306	1,316	1,333	1,346
ชาย	1,119	1,145	1,159	1,173	1,184	1,194	1,203	1,215	1,230	1,247	1,270	1,287	1,300	1,314	1,326	1,333	1,345	1,358	1,371	1,385
ชาย	1,136	1,161	1,183	1,206	1,226	1,243	1,257	1,269	1,281	1,291	1,302	1,310	1,319	1,324	1,351	1,365	1,385	1,402	1,417	1,429
ชาย	1,093	1,126	1,157	1,189	1,219	1,246	1,270	1,293	1,314	1,333	1,353	1,366	1,375	1,386	1,394	1,397	1,407	1,419	1,434	1,452
ชาย	1,108	1,044	1,078	1,115	1,153	1,189	1,223	1,255	1,289	1,319	1,351	1,374	1,394	1,416	1,435	1,446	1,463	1,474	1,486	1,493
ชาย	913	944	976	1,018	1,046	1,083	1,121	1,157	1,197	1,235	1,278	1,314	1,347	1,381	1,414	1,437	1,465	1,499	1,532	1,547
ชาย	809	847	882	917	949	979	1,009	1,040	1,075	1,111	1,153	1,193	1,229	1,271	1,314	1,352	1,394	1,432	1,470	1,504
ชาย	653	699	743	787	829	868	905	940	974	1,004	1,036	1,065	1,094	1,122	1,172	1,210	1,255	1,291	1,344	1,390
ชาย	504	533	564	605	649	695	742	785	820	872	914	950	983	1,019	1,058	1,077	1,110	1,146	1,186	1,228
ชาย	427	443	458	479	501	526	555	588	627	671	720	766	809	855	892	935	975	1,012	1,048	1,081
ชาย	357	376	392	398	409	425	444	461	472	493	522	554	588	615	638	707	740	882	837	878
ชาย	256	275	299	312	325	339	355	376	382	388	399	414	440	450	461	479	512	560	584	629
ชาย	141	173	189	199	211	227	244	264	278	293	307	319	331	346	359	368	378	389	397	410
ชาย	165	173	182	192	202	214	226	239	256	273	291	308	326	346	366	384	404	424	442	461
ชาย	11,390	12,147	12,515	12,883	13,253	13,622	13,990	14,358	14,717	15,080	15,438	15,855	16,199	16,580	16,983	17,408	17,721	18,051	18,421	18,793
ชาย	1,037	1,048	1,057	1,075	1,089	1,103	1,115	1,127	1,140	1,152	1,167	1,177	1,186	1,213	1,255	1,274	1,287	1,242	1,258	1,273
ชาย	1,049	1,069	1,088	1,103	1,118	1,131	1,143	1,154	1,160	1,176	1,198	1,212	1,221	1,234	1,246	1,253	1,265	1,277	1,289	1,302
ชาย	1,083	1,094	1,107	1,123	1,142	1,161	1,179	1,194	1,210	1,222	1,237	1,246	1,256	1,269	1,282	1,292	1,306	1,316	1,333	1,346
ชาย	1,119	1,145	1,159	1,173	1,184	1,194	1,203	1,215	1,230	1,247	1,270	1,287	1,300	1,314	1,326	1,333	1,345	1,358	1,371	1,385
ชาย	1,136	1,161	1,183	1,206	1,226	1,243	1,257	1,269	1,281	1,291	1,302	1,310	1,319	1,324	1,351	1,365	1,385	1,402	1,417	1,429
ชาย	1,093	1,126	1,157	1,189	1,219	1,246	1,270	1,293	1,314	1,333	1,353	1,366	1,375	1,386	1,394	1,397	1,407	1,419	1,434	1,452
ชาย	1,108	1,044	1,078	1,115	1,153	1,189	1,223	1,255	1,289	1,319	1,351	1,374	1,394	1,416	1,435	1,446	1,463	1,474	1,486	1,493
ชาย	913	944	976	1,018	1,046	1,083	1,121	1,157	1,197	1,235	1,278	1,314	1,347	1,381	1,414	1,437	1,465	1,499	1,532	1,547
ชาย	809	847	882	917	949	979	1,009	1,												

รูปที่ 5.11 ประสิทธิภาพของประชากร ตามกลุ่มอายุและเพศ ตำบลคลองแห

กลุ่มอายุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
0-4	648	781	713	729	743	757	773	786	807	828	848	868	888	901	914	925	931	945	918	931	942	951	953
5-9	698	718	734	753	768	782	795	807	821	834	848	863	875	886	897	905	918	921	945	954	967	973	981
10-14	717	732	748	764	784	800	822	838	850	867	881	892	902	913	923	935	951	966	979	991	1,001	1,011	1,021
15-19	745	763	779	796	810	824	837	851	868	884	907	923	937	956	961	969	982	997	1,009	1,023	1,036	1,047	1,059
20-24	748	772	794	816	837	855	871	885	900	913	927	939	951	965	981	995	1,015	1,034	1,049	1,061	1,071	1,080	1,093
25-29	720	748	775	802	827	853	876	897	919	938	958	973	985	997	1,007	1,015	1,029	1,045	1,061	1,079	1,097	1,113	1,128
30-34	676	704	731	760	787	815	842	868	895	921	949	972	992	1,012	1,030	1,043	1,061	1,079	1,093	1,104	1,115	1,125	1,137
35-39	625	654	682	711	738	765	791	818	845	873	903	929	955	981	1,006	1,029	1,056	1,083	1,105	1,125	1,142	1,157	1,170
40-44	559	588	619	649	679	708	736	764	792	818	847	872	898	924	951	976	1,007	1,038	1,067	1,096	1,124	1,148	1,171
45-49	460	497	533	568	601	632	662	692	723	753	784	812	838	865	890	914	943	973	1,003	1,033	1,063	1,091	1,120
50-54	361	384	411	443	479	517	556	592	628	662	696	726	756	786	815	842	873	905	935	963	990	1,017	1,045
55-59	315	329	345	362	380	401	424	452	485	522	564	603	648	677	710	740	774	808	841	873	904	931	961
60-64	170	227	302	312	324	339	355	371	383	401	424	450	479	506	543	585	630	672	701	735	772	809	843
65-69	199	216	226	251	265	280	295	313	323	332	344	359	380	390	401	417	449	485	518	553	591	632	678
70-74	128	140	154	166	179	194	210	229	243	258	273	287	306	317	331	341	351	361	366	377	396	424	461
75+	153	181	171	181	192	204	217	230	249	267	287	306	326	348	378	391	415	439	461	483	506	529	554
รวมทุกอายุ	8,042	8,395	8,719	9,062	9,394	9,727	10,060	10,393	10,724	11,070	11,348	11,709	12,060	12,377	12,692	12,983	13,257	13,720	14,151	14,382	14,715	15,044	15,384

กลุ่มอายุ	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586
0-4	706	720	733	751	764	781	795	809	823	835	851	863	875	887	897	912	924	933	948	962	975	992	1,017
5-9	715	735	754	771	787	801	815	828	837	853	873	888	899	913	925	935	946	959	972	984	995	1,006	1,017
10-14	737	752	767	785	803	822	840	857	873	887	902	913	924	939	952	963	977	991	1,005	1,017	1,028	1,039	1,050
15-19	769	787	803	819	833	846	858	871	888	905	916	943	957	972	985	993	1,006	1,019	1,033	1,047	1,060	1,072	1,083
20-24	774	797	810	842	863	881	897	911	925	936	950	969	971	987	1,003	1,017	1,026	1,033	1,048	1,081	1,092	1,101	1,112
25-29	745	774	802	833	858	883	906	927	948	967	987	1,001	1,012	1,025	1,035	1,041	1,053	1,066	1,081	1,098	1,115	1,131	1,148
30-34	687	717	747	779	811	842	872	900	930	957	985	1,007	1,026	1,047	1,065	1,078	1,094	1,107	1,119	1,129	1,137	1,146	1,157
35-39	632	649	676	706	734	767	799	830	843	896	932	943	991	1,022	1,050	1,071	1,096	1,119	1,140	1,158	1,174	1,187	1,198
40-44	551	582	612	641	668	693	719	746	776	806	841	873	904	940	976	1,008	1,043	1,076	1,108	1,137	1,163	1,185	1,206
45-49	445	480	515	549	583	615	646	675	703	729	755	780	805	837	870	902	939	975	1,013	1,051	1,087	1,121	1,154
50-54	343	366	392	423	457	492	529	563	599	623	646	686	724	754	780	803	831	868	893	928	964	1,000	1,036
55-59	291	303	318	334	352	372	395	422	452	487	525	561	596	632	666	697	729	760	790	818	843	869	894
60-64	243	258	272	278	288	301	316	331	348	357	380	404	433	455	489	527	569	607	631	664	702	738	770
65-69	175	189	197	210	229	248	269	283	276	281	311	304	324	333	342	357	383	421	447	476	503	543	588
70-74	169	119	131	139	149	161	174	190	201	212	224	234	244	256	266	274	283	292	309	310	326	349	378
75+	112	119	126	134	142	151	161	171	185	198	212	226	240	256	273	286	303	318	333	348	364	381	398
รวมทุกอายุ	8,025	8,350	8,674	8,999	9,325	9,650	9,975	10,300	10,617	10,939	11,300	11,617	11,924	12,265	12,608	12,975	13,259	13,554	13,881	14,208	14,533	14,882	15,180

รวมทั้งหมด 16,087 16,745 17,403 18,045 18,719 19,377 20,034 20,693 21,351 22,009 22,648 23,286 23,984 24,642 25,300 25,958 26,616 27,274 27,932 28,590 29,248 29,906 .. 30,564

รูปที่ 5.12 ประมาณการของประชากร ตามกลุ่มอายุและเพศ ตำบลหนอง

กลุ่มอายุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
0-4	1,034	1,058	1,079	1,106	1,130	1,153	1,176	1,201	1,215	1,249	1,188	1,233	1,265	1,217	1,348	1,366	1,400	1,423	1,443	1,441	1,441	1,477	1,491
5-9	1,050	1,083	1,114	1,141	1,167	1,191	1,212	1,233	1,256	1,279	1,295	1,317	1,346	1,366	1,383	1,398	1,410	1,443	1,463	1,482	1,500	1,517	1,535
10-14	1,078	1,104	1,131	1,161	1,192	1,223	1,253	1,280	1,306	1,328	1,353	1,371	1,389	1,408	1,427	1,444	1,478	1,495	1,516	1,536	1,554	1,570	1,587
15-19	1,121	1,151	1,179	1,207	1,231	1,254	1,277	1,301	1,328	1,357	1,392	1,419	1,442	1,464	1,482	1,496	1,518	1,541	1,564	1,585	1,607	1,636	1,665
20-24	1,126	1,165	1,202	1,238	1,271	1,301	1,339	1,363	1,378	1,399	1,424	1,443	1,463	1,487	1,513	1,537	1,569	1,600	1,624	1,645	1,662	1,677	1,695
25-29	1,084	1,119	1,172	1,215	1,257	1,298	1,336	1,371	1,406	1,437	1,478	1,495	1,516	1,537	1,554	1,567	1,591	1,617	1,644	1,673	1,702	1,739	1,767
30-34	1,018	1,063	1,107	1,152	1,196	1,241	1,284	1,326	1,378	1,412	1,457	1,494	1,537	1,560	1,588	1,611	1,641	1,669	1,693	1,712	1,730	1,747	1,767
35-39	940	987	1,033	1,077	1,122	1,164	1,207	1,250	1,294	1,337	1,386	1,439	1,489	1,511	1,552	1,589	1,633	1,675	1,712	1,744	1,772	1,797	1,819
40-44	841	888	936	984	1,032	1,078	1,123	1,167	1,212	1,255	1,300	1,341	1,381	1,424	1,467	1,507	1,556	1,606	1,654	1,700	1,744	1,783	1,810
45-49	693	750	806	861	913	962	1,010	1,057	1,107	1,154	1,203	1,248	1,299	1,332	1,376	1,412	1,458	1,506	1,554	1,601	1,648	1,695	1,740
50-54	543	580	622	671	727	787	848	905	962	1,015	1,068	1,117	1,163	1,211	1,258	1,301	1,350	1,400	1,448	1,492	1,537	1,579	1,624
55-59	475	497	521	549	578	610	647	690	742	800	865	927	986	1,043	1,096	1,143	1,196	1,246	1,293	1,354	1,402	1,448	1,491
60-64	406	433	457	473	493	516	542	567	586	615	651	692	737	780	838	893	974	1,038	1,085	1,140	1,198	1,256	1,310
65-69	300	327	358	380	403	426	450	478	494	509	538	553	584	601	619	645	689	751	802	858	917	981	1,054
70-74	192	211	233	251	271	295	321	351	372	395	419	441	462	488	511	527	543	568	587	614	658	716	
75+	231	244	258	274	291	310	330	352	380	409	441	471	502	536	571	604	643	679	713	748	785	822	861
รวมทุกอายุ	12,132	12,648	13,205	13,740	14,275	14,809	15,345	15,882	16,418	16,970	17,654	17,998	18,562	19,073	19,581	20,081	20,651	21,232	21,765	22,298	22,834	23,363	23,908

กลุ่มอายุ	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
0-4	1,063	1,087	1,109	1,138	1,165	1,190	1,213	1,236	1,259	1,281	1,306	1,326	1,344	1,362	1,438	1,522	1,581	1,643	1,699	1,750	1,813	1,841	1,874
5-9	1,016	1,099	1,140	1,169	1,196	1,220	1,243	1,265	1,281	1,307	1,341	1,365	1,383	1,406	1,437	1,441	1,483	1,524	1,565	1,616	1,662	1,712	1,759
10-14	1,110	1,134	1,161	1,190	1,221	1,252	1,282	1,309	1,336	1,359	1,385	1,404	1,423	1,446	1,469	1,487	1,511	1,534	1,556	1,577	1,596	1,613	1,63
15-19	1,157	1,188	1,215	1,242	1,266	1,287	1,309	1,332	1,359	1,387	1,421	1,449	1,473	1,491	1,519	1,534	1,556	1,578	1,600	1,623	1,645	1,666	1,683
20-24	1,105	1,104	1,241	1,277	1,311	1,341	1,368	1,392	1,415	1,435	1,458	1,476	1,494	1,528	1,548	1,571	1,602	1,629	1,654	1,675	1,694	1,711	1,739
25-29	1,121	1,148	1,213	1,260	1,304	1,344	1,382	1,417	1,451	1,482	1,515	1,538	1,558	1,580	1,603	1,644	1,691	1,734	1,766	1,796	1,821	1,841	1,861
30-34	1,334	1,083	1,131	1,181	1,222	1,262	1,300	1,376	1,424	1,467	1,513	1,548	1,586	1,614	1,643	1,655	1,695	1,731	1,766	1,796	1,821	1,841	1,875
35-39	936	979	1,023	1,070	1,118	1,164	1,219	1,268	1,321	1,374	1,438	1,480	1,526	1,575	1,619	1,565	1,612	1,664	1,716	1,763	1,804	1,841	1,875
40-44	830	878	925	972	1,014	1,056	1,097	1,140	1,187	1,236	1,291	1,341	1,392	1,449	1,505	1,556	1,612	1,664	1,716	1,763	1,804	1,841	1,875
45-49	670	725	779	833	886	936	985	1,031	1,076	1,117	1,168	1,199	1,240	1,290	1,343	1,393	1,451	1,509	1,569	1,629	1,687	1,742	1,791
50-54	516	552	593	641	684	750	807	861	917	970	1,023	1,078	1,114	1,161	1,213	1,248	1,284	1,321	1,364	1,419	1,494	1,551	1,610
55-59	438	458	480	507	535	567	603	644	692	746	806	863	917	974	1,028	1,076	1,127	1,176	1,233	1,268	1,309	1,350	1,396
60-64	366	398	411	421	438	459	482	506	521	548	584	624	664	701	754	814	880	939	978	1,029	1,089	1,146	1,197
65-69	363	385	313	331	348	366	386	412	432	431	446	467	499	513	528	551	592	651	693	738	787	843	917
70-74	165	179	198	211	226	244	265	290	307	325	344	360	375	394	411	434	437	452	463	481	507	543	588
75+	169	179	191	203	216	231	245	262	283	302	326	347	378	394	419	442	468	493	516	540	565	591	619
รวมทุกอายุ	12,077	12,600	13,122	13,646	14,169	14,694	15,217	15,739	16,251	16,768	17,247	17,857	18,332	18,900	19,451	20,039	20,498	20,976	21,581	22,227	22,850	23,460	24,077

รวมทุกอายุ 34,208 35,248 36,327 37,386 38,444 39,503 40,562 41,621 42,679 43,738 44,797 45,855 46,914 47,973 49,032 50,090 51,149 52,208 53,266 54,325 55,384 56,443 57,501

รูปที่ 5.13 ประมาณการของประชากร ตามกลุ่มอายุและเพศ ตำบลคลองขี้ตะเภา

กลุ่มอายุ	หน่วย : คน																			
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
0-4	87	86	85	84	84	83	83	83	83	84	77	78	81	81	81	80	81	80	80	80
5-9	88	88	88	87	87	86	85	85	85	84	84	84	83	83	83	82	82	82	82	82
10-14	90	90	89	89	89	88	88	88	88	87	87	87	86	86	85	85	85	85	85	85
15-19	94	93	93	92	91	91	90	90	89	89	94	90	89	89	89	88	88	88	88	88
20-24	94	95	95	95	94	94	94	94	93	93	92	91	91	90	90	94	91	91	91	90
25-29	91	92	92	93	93	94	94	94	95	95	95	94	94	93	93	92	92	92	92	93
30-34	85	86	87	88	89	90	91	91	92	93	94	94	95	95	95	95	95	95	95	94
35-39	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	97
40-44	70	72	74	75	77	78	79	80	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	93	94
45-49	58	61	63	66	68	70	71	73	74	76	78	79	80	81	82	83	84	86	87	89
50-54	46	47	49	51	54	57	60	62	65	67	69	71	72	74	75	76	78	80	81	83
55-59	40	40	41	42	43	44	46	48	50	53	56	59	61	63	66	67	69	71	73	75
60-64	34	35	36	36	37	37	38	39	39	40	42	44	46	47	50	53	56	59	61	63
65-69	25	27	28	29	30	31	32	33	33	33	34	35	36	37	37	38	40	43	45	47
70-74	16	17	18	19	20	21	23	24	25	26	27	28	29	30	31	31	31	32	32	34
75+	19	20	20	21	22	22	23	24	26	27	28	30	31	33	34	35	37	39	40	41
รวมทุกปี	1,817	1,828	1,839	1,849	1,860	1,871	1,882	1,893	1,905	1,917	1,935	1,937	1,950	1,961	1,971	1,979	1,985	1,989	1,992	1,994

กลุ่มอายุ	หน่วย : คน																			
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560
0-4	89	88	87	87	86	86	86	85	85	84	84	84	83	84	86	83	87	82	82	83
5-9	90	90	90	89	89	88	88	87	86	86	86	86	86	86	85	85	85	85	84	84
10-14	93	92	91	91	91	91	90	90	90	89	89	89	88	88	88	87	87	87	87	87
15-19	97	96	96	95	94	93	92	92	91	91	91	92	91	91	91	90	90	90	90	90
20-24	98	98	98	98	97	97	96	96	95	94	94	93	93	93	93	92	93	93	93	92
25-29	94	95	95	96	97	97	97	98	98	98	98	97	97	96	95	95	94	94	94	95
30-34	87	88	89	90	92	93	94	95	96	97	97	98	98	98	98	98	98	98	97	96
35-39	79	79	80	82	83	85	86	87	89	90	92	93	95	96	97	97	98	99	99	99
40-44	70	71	73	74	75	76	77	78	80	81	83	85	86	88	90	91	93	95	96	98
45-49	56	59	61	64	66	68	69	71	72	74	75	76	77	79	80	82	84	86	88	90
50-54	43	45	47	49	52	54	57	59	62	64	66	68	69	71	72	73	74	76	78	80
55-59	37	37	38	39	40	41	43	44	47	49	52	55	57	59	61	63	65	67	69	70
60-64	31	32	32	32	33	33	34	35	36	36	38	39	41	43	45	48	51	53	55	57
65-69	21	23	25	25	26	26	27	28	28	28	29	29	31	31	32	33	34	37	39	41
70-74	14	15	16	16	17	18	19	20	21	21	22	23	23	24	25	25	25	26	26	27
75+	14	15	15	15	16	17	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
รวมทุกปี	1,813	1,822	1,832	1,842	1,852	1,863	1,873	1,883	1,893	1,904	1,918	1,928	1,937	1,950	1,963	1,978	1,986	1,995	1,997	1,999

รวมทั้งหมด 2,838 2,850 2,871 2,892 2,913 2,934 2,955 2,977 2,998 3,019 3,040 3,061 3,082 3,103 3,124 3,145 3,166 3,187 3,208 3,229 3,250

6. การวางยุทธศาสตร์ การพัฒนานครหาดใหญ่

6. การวางยุทธศาสตร์การพัฒนานครหาดใหญ่

6.1 ประเด็นหลักที่เป็นองค์ประกอบในการวางยุทธศาสตร์

ในส่วนนี้ จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงประเด็นและแนวทางการวิเคราะห์ที่จะนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ใน 20 ปีข้างหน้าหรือมากกว่านี้ โดยการนำเอาผลกระทบที่ได้จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอกทั้ง 4 ด้านซึ่งได้กล่าวมาแล้วในส่วนที่ 2 และผลการวิเคราะห์ขีดสมรรถนะภายในของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนที่ 3 ประกอบกับการศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่การพัฒนาเมืองของนครหาดใหญ่และการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่ได้จากทางอื่นมาพิจารณาร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

การเริ่มต้นวิเคราะห์ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพ (Positioning) ขององค์การคือเทศบาลนครหาดใหญ่ วิสัยทัศน์ ภารกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เท่านั้น (กลยุทธ์ในการทำงานและประเด็นที่เกี่ยวข้องจะวิเคราะห์ต่อไปในระยะที่ 2)

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะได้พิจารณากำหนดสถานภาพองค์การ วิสัยทัศน์ ภารกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์จะต้องทราบกลุ่มงานของเทศบาลนครหาดใหญ่ว่ามีอะไรบ้างเสียก่อน และเป็นการจำเป็นที่จะต้องพิจารณาประเด็นสำคัญอื่นที่เป็นส่วนประกอบของประเด็นหลัก ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาเรื่องดังกล่าวรอบคอบยิ่งขึ้น ซึ่งได้แก่

1. หน่วยงานที่ทำหน้าที่เหมือนหรือคล้ายเทศบาลนครหาดใหญ่ (Competitor)
2. ผู้ใช้หรือผู้รับบริการ (Customer หรือ Client)

6.1.1 การแบ่งกลุ่มงานของเทศบาลนครหาดใหญ่

1) การแบ่งกลุ่มงานของเทศบาลนครหาดใหญ่

หน้าที่และบทบาทของเทศบาลนครหาดใหญ่ นอกจากจะกำหนดไว้ใน พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496 แล้ว ยังกำหนดไว้ในกฎหมายอื่นอีกมาก (รายละเอียดให้ดูในบทวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับกฎหมาย ในส่วนที่ 4) และกำหนดไว้ตามมติคณะรัฐมนตรี คำสั่งของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่ต้องการให้เทศบาลร่วมมือ ช่วยเหลือ จึงอาจจัดกลุ่มงานเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

กลุ่มงาน	งาน
1. การรักษาความสงบเรียบร้อยและการบริหารการปกครอง	- การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น - ความเป็นระเบียบเรียบร้อย - การจราจรและขนส่งในเมือง - งานทะเบียนราษฎร - งานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน - การป้องกันสาธารณภัย - การจัดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ - งานอนุญาต อนุมัติ การที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
2. งานพัฒนาด้านการสาธารณสุข	- ป้องกันและระงับโรคติดต่อ - ให้มีและบำรุงทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ - จัดทำกิจการที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข - ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล - การกำจัดขยะ - กำจัดมูลพิษ - รักษาความสะอาดถนนและที่สาธารณะ - ให้มีตลาด - ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ - การป้องกันโรคเอดส์ - การป้องกันและรักษาผู้ติดยาเสพติด
3. งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	- ให้มีและบำรุงทางน้ำทางบก - ให้มีทางระบายน้ำและการกำจัดน้ำเสีย - ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา - ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง - ให้มีการสาธารณสุขการ - การพัฒนาเมืองและการขยายเมือง (รวมทั้งการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม) - การผังเมือง - การป้องกันอุทกภัย - การป้องกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

กลุ่มงาน	งาน
4. งานพัฒนาด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ	- การจัดการประถมศึกษา - จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา - บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร - ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา - การปลูกฝังและพัฒนาจิตใจ คุณธรรม และความสามัคคีในชุมชน - การพัฒนาระบบประชาธิปไตยในท้องถิ่น
5. การบริการสาธารณะ การสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ	- ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ - ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก - ให้มีสุสานและฌาปนสถาน - งานสังคมสงเคราะห์ในด้านอื่น
6. การเทศพาณิชย์และสถานสินเชื่อท้องถิ่น	- โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น - การจัดให้มีตลาด - การจัดให้มีไฟฟ้าและแสงสว่าง - การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ - การเทศพาณิชย์ในรูปอื่น (ในอนาคต)

6.1.2 หน่วยงานที่ทำหน้าที่เหมือนหรือคล้ายเทศบาลนครหาดใหญ่

ในการพิจารณาวางยุทธศาสตร์ในการทำงาน เทศบาลนครหาดใหญ่จำเป็นต้องทราบถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติเหมือนหรือคล้ายกับเทศบาลนครหาดใหญ่เสียก่อน ไม่ว่าหน่วยนั้นจะเป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือของภาคเอกชน

ในทางภาคธุรกิจ การพิจารณาเรื่องนี้ถือว่าสำคัญมากและเรียกหน่วยที่ทำหน้าที่เหมือนตนเองเป็นคู่แข่ง (Competitor) แต่ในความหมายของหน่วยงานภาครัฐจะไม่เรียกว่าคู่แข่ง (เพราะไม่จำเป็นต้องแข่งขันเหมือนทางธุรกิจ) แต่จะเรียกว่าผู้ทำงานเหมือนกันหรือคล้ายกัน เพื่อประโยชน์ในการประสานงานหรือทำงานร่วมกัน ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน เป็นต้น

หน่วยงานที่ทำหน้าที่เหมือนหรือคล้ายกับที่เทศบาลนครหาดใหญ่ทำอยู่ มีดังนี้

**หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชนที่ทำงานเหมือนหรือคล้าย
หรืออย่างเดียวกับที่เทศบาลนครหาดใหญ่ปฏิบัติอยู่**

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
1. การรักษาความสงบเรียบร้อยและการ บริหารการปกครอง		
1.1 การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น	กองกำกับการตำรวจภูธร- อำเภอ แขวงการทาง อำเภอ/จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)ในเขตจังหวัดสงขลา เทศบาลทุกเทศบาลในเขต จังหวัดสงขลา สุขาภิบาล	เอกชนรับจ้าง อาสาสมัคร ตำรวจชุมชน มูลนิธิไลอ้อน ชมรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์
1.2 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	กองกำกับการตำรวจภูธร- อำเภอ อำเภอ/จังหวัด แขวงการทาง ไทยอาสา- ป้องกันชาติ กรมเจ้าท่า องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลทุกเทศบาล สุขาภิบาล	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
1.3 การจราจรและขนส่งในเมือง	กองกำกับการตำรวจภูธร- อำเภอ สำนักงานคณะ- กรรมการจัดจราจรทางบก ภาคใต้ ขนส่งจังหวัด แขวงการทาง	ยามท้องถิ่น
1.4 งานทะเบียนราษฎร	อำเภอ กรมการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกเทศบาล	
1.5 งานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน	อำเภอ กรมการปกครอง	

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
1.6 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กองกำกับการตำรวจภูธร- อำเภอ กรมการปกครอง อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย- พลเรือน ศูนย์อาสาป้องกัน- ภัยฝ่ายพลเรือนภาคใต้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกเทศบาล สุขาภิบาล	มูลนิธิต่าง ๆ อาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน ไทยอาสาป้องกันชาติ
1.7 การจัดการอำนวยความสะดวกแก่ ประชาชนผู้มาติดต่อ	ส่วนราชการระดับอำเภอ ส่วนราชการระดับจังหวัด กองกำกับการตำรวจภูธร- อำเภอ องค์การบริหาร- ส่วนจังหวัด องค์การ- บริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	มีแต่ไม่ทราบชื่อ สำนักงานทนายความ สำนักงานกฎหมาย/ บัญชี
1.8 งานอนุญาต อนุมัติ ตามที่กฎหมาย กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล	เทศบาลทุกแห่ง	
2. งานพัฒนาด้านการสาธารณสุข		
2.1 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	โรงพยาบาลหาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบล ต่าง ๆ สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ (รพ.มอ.) โรงพยาบาลรถไฟ ศูนย์- ควบคุมโรคติดต่อ โรง- พยาบาลค่ายเสนาณรงค์	โรงพยาบาลเอกชน คลินิกต่าง ๆ

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
2.2 ให้มีและบำรุงที่ทำกรพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้	โรงพยาบาลหาดใหญ่ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ (รพ.มอ.)	โรงพยาบาลเอกชน สโมสรรไลออน คลินิกเอกชน โรงพยาบาลมูลนิธิ- มิตรภาพสามัคคี อาคารเย็นศิระ
2.3 จัดทำกิจการที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข	โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ (รพ.มอ.) โรงพยาบาลหาดใหญ่ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์	โรงพยาบาลเอกชน คลินิกเอกชน สโมสรรไลออน
2.4 ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล	โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ (รพ.มอ.) โรงพยาบาลหาดใหญ่ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์	โรงพยาบาลเอกชน คลินิกเอกชน
2.5 การกำจัดขยะ	มหาวิทยาลัยสงขลา- นครินทร์ (มอ.) สุขาภิบาล/องค์การบริหาร- ส่วนตำบล องค์การบริหาร- ส่วนจังหวัด เทศบาลทุกแห่ง สถานที่ราชการบางแห่ง	โรงพยาบาลเอกชน โรงงานอุตสาหกรรม

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
2.6 การกำจัดมูลพิษ	สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกเทศบาล สาธารณสุข-จังหวัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (รพ.มอ.) ศูนย์อนามัย โรงพยาบาลของรัฐ ศูนย์สิ่งแวดล้อมฯ	โรงพยาบาลเอกชน โรงงานอุตสาหกรรม
2.7 รักษาความสะอาดถนนและที่สาธารณะ	แขวงทางบก กองกำกับการตำรวจภูธร-อำเภอ เทศบาลทุกแห่ง สุขาภิบาล	ผู้รับจ้างเอกชน องค์กรอาสาสมัคร-เอกชน
2.8 ให้มีตลาด	อำเภอ สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	ตลาดซีกิมหยง ตลาดพ่อพรหม
2.9 ให้มีบำรุงสวนสาธารณะ	องค์การสวนสัตว์ การรถไฟ แขวงทางหลวงโยธาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	
2.10 การป้องกันโรคเอดส์	สุขาภิบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง ศูนย์กามโรค และ AIDS ตำรวจ โรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย-สงขลานครินทร์ (รพ.มอ.)	คลินิกนิรนาม สโมสรรไลออน โรงพยาบาลเอกชน มูลนิธิ

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
2.11 การป้องกันและรักษาผู้ติดยาเสพติด	กรมตำรวจ สุขาภิบาล โรงพยาบาลหาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด ศึกษาธิการจังหวัด โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์	โรงพยาบาลเอกชน สโมสรรไลอัน
3. งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	กรมทางหลวงแผ่นดิน กรมชลประทาน การรถไฟฯ กรมตำรวจ กรมเจ้าท่า องค์การบริหาร- ส่วนตำบล สุขาภิบาล เทศบาลทุกแห่ง กรมโยธาธิการ สำนักงาน- เร่งรัดพัฒนาชนบท	
3.1 ให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก		
3.2 ให้มีทางระบายน้ำ	โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย- สงขลานครินทร์ กรมควบคุมมลพิษ องค์การบริหารส่วนตำบล สุขาภิบาล เทศบาลทุกแห่ง	หมู่บ้านจัดสรร
3.3 ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา	การประปาส่วนภูมิภาค กรมโยธาธิการ สำนักงาน- เร่งรัดพัฒนาชนบท องค์การบริหารส่วนตำบล สุขาภิบาล เทศบาลทุกแห่ง	หมู่บ้านจัดสรร
3.4 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	หมู่บ้านจัดสรร

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
3.5 ให้มีการสาธารณูปการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กรมทางหลวง-แผ่นดิน กรมไปรษณีย์-โทรเลข การสื่อสารฯ องค์กรโทรศัพท์ฯ	
3.6 การพัฒนาเมืองและการขยายเมือง (รวมทั้งการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม)	จังหวัดสงขลา การเคหะแห่งชาติ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ สุขาภิบาล เทศบาลทุกแห่ง ผังเมืองจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน	
3.7 การผังเมือง	กรมการผังเมือง ผังเมืองจังหวัด	
3.8 การป้องกันอุทกภัย	สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง จังหวัดสงขลา อำเภอ กรมชลประทาน กรมโยธาธิการ กองอำนวยการป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน สำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	มูลนิธิเซียงตัง หน่วยกู้ภัย

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
3.9 การป้องกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	จังหวัดสงขลา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ โรงเรียน วิทยาลัย กระทรวง- วิทยาศาสตร์ องค์การ- บริหารส่วนตำบล สุขาภิบาล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด	เอกชน NGOs ศูนย์ดำรงธรรม มูลนิธิรักบ้านเกิด
4. งานพัฒนาทางการศึกษาและพัฒนาจิตใจ		
4.1 การจัดการประถมศึกษา	สำนักงานประถมศึกษา- จังหวัด เทศบาลทุกแห่ง	เอกชน
4.2 จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา	สำนักงานศึกษาธิการ- จังหวัดสงขลา กรมอาชีว- ศึกษา ศูนย์ฝึกประธาณ- ราษฎรนิกร	โรงเรียนอาชีวเอกชน
4.3 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของ ราษฎร	อำเภอ วิทยาลัยการอาชีพ จังหวัด องค์การบริหาร- ส่วนตำบล แรงงาน- จังหวัดฯ เกษตรและ- สหกรณ์จังหวัด สุขาภิบาล พัฒนาชุมชน เทศบาลทุกแห่ง	โรงเรียนเสริมสวย

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
4.4 ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การกีฬาแห่งประเทศไทย อำเภอกรมพลศึกษา จังหวัดสงขลา สถานศึกษาในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	สปอร์ตคลับ การศึกษาเอกชน โรงแรมมหาวิทยาลัย
4.5 การปลูกฝังและพัฒนาจิตใจ คุณธรรมและความสามัคคีในชุมชน	กรมการศาสนา จังหวัดสงขลา สถานศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	ศาสนาอื่น ๆ วัด มูลนิธิต่าง ๆ โบสถ์ มัสยิด สโมสรโรตารี สโมสรไลออน สถานศึกษาเอกชน
4.6 การพัฒนาระบบประชาธิปไตยในท้องถิ่น	มหาวิทยาลัย อำเภอ/โรงเรียน เทศบาลทุกแห่ง อำเภอ จังหวัด	สโมสรโรตารี องค์การประชาธิปไตย สโมสรไลออน องค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัย-สงขลานครินทร์
4.7 การจัดการก่อนประถมศึกษา	กระทรวงศึกษาธิการ กรมการพัฒนาชุมชน เทศบาลทุกแห่ง	โรงเรียนอนุบาลเอกชน NGOs
4.8 การจัดการศึกษาที่สูงกว่าประถมศึกษา	สถานการศึกษาในเขต กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา เทศบาลทุกแห่ง	โรงเรียนวิทยาลัยเอกชน

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
5. การบริการสาธารณะ การสังคมสงเคราะห์ และอื่น ๆ 5.1 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 5.2 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดา และเด็ก 5.3 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน 5.4 งานสังคมสงเคราะห์ในด้านอื่น	องค์การสวนสัตว์ กรมการพัฒนาชุมชน จังหวัดสงขลา กรมประชาสงเคราะห์ ป่าไม้จังหวัด กรมทางหลวงแผ่นดิน กรมโยธาธิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลทุกแห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล สาธารณสุขจังหวัด มหาวิทยาลัยสงขลา- นครินทร์ โรงพยาบาล หาดใหญ่ กรมประชาสงเคราะห์ เทศบาลทุกแห่ง เทศบาลทุกแห่ง ประชาสงเคราะห์ อำเภอ/จังหวัด เทศบาลทุกแห่ง	โรงพยาบาลเอกชน มูลนิธิมิตรภาพสามัคคี วัด วัด สุสานบ้านพรุ มูลนิธิ สุสานอิสลาม วัด ศาสนาอื่น มูลนิธิ

ภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่	หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	
	หน่วยราชการ	องค์กรเอกชน
6. การเทศพาณิชย์และสถานสินเชื่อท้องถิ่น 6.1 โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น		ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย ร้านขายทอง บริษัทเงินทุน ธนาคาร โรงรับจำนำ- เอกชน
6.2 การจัดให้มีตลาด	สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง อำเภอ	ตลาดซีกิมหยง ตลาดพ่อพรหม
6.3 การจัดให้มีไฟฟ้าและแสงสว่าง	สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลทุกแห่ง	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
6.4 การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์	เทศบาลทุกแห่ง	มีนอกระบบ
6.5 การเทศพาณิชย์ในรูปแบบอื่น (ในอนาคต)	เทศบาล	ร้านค้าสหกรณ์

6.1.3 ผู้ใช้หรือผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ว่ามีใครบ้างที่ถือว่าเป็นผู้ใช้หรือผู้รับบริการจากเทศบาล-นครหาดใหญ่เป็นเรื่องจำเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ในทางธุรกิจถือว่าเป็นหัวใจของการตลาดเลยทีเดียว ภาพพจน์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ต่อสายตาของประชาชนทั่วไปจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับผู้ใช้หรือผู้รับบริการด้วยเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเทศบาลนครหาดใหญ่กับผู้ใช้หรือผู้รับบริการแสดงให้เห็นได้ดังต่อไปนี้

ผู้ใช้หรือผู้รับบริการ (ลูกค้า) ของเทศบาลนครหาดใหญ่

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
1. การรักษาความสงบเรียบร้อยและการบริหารการปกครอง			
1.1 การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ผู้ละเมิดกฎหมาย	1. ประชาชนทั่วไป
1.2 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ผู้ละเมิดกฎหมาย	1. ประชาชนทั่วไป
1.3 การจราจรและขนส่งในเมือง	1. ผู้ใช้รถใช้ถนน 2. นักท่องเที่ยว	1. เจ้าหน้าที่จราจร 2. ผู้ละเมิดกฎหมาย	
1.4 งานทะเบียนราษฎร	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดและท้องถิ่น 2. จังหวัดอำเภอ 3. กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย	1. กลุ่มธุรกิจ 2. พรรคการเมือง 3. หน่วยราชการ 4. ภาคเอกชน 5. สถาบันการศึกษาหรือวิจัย
1.5 งานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน	1. ประชาชนในเขตเทศบาลตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป	1. เจ้าหน้าที่	

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
1.6 การป้องกันสาธารณภัย	1. ประชาชนหรือหน่วยราชการ หรือเอกชนในเขตเทศบาล 2. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ฯ 3. ประชาชนนอกเขตเทศบาลที่ประสบภัยในเขตเทศบาล	1. บุคคลหรือหน่วยราชการที่ประสบภัย	1. สถาบันการศึกษาและวิจัย 2. นักศึกษา
1.7 การจัดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. ผู้มาติดต่ออนุญาต	1. สถาบันการศึกษา 2. ผู้มาติดต่อที่อยู่ภายนอกเขตเทศบาล	1. ผู้ใช้บริการจากผู้ได้รับอนุญาต
1.8 งานอนุญาต อนุมัติตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล	1. ประชาชนในเขตฯ ผู้ประกอบการตามที่กฎหมายกำหนด 2. ผู้ยื่นคำร้อง	1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการอนุญาต 2. ผู้ละเมิดกฎหมาย กฎระเบียบ	1. ผู้ใช้บริการจากผู้ได้รับอนุญาต
2. งานพัฒนาด้านการสาธารณสุข			
2.1 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. เจ้าหน้าที่ 2. กลุ่มแรงงาน 3. ผู้ป่วยในเขตปริณทล	1. หน่วยงานที่จัดทำสถิติ
2.2 ให้มีและบำรุงทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้	1. ประชาชนในเขตเทศบาลที่เจ็บไข้ได้ป่วย	1. เจ้าหน้าที่	

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
2.3 จัดทำกิจการที่จำเป็นเพื่อการสาธารณสุข	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. หน่วยงานของราชการ	1. นักท่องเที่ยว
2.4 ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนนอกเขตฯ 2. เจ้าหน้าที่	
2.5 การกำจัดขยะ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนนอกเขตฯ 2. หน่วยงานของราชการ	1. สถานศึกษาและวิจัย
2.6 การกำจัดมูลพิษ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ประชาชนนอกเขตฯ 2. เจ้าหน้าที่	
2.7 รักษาความสะอาดถนนและที่สาธารณะ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ผู้ละเมิดกฎหมาย 2. ตำรวจและเทศกิจ	1. ประชาชนทั่วไป
2.8 ให้มีตลาด	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. ประชาชนนอกเขตเทศบาล	1. ผู้ค้าขาย	1. ผู้ผลิตสินค้า
2.9 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในบริเวณชล	1. สถานศึกษาและวิจัย ผู้จำหน่ายสินค้าบางประเภท
2.10 การป้องกันโรคเอดส์	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ประชาชนในเขตบริเวณชล	1. สถาบันการศึกษาและวิจัย

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
2.11 การป้องกันและรักษาผู้ติดยาเสพติด	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในปริมณฑล	1. สถาบันการศึกษาและวิจัย
3. งานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค			
3.1 ให้มีและบำรุงทางน้ำทางบก	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในปริมณฑล 2. นักท่องเที่ยว 3. หน่วยราชการที่ร้องขอ	1. โรงเรียน 2. กลุ่มอาชีพ
3.2 ให้มีทางระบายน้ำ และการกำจัดน้ำเสีย	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในปริมณฑล	
3.3 ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา	1. ประชาชนในเขตเทศบาล (การประปาส่วนภูมิภาครับผิดชอบ)		
3.4 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง	1. ประชาชนในเขตเทศบาล (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาครับผิดชอบ) 2. นักท่องเที่ยว	1. เจ้าหน้าที่	
3.5 ให้มีการสาธารณสุขการ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักท่องเที่ยว	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในปริมณฑล	

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
3.6 การพัฒนาเมืองและการขยายเมือง (รวมทั้งการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม)	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. นักท่องเที่ยว	1. หน่วยงานของราชการ
3.7 การผังเมือง	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. หน่วยงานราชการในเขตฯ	1. ประชาชนนอกเขตฯ และในปริมณฑล 2. นักท่องเที่ยว 3. อำเภอจังหวัด 4. กรมการผังเมือง	1. ผู้ใช้ประโยชน์ที่ดิน
3.8 การป้องกันอุทกภัย	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. หน่วยงานของราชการ 3. กลุ่มธุรกิจการค้า	1. ประชาชนและหน่วยงานของราชการในเขตปริมณฑล	1. กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ที่ดิน
3.9 การป้องกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนในเขตปริมณฑล	
4. งานพัฒนาด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ			
4.1 การจัดการประถมศึกษา	1. ประชาชนในเขตเทศบาลที่มีบุตรหลานคนอยู่ในวัยเรียนตามเกณฑ์บังคับ	1. ประชาชนในเขตปริมณฑลที่มีบุตรหลานอยู่ในวัยเรียนตามเกณฑ์บังคับ	1. เจ้าหน้าที่
4.2 จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา	1. เยาวชนในเขตเทศบาล	1. เยาวชนในเขตเทศบาล	1. เยาวชนทั่วไป

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
4.3 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. กลุ่มอาชีพเฉพาะอย่าง 3. ประชาชนที่ว่างงาน	1. ประชาชนในเขต ปริมณฑล	1. ประชาชนทั่วไป
4.4 ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักเรียน นักศึกษาเยาวชน	1. ประชาชนในเขต ปริมณฑล	1. ผู้สนใจกีฬาทั่วไป
4.5 การปลูกฝังและพัฒนาจิตใจ คุณธรรมและความสามัคคีในชุมชน	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. กลุ่มนักเรียน นักศึกษาเยาวชน	1. ประชาชนในเขต ปริมณฑล	1. ประชาชนทั่วไป
4.6 การพัฒนาระบบประชาธิปไตยในท้องถิ่น	1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. ประชาชนในเขต ปริมณฑล	1. ประชาชนทั่วไป
4.7 การจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา	1. ประชาชนในเขตเทศบาลที่มีบุตรหลานเข้าเรียนก่อนประถมศึกษา		
4.8 การจัดการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา (ในอนาคด)	1. ประชาชนในเขตเทศบาลที่มีบุตรหลานประสงค์เข้าเรียนต่อ	1. ประชาชนในเขต ปริมณฑลฯ	1. ประชาชนทั่วไป

บริการ	ผู้ใช้หรือผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้อง (ลูกค้า)		
	กลุ่มเป้าหมายหลัก	กลุ่มเป้าหมายรอง	
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
5. การบริการสาธารณะ การสังคมสงเคราะห์ และอื่นๆ 5.1 ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 5.2 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก 5.3 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน 5.4 งานสังคมสงเคราะห์ในด้านอื่น	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. นักเรียน เยาวชน 1. ประชาชนในเขตเทศบาลที่ขอรับการสงเคราะห์ 2. แม่และเด็ก 1. ประชาชนในเขตเทศบาล 1. ประชาชนในเขตเทศบาล	1. นักท่องเที่ยว 2. ประชาชนในเขตปริมณฑล 1. แม่และเด็กในเขตปริมณฑล 1. ประชาชนในเขตปริมณฑล	1. ประชาชนทั่วไป 1. ประชาชนทั่วไป
6. การเทศพาณิชย์และสถานสินเชื่อท้องถิ่น 6.1 โรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น 6.2 การจัดให้มีตลาด 6.3 การจัดให้มีไฟฟ้าและแสงสว่าง 6.4 การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ 6.5 การเทศพาณิชย์ในรูปอื่น (ในอนาคต)	1. ประชาชนในเขตเทศบาล 1. ประชาชนในเขตเทศบาล 1. ประชาชนในเขตเทศบาล 1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. ผู้ประกอบอาชีพในทางการค้าและฆ่าสัตว์ 1. ประชาชนในเขตเทศบาล 2. ผู้ประกอบอาชีพในทางการค้า	1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล 1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล 1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล 1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล 1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล 1. ประชาชนนอกเขตเทศบาล	1. นักท่องเที่ยว 1. นักธุรกิจ

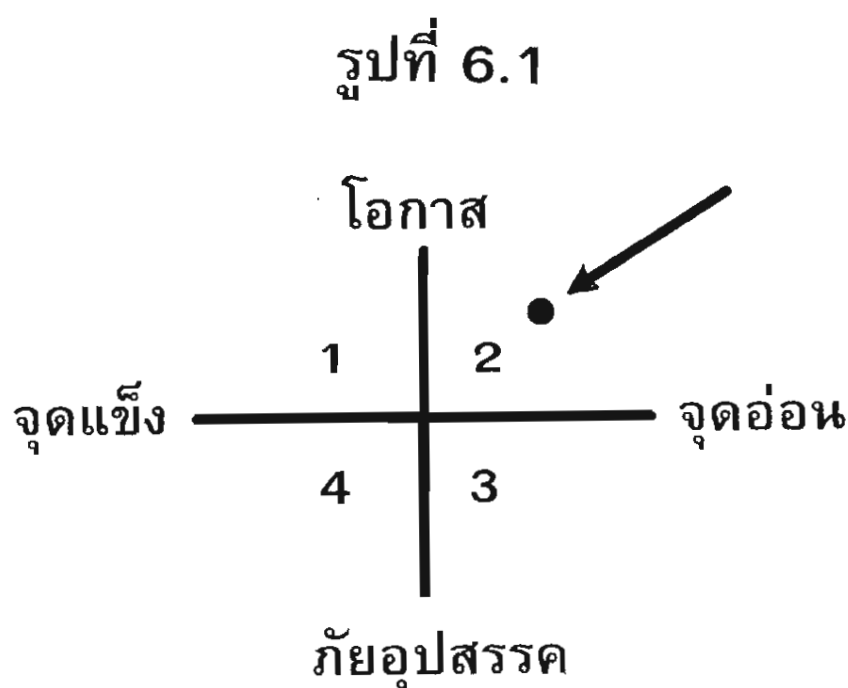
6.2 การกำหนดสถานภาพองค์การ (Positioning)

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมภายนอกทั้ง 4 ด้าน ศักยภาพภายในของเทศบาลนครหาดใหญ่และการประเมินสถานการณ์ทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลนครหาดใหญ่หรือใช้บริการ ทำกิจกรรมร่วมกับเทศบาลนครหาดใหญ่ จะเห็นได้ว่าเทศบาลนครหาดใหญ่จะได้รับผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมในลักษณะที่เป็นทั้งบวก และ ลบ หรือเป็นทั้ง โอกาส และภัยอุปสรรค และจากการประเมินร่วมกันระหว่างคณะที่ปรึกษาและคณะทำงานซึ่งได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบระดมสมอง (Brain Storming Workshop) ในเรื่องนี้แล้วเห็นว่าผลกระทบในภาพรวมจะมีลักษณะเป็น โอกาส มากกว่า

ในด้านศักยภาพภายในของเทศบาลนครหาดใหญ่ แม้ผลการประเมินแต่ละด้านจะมีทั้งจุดแข็ง และ จุดอ่อน ก็ตาม ผลประเมินเชิงวิชาการในภาพรวมจะมีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงพัฒนามากกว่า ซึ่งมักจะเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของหน่วยงานบริหารภาครัฐที่มีข้อจำกัดในการทำงานอยู่มาก

จากผลการประเมินดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงสถานภาพ (Positioning) ปัจจุบันของเทศบาลนครหาดใหญ่ และจะเห็นว่าในอนาคตเทศบาลนครหาดใหญ่มีโอกาที่จะทำงานและพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจได้อย่างสูงเพราะมีปัจจัยสนับสนุนอยู่มาก แม้จะมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับศักยภาพภายในอยู่บ้างก็ตาม ซึ่งเป็นจุดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาต่อไป

สถานภาพปัจจุบันของเทศบาลนครหาดใหญ่ แสดงให้เห็นภาพได้ตามรูปที่ 6.1

6.3 วิสัยทัศน์และการกิจ

เรื่องวิสัยทัศน์ (Vision) และการกิจ (Mission) เป็นสาระสำคัญของการวางแผน ยุทธศาสตร์การบริหาร ฉะนั้นการกำหนดวิสัยทัศน์และการกิจ (บางท่านใช้คำว่า พันธกิจ แทน การกิจ แต่ในเอกสารนี้จะใช้คำว่า การกิจ) ขององค์การไปข้างหน้าระยะยาว 20 ปี จึงเป็นเรื่อง สำคัญเพราะเป็นการกำหนดกรอบความคิดที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบเพื่อให้บังเกิดผลอย่าง แท้จริงตามที่ประสงค์

เนื่องจากเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นที่มีขอบเขตอำนาจ หน้าที่กว้างขวางมาก ทั้งที่กำหนดตามกฎหมายและบทบาททางสังคม และพอจะหยั่งรู้อ้างอิงได้ว่า สถานการณ์ของสังคมโลกและท้องถิ่นจะเป็นอย่างไรบ้างและจะไปในทิศทางใด การกำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) จึงจำเป็นต้องมองในภาพกว้างที่เป็นจริงได้ จะมองเฉพาะเรื่องเฉพาะด้านคงไม่ ได้ มิฉะนั้นจะไม่เกิดความสมดุลย์ในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต ซึ่งจะกระทบถึง ภาพลักษณ์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ด้วย

จากผลการวิเคราะห์ที่ได้รับแต่ละขั้นตอนร่วมกับการประชุมแบบระดมสมอง (Brain Storming) สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ และการกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) ของนครหาดใหญ่

ใน พ.ศ. 2562 เทศบาลนครหาดใหญ่จะพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระดับมหานครหรือเป็นเขตปกครองพิเศษ โดยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้าน ธุรกิจ การพาณิชย์ การศึกษาและการสาธารณสุข เทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคมและ ขนส่ง ตลอดจนการประชุมและการท่องเที่ยวของภาคใต้ตอนล่างและระดับนานาชาติ

นครหาดใหญ่จะเป็นเมืองที่สวยงามและมีความเป็นระเบียบด้วยผังเมือง รวมทั้งเป็นเมืองหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปริมณฑลที่ใกล้เคียง เพื่อการเชื่อมโยง ประสานประโยชน์ ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามแนวทางของการพัฒนาเมือง โดยผนึกกำลังกับภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปในประชาคมหาดใหญ่ (Civil Society) และในปริมณฑลด้วยความโปร่งใสและพร้อมรับการตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับ ของประชาชนและองค์กรต่าง ๆ สามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเป็นพลังผลักดันให้กระบวนการที่นำไปสู่การเป็นประชาธิปไตย (Good Governance) เป็นรูป- ธรรมอย่างสมบูรณ์

เทศบาลนครหาดใหญ่ต้องมีศักยภาพพร้อมทุกด้านสำหรับการก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมั่นใจและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุกด้านที่จะเกิดขึ้น เทศบาลนครหาดใหญ่ในอนาคตจะบริหารงานตามยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนาเมืองที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืนตามที่กำหนดไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่องและตามเจตนารมณ์ของหลักการปกครองตนเองท้องถิ่น (Local Self-Government) อย่างมีประสิทธิภาพ

ภารกิจ (Mission) ของนครหาดใหญ่

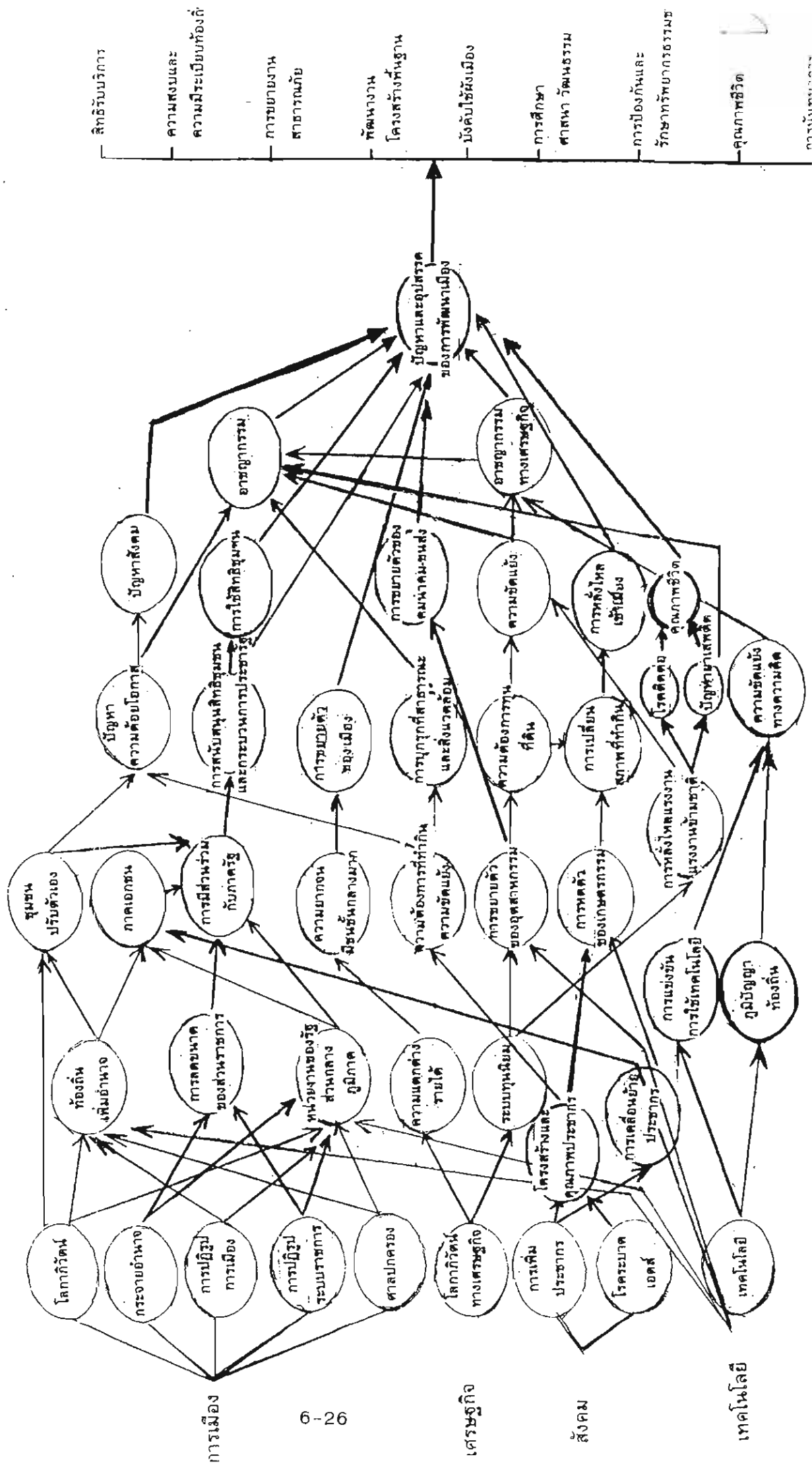
เทศบาลนครหาดใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในด้านการบำบัดทุกข์บำรุงสุขระดับท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ งานในด้านรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่น การส่งเสริมงานบริการประชาชนและการพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาล งานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจราจร การศึกษา และการกีฬา การรักษาความสะอาดเรียบร้อยของเมือง ดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ให้เหมาะสม การรักษาและพัฒนาคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การบริหารงานทะเบียนราษฎรและบัตรประชาชน รวมถึงการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของผู้บริโภค การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดให้มีผังเมืองที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเมือง การป้องกันและแก้ไขแหล่งชุมชนแออัด งานควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลตามที่กฎหมายกำหนด และตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นของประชาคมท้องถิ่น (Local Civil Society) ด้วยบริการที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของชุมชนและผู้รับบริการ โดยการส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรอาสาพัฒนาประชาชนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เพื่อให้เทศบาลเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในภาคใต้ตอนล่าง

เทศบาลนครหาดใหญ่ดำเนินการให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ นอกเขตเทศบาลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในปริมณฑลหรือที่อยู่ใกล้เคียง เพื่อรองรับความต้องการด้านบริการที่ขยายตัวตามหลักการของการพัฒนาเมืองและสอดคล้องกับงานพัฒนาตามแผนพัฒนาระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ยินยอมและสมัครใจที่จะเข้ามาร่วมในการรับบริการหรือจัดการบริการร่วมกัน

ในการบริหารจัดการภารกิจดังกล่าว เทศบาลนครหาดใหญ่จะปรับปรุงการจัดองค์การให้ทันสมัย และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้งานด้านบริการและงานพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 6.2

แนวโน้มสถานะแวดล้อมที่ผลกระทบต่อข้อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

6.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues หรือ Emphases)

การพิจารณากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหาร โดยจะพิจารณาลักษณะโอกาส ภัยอุปสรรค จุดแข็ง จุดอ่อน ที่ได้ประเมินไว้แล้วเฉพาะที่เห็นว่ามีสำคัญและสอดคล้องกับการกิจ เพื่อมุ่งให้เห็นจุดเน้นอันสำคัญของการกิจ ที่จะต้องทำในทิศทางอนาคต ซึ่งอาจจะกำหนดระยะเวลาเป็น 3 ปี, 5 ปี, 10 ปี หรือมากกว่านี้ และช่วยทำให้ทุกฝ่ายในองค์กรเห็นและเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ยอมรับร่วมกันเกี่ยวกับทิศทางในอนาคตขององค์การอันจะทำให้แต่ละฝ่ายผนึกและประสานสรรพกำลัง (Combined Efforts) ไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งจะช่วยให้การพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ของการกิจได้ตรงประเด็น สามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติการได้ง่ายและตรงจุดยิ่งขึ้น

โดยสรุป ประเด็นยุทธศาสตร์นี้จะเห็นเป็นจุดเน้นที่สำคัญของการกิจ อาจกำหนดหลายประเด็นก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับการกิจหลักขององค์การ โดยอาจใช้ภารกิจหลักเป็นโจทย์ตั้งเพื่อหาคำตอบต่อไปว่าจะต้องเน้นทำอะไรบ้าง เพื่อจะได้นำไปกำหนดกลยุทธ์ในการทำให้เกิดความสำเร็จในขั้นต่อไป

เพื่อความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้น หากกลับไปดูภาพการวิเคราะห์แนวโน้มสภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อเทศบาลนครหาดใหญ่ตามรูปที่ 2.5 หน้า 2-165 อีกครั้งหนึ่งแล้ว จะเห็นได้ชัดว่าสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ มากกระทบต่อเทศบาลแล้วจะทำให้เทศบาลประสบปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในการทำงานและการพัฒนาเมือง

ในรูปที่ 6.2 เป็นภาพที่ขยายความหมายของรูปที่ 2.5 ออกไปให้เห็นว่าเมื่อองค์การบริหารซึ่งในที่นี้หมายถึงเทศบาลนครหาดใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมแล้วได้เกิดอุปสรรคอะไรบางอย่างที่จะต้องแก้ไข ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณากำหนดจุดเน้นของงานที่จะต้องเร่งทำเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues หรือ Emphases) ต่อไป

จากการวิเคราะห์โดยคณะที่ปรึกษาและจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบระดมสมอง ซึ่งได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้วเห็นว่าในระยะแรกนี้เทศบาลนครหาดใหญ่จำเป็นต้องกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 11 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มศักยภาพการจัดการให้บริการให้ประชาชนและชุมชนและการส่งเสริมสิทธิชุมชน
2. การเพิ่มศักยภาพการบริหารงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบของท้องถิ่น
3. การพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4. การพัฒนางานโครงสร้างพื้นฐานท้องถิ่นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการพัฒนาทุกระดับ
5. การส่งเสริมการใช้มาตรการของผังเมือง เพื่อการพัฒนาเมืองและควบคุมการขยายตัวของชุมชนเมือง
6. การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนในการพัฒนาเมือง
8. การจัดการให้มีความสมดุลในการใช้ การป้องกัน รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน
10. จัดให้มี ส่งเสริม และพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยวและกิจการนันทนาการ
11. การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเพิ่มศักยภาพการจัดบริการให้ประชาชนและชุมชน และการส่งเสริมสิทธิชุมชน

เนื่องจากแนวโน้มในอนาคตประชากรในเขตเมืองมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่เพิ่มโดยธรรมชาติและที่เพิ่มโดยการเคลื่อนย้ายประชากรเข้ามาอยู่ในเมือง การเรียกร้องบริการจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ย่อมเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งในทางปริมาณและคุณภาพ ตามลักษณะของการเติบโตของเมือง (City Growth) พื้นที่ชานเมืองจะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรในเมืองซึ่งขยายออกมาอาศัยในเขตชานเมือง นอกจากนี้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครหาดใหญ่ย่อมเดินทางเข้า-ออกเมืองอยู่ตลอดเวลา ในบางครั้งบริการที่ท้องถิ่นจัดให้คนในชุมชนท้องถิ่นอาจจะต้องขยายการให้บริการต่อไปยังประชากรดังกล่าวด้วยในลักษณะเอื้ออาทรต่อกัน ด้วยเหตุผลที่จะต้องมีการจัดบริการเพิ่มขึ้นนี้ การปรับปรุงกลไกเกี่ยวกับการจัดบริการด้านนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็น

นอกจากนี้ ปัจจุบันแนวความคิดในการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ได้เปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ จากความคิดที่ว่าการให้บริการด้านนี้เป็นการให้ตามหลัก **มนุษยธรรม** มาเป็นการให้บนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนเพราะผู้รับ **มีสิทธิโดยชอบธรรม** จึงเท่ากับว่าตามแนวความคิดนี้การให้บริการในลักษณะสังคมสงเคราะห์จะต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องทำของท้องถิ่นเสียแล้ว เพราะผู้รับมีสิทธิเรียกร้อง

ข้อควรคำนึงถึงอีกข้อหนึ่งก็คือ ต่อไปนี้สิทธิชุมชนจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะมองข้ามเสียไม่ได้ สังคมได้รับรู้แล้วว่าชุมชนย่อมมีสิทธิของตนเองรวมอยู่ด้วยเป็นสิทธิธรรมชาติ บริการใดๆ ที่ท้องถิ่นต้องรับผิดชอบในการจัดการตอบสนองความต้องการประชาชนแต่ละคน ชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับการตอบสนองด้วย และสิทธินี้ย่อมได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองจากท้องถิ่น

จากการวิเคราะห์ยังได้เห็นว่า ยังมีปัจจัยอื่นอีกมากที่สนับสนุนให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพของท้องถิ่นในการบริหารงานด้านนี้ เรื่องนี้จึงถือว่าเป็นจุดเน้นสำคัญในการทำงานของท้องถิ่น และถือเป็นประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งของเทศบาลนครหาดใหญ่

โดยยึดมั่นต่อหลักการในการให้บริการประชาชนที่สะดวก รวดเร็วและยุติธรรม และขณะเดียวกันก็มุ่งรักษาและปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับผลประโยชน์ของชาติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้การจัดบริการของเทศบาลนครหาดใหญ่สามารถสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพตามการขยายตัวของเมือง และการเพิ่มขึ้นของประชากร
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้สิทธิชุมชนได้อย่างถูกต้องควบคู่ไปกับการบริหารงานของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพการบริหารงานด้านการ รักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบของท้องถิ่น

เนื่องจากแนวโน้มจากการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าสังคมเมืองในอนาคตจะประสบปัญหาเรื่องการหลั่งไหลของประชากรจากชนบทและแรงงานข้ามจังหวัดหรือข้ามชาติเข้าสู่เมือง เป็นการเพิ่มประชากรนอกเหนือจากการเพิ่มโดยธรรมชาติ ปัญหาการขัดแย้งในการดำรงชีวิตทางวัฒนธรรมและในการใช้ทรัพยากร การติดยาเสพติด จะทำให้ท้องถิ่นจะมีการระดมในการรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยเพิ่มขึ้น หากท้องถิ่นไม่เตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหานี้ไว้ล่วงหน้าแล้วก็จะทำให้การแก้ปัญหาที่ยากขึ้น งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบของท้องถิ่นเป็นงานในหน้าที่หลัก (Core Function) ประการหนึ่งของเทศบาลโดยตรงอยู่แล้ว จึงต้องเพิ่มศักยภาพเพื่อให้การบริหารจัดการในเรื่องนี้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้เมืองมีความสวยงาม เป็นระเบียบ และเป็นสังคมที่น่าอยู่ เกิดภาพลักษณ์ (Image) ที่ดีเป็นที่ยอมรับ

โดยทั่วไปว่านครหาดใหญ่นั้นฟ้าสวย น้ำใส หาดใหญ่สะอาด ราษฎร์ปลอดภัย ชาวหาดใหญ่อยู่
สุข ถูกใจนักท่องเที่ยว

เพื่อให้แนวคิดในการรักษาความสงบ และความเป็นระเบียบของชุมชนมีความเข้ม-
แข็งในการจัดการดูแลประโยชน์ของชุมชนเอง จะต้องมีการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบของท้องถิ่น โดย
ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติ และสนับสนุนให้กฎหมายมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้การบริหารงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นมีประสิทธิภาพสูง โดยการเพิ่มศักยภาพการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามความเจริญเติบโตของเมือง
2. ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่นอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมอย่างจริงจัง
3. ส่งเสริมและรักษาความงาม และความเป็นระเบียบของเมืองตลอดไป
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองและแก่ผู้มาเที่ยว
4. เพื่อให้ภาคเอกชน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับความเป็น
ระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่น โดยการปลูกฝังให้ความรู้แก่ประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สาธารณภัยที่เกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ ย่อมก่อให้เกิดความ
เสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งมักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและบางครั้งเป็นภัยที่หนักและ
รุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีประกอบกับ
การขยายตัวของชุมชนและของเมืองเป็นไปอย่างกว้างขวาง ในเขตเมืองจะมีชุมชนแออัดเพิ่มขึ้น
มีอาคารบ้านเรือนและอาคารสูงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นเหตุที่ทำให้เกิดอัคคีภัยขึ้นบ่อยครั้ง การจราจร
ที่หนาแน่นย่อมทำให้เกิดอุบัติเหตุและมีผู้ประสบอันตรายจากการจราจรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้บริการ
บรรจุก๊าซ การขายและใช้แก๊ส น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นการล่อแหลมต่อการเกิดอันตรายก็จะเพิ่มมาก
ขึ้นเช่นกัน

ภัยธรรมชาติประเภทอื่นๆ ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจำเป็นต้องได้รับการป้องกันและ
บรรเทาด้วยเพื่อป้องกันมิให้ส่งผลเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทรัพยากรของ
ท้องถิ่น จึงเป็นภาระของท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย

นอกจากอุบัติเหตุบางอย่างหลังจากเหตุการณ์สงบแล้วจำเป็นจะต้องได้รับการฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาพเดิม เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม การฟื้นฟูจะเป็นทั้งในด้านการฟื้นฟูพื้นที่และฟื้นฟูวิถีการดำรงชีพประชาชนตามแผนการฟื้นฟูที่เทศบาลฯ ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและระยะยาวตามหลักการของงานด้านบรรเทาสาธารณภัย

การพัฒนาบุคลากรสำหรับงานด้านนี้เป็นเทคนิคโดยเฉพาะ และถือเป็นงานอาชีพ (Professional) ของบุคลากร ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ท้องถิ่นจะต้องทำมากยิ่งขึ้น เพื่อให้งานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด จึงกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์ในการทำงานในอนาคตของเทศบาลนครหาดใหญ่

ความจริงแล้ว งานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นงานที่จัดอยู่ในกลุ่มงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ในส่วนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แต่ที่ต้องแยกออกมากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ต่างหาก ก็เนื่องจากว่าผลการวิเคราะห์ที่ออกมาปรากฏว่าอุบัติเหตุและสาธารณภัยในเขตเมืองจะเพิ่มมากขึ้นตามผลของการพัฒนา และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (ดูเหตุผลในยุทธศาสตร์ที่ 5 ประกอบด้วย)

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้งานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในอนาคตของท้องถิ่นและปริมณฑลได้รับการเตรียมพร้อมตลอดเวลา ด้วยการวางมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ และเมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นก็จะสามารถเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างทันท่วงที และให้ภัยที่เกิดขึ้นได้บรรเทาลงโดยเร็วด้วยอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อให้องค์กรเอกชนและประชาชนตระหนักถึงผลร้ายที่เกิดจากสาธารณภัย และให้ความร่วมมือแก่ท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเต็มที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการพัฒนา ทุกระดับ

จากผลการวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัวของเมืองหาดใหญ่ และการกระจายตัวของชุมชนเมืองในกลุ่มพื้นที่สงขลา-หาดใหญ่-สะเดา และบริเวณใกล้เคียงอื่นๆ ซึ่งกระจายตัวอยู่ต่อเนื่องกันตามบริเวณที่เป็นแกนการพัฒนาหลักของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ชี้ให้เห็นว่าจังหวัดสงขลาโดยเฉพาะในท้องถิ่นของหาดใหญ่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่นเพื่อ

รองรับและให้เกิดการสอดคล้องกับการพัฒนาด้านต่างๆ จากพื้นที่ใกล้เคียงให้ได้มากที่สุด ขณะเดียวกันผลกระทบจากโครงการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (IMT-GT) โครงการนิคมอุตสาหกรรมฉลุง และโครงการเซาร์เท็นซีบอร์ด (Southern Sea Board) ล้วนเป็นโอกาสที่จะผลักดันให้นครหาดใหญ่ต้องพัฒนาเมืองให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในหลายๆ ด้านซึ่งได้เคยกล่าวไว้แล้ว โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ถนนในเขตเทศบาล ทางน้ำ แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การจัดให้มีแสงสว่างสาธารณะ การสื่อสารคมนาคมอื่นๆ และโครงสร้างพื้นฐานบางอย่างจะต้องปรับปรุงพัฒนาให้ได้ระดับมาตรฐานระดับภาคหรือสากล หรืออย่างน้อยก็อยู่ในระดับของเมืองที่เป็นมหานครต่อไป

จากการพิจารณาแผนแม่บทพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) ได้แสดงให้เห็นปัญหาและความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาและขยายงานด้านโครงสร้างพื้นฐานในอนาคต และตามแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมเมืองระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ. 2540-2544) เช่นเดียวกัน ได้ชี้ให้เห็นว่างานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมเมืองก็มีโครงการที่จะต้องทำตามแผนปฏิบัติการอยู่เป็นจำนวนมาก ยิ่งทำให้เห็นความจำเป็นที่เทศบาลนครหาดใหญ่จะต้องกำหนดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับกับแผนพัฒนาระดับต่างๆ ให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานในเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเร่งรัดการดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามโครงการพัฒนาของแผนพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เฉพาะท้องถิ่นเกี่ยวกับจังหวัดสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่ การพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด แผนภาคหรืออนุภาคและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้งานพัฒนาของท้องถิ่นควบคู่กันไปกับแผนพัฒนาดังกล่าว

2. เพื่อกำหนดงานโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของท้องถิ่นเอง เพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประชาชนและจำนวนประชาชนที่มีแนวโน้มมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การส่งเสริมการใช้มาตรการของผังเมือง เพื่อการพัฒนาเมือง และควบคุม การขยายตัวของชุมชนเมือง

มีการพยากรณ์ตามหลักสถิติประชากรไว้ว่า ประเทศไทยจะมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 67,789,000 คน ในปี พ.ศ. 2548 และจะมีประมาณ 72-73 ล้านคนในปี พ.ศ. 2558 อัตราคนเกิดจะอยู่ที่ประมาณ 16.8 คน และอัตราการตายจะอยู่ที่ 5.7 คน ต่อประชากร 1,000 คน นอกจากนี้ตามสถิติจะแสดงให้เห็นว่าอายุขัยของคนจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ชายจะมีอายุยืนถึง 69.4 ปี ผู้หญิงจะเป็น 74.6 ปี และขนาดครอบครัวจะเล็กลง ประชากรส่วนใหญ่จะเข้ามาอยู่ในเมืองมากขึ้น ส่วนจำนวนคนในชนบทจะน้อยลง

สถิติได้ชี้ให้เห็นแนวโน้มว่า การอพยพ เคลื่อนย้ายแรงงานของคนวัยทำงาน (Labor Forces) ในชนบทจะเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานครและในเมืองใหญ่ในต่างจังหวัดหรือในชุมชนอุตสาหกรรมมากขึ้น ปรากฏการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้เมืองเกิดปัญหาในด้านการจัดสาธารณูปโภคทุกด้านให้เพียงพอ รวมทั้งปัญหาการจัดเครื่องอุปโภค บริโภค ปัญหาด้านความสงบความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดของเมือง ปัญหาด้านการจราจร การศึกษา สาธารณสุข อุบัติภัยและสาธารณภัย ปัญหาการจัดที่อยู่อาศัย เนื่องจากการอพยพเข้ามาอยู่กันมากทำให้เกิดชุมชนแออัดและโรคระบาดได้ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเมืองและเมืองที่อยู่ข้างเคียง และปัญหาเหล่านี้จะตกเป็นปัญหาของเทศบาลทั้งสิ้น

แม้ว่าขณะนี้ท้องถิ่นจะประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวชะลอลงก็ตาม แต่ในระยะเวลาข้างหน้าต่อไปเมื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมเริ่มดีขึ้น เมืองก็จะไม่พ้นปัญหาเดิมที่มีอยู่ โดยเฉพาะความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การที่จะทำให้เมืองให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เติบโตในทิศทางที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักการพัฒนาเมือง เทศบาลจะต้องเน้นการบังคับใช้มาตรการทางผังเมืองเพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่องนี้

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี มีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าในอนาคตปัญหาเหล่านี้จะเกิดขึ้นและค่อนข้างรุนแรง การนำมาตรการทางผังเมืองมาใช้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นในการพัฒนาเมืองและควบคุมการขยายตัวของชุมชนเมือง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้การพัฒนาเมืองและการขยายตัวของชุมชนในอนาคตอยู่ภายในกรอบที่ถูกต้องตามหลักการผังเมือง
2. เพื่อให้นครหาดใหญ่สามารถวางผังเมืองเฉพาะได้อย่างถูกต้อง

3. เพื่อให้ประชาชนและชุมชนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และเห็นความสำคัญของการมีผังเมืองและหันมาให้ความร่วมมือแก่ท้องถิ่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

การส่งเสริมการศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาระดับภาคบังคับถือเป็นงานหลัก (Core Function) ของท้องถิ่นเช่นเดียวกัน บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในปัจจุบันได้ขยายโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยกว้างขวางยิ่งขึ้น การศึกษาภาคบังคับจะขยายโอกาสเพิ่มเป็น 12 ปี รวมทั้งการศึกษาด้านอื่นก็ได้รับการสนับสนุนโดยรัฐธรรมนูญนี้ จึงเห็นได้ชัดว่าเมื่อการศึกษาภาคบังคับได้ขยายเวลามากขึ้น หน้าที่ของท้องถิ่นในด้านจัดการศึกษาก็จะต้องเพิ่มขึ้นด้วย และถือเป็นโอกาสดีสำหรับเทศบาลนครหาดใหญ่จะได้จัดการศึกษาให้กว้างขวางออกไป ทั้งการศึกษาในระดับประถมศึกษาก่อนและหลังประถมศึกษาด้วย และเป็นโอกาสที่จะจัดการศึกษาในระดับสูงถึงมัธยมหรือสูงกว่าก็ได้ การพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคนของแผนพัฒนาพื้นที่ของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ด้วย เทศบาลนครหาดใหญ่จึงให้ความสำคัญในการกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ต่อไป

ด้านการสนับสนุนกิจกรรม ประเพณีปฏิบัติทางศาสนาทุกศาสนาต่อไปก็เป็นการกิจเพิ่มขึ้นของเทศบาลนครหาดใหญ่ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นและกลุ่มชุมชนมีมากขึ้นด้วย

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านหรือท้องถิ่น แม้จะดูเป็นงานที่ไม่สร้างความเด่นดังให้แก่เทศบาลมากนักก็ตาม แต่ผลสนองกลับในทางนามธรรมและรูปธรรมจะสูงมากทำให้การทำงานของเทศบาลง่ายขึ้น และช่วยให้การแก้ปัญหาที่ยากเป็นเรื่องที่ไม่ยากต่อไป ภูมิปัญญาชาวบ้านถือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านและท้องถิ่น เป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น การรักษาและสนับสนุนภูมิปัญญาชาวบ้านไว้และทำให้แพร่หลายออกไป จึงเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของเทศบาลในอนาคต และเพื่อให้ได้ผลทางปฏิบัติจริง ๆ จึงจะต้องเน้นให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาต่อไป

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคบังคับให้ได้คุณภาพและสอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ โดยขยายการศึกษาของท้องถิ่นออกไปตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้

2. จัดให้มีการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับที่ต่ำกว่าประถมศึกษา และการศึกษาที่สูงกว่าประถมศึกษา เพื่อประโยชน์ของชุมชนของท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา

3. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาที่ประชาชนนับถือ รวมทั้งการปฏิบัติทางประเพณีวัฒนธรรมที่เชื่อถือด้วยความเสมอภาคและให้เกียรติ เคารพในสิทธิดังกล่าวของบุคคลอย่างเสมอเหมือน

4. เพื่อส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยนำความรู้มาใช้ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของประชาชนเพื่อให้ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของท้องถิ่น และเป็นวิถีการดำรงชีวิตที่สำคัญของชุมชนในท้องถิ่นที่มีมาแต่เดิม

5. เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่นทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 : การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชนในการพัฒนาเมือง

จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น จะเห็นได้ว่าเทศบาลนครหาดใหญ่จะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้น ขยายเขตการจัดบริการและบริหารการพัฒนาท้องถิ่นก็ขยายตัวมากขึ้น และผลของการดำเนินการนี้ได้ตกอยู่เฉพาะประชาชน ชุมชนในท้องถิ่นเท่านั้น ประชาชนและชุมชนนอกเขตก็มีโอกาสที่จะได้รับบริการและผลของการพัฒนาบางอย่างด้วย กล่าวให้สั้นก็คือเทศบาลนครหาดใหญ่ต่อไปในอนาคตจะดำรงอยู่เป็นเมืองที่มีความเจริญและพัฒนาอย่างโดดเด่นยิ่งยวดไม่ได้ ผลที่เกิดจากนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ และการพัฒนาเมือง (Urbanization) ทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการกิจกรรมหรือบริการเหมือนกันต้องมีการร่วมมือผนึกกำลังกันทำงานเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นเป็นส่วนรวม

ปัญหานานี้มีขึ้นจะเกิดขึ้นในประเทศไทยเท่านั้น จากการศึกษาในด้านนี้ทำให้ทราบว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการบริการหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ที่ทำให้เกิดความประหยัดและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของท้องถิ่นเอง

จากผลการวิเคราะห์ คณะที่ปรึกษาได้เห็นว่าการพัฒนาเทศบาลนครหาดใหญ่เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีกำลังบุคลากรที่เป็นมืออาชีพมาก มีกำลังเงินงบประมาณสูงกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต่างๆ โดยเฉพาะ อบต. ที่มีเขตติดต่อกับเทศบาลนครหาดใหญ่

มีบริการหรือกิจกรรมหลายอย่างที่น่าจะทำได้ โดยเฉพาะมีปัญหาบางปัญหาที่น่าจะร่วมมือกันแก้ไขได้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมือง และประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่

ฉะนั้น ความจำเป็นในการที่ท้องถิ่นจะต้องทำงานร่วมกันและแก้ปัญหาร่วมกัน จะต้องมีขึ้นอย่างจริงจัง และจะต้องเน้นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารท้องถิ่นด้วย

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้การพัฒนาเมืองระดับพื้นที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันสามารถพัฒนาได้ต่อไปอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาร่วมกันได้ด้วยพลังที่รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว
2. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมกันแก้ปัญหาที่เหมือนกัน หรือร่วมกันทำสิ่งที่ได้ประโยชน์เหมือนกันในกิจกรรมที่ไม่อาจทำได้โดยฝ่ายเดียว โดยการร่วมมือกันทำกิจกรรมในรูปของการจัดตั้ง “สหการ” หรือ “สมาคม”
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนหรือองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริการ หรือบริหารงานบางอย่างร่วมกับเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นการช่วยเสริมสร้างการเป็นประชาสังคม (Civil Society) ของชุมชน
4. เป็นการให้โอกาสภาคเอกชนเข้ามามีส่วนทำงานร่วมกับภาครัฐระดับท้องถิ่นเปิดให้กว้างยิ่งขึ้น โดยระบบที่เรียกว่า “การให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม (Privatization)”

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 : การจัดการให้มีความสมดุลในการใช้ การป้องกัน รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ในด้านนี้มีความสำคัญมากไม่แพ้ในระดับชาติเท่า นั้น ระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นระดับปฏิบัติก็มีความสำคัญที่จะมองข้ามไม่ได้เลย จากการศึกษาเราได้ทราบข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า สังคมไทยในอนาคตจะเป็นสังคมที่ต้องเผชิญกับปัญหาการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติก็เป็นเรื่องใหญ่ของสังคมที่จะต้องตระหนัก และเป็นปัญหาร่วมกันไม่ใช่ของใครหรือสังคมใดฝ่ายเดียว จึงเป็นเรื่องที่มนุษย์จะต้องเข้ามาร่วมกันจัดการแก้ปัญหาดูด้วยกัน

ข้อเท็จจริงที่คณะที่ปรึกษาได้พบจากการศึกษาสถานการณ์ในเรื่องนี้ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่และปริมณฑล คือ ท้องถิ่นที่เรียกว่าหาดใหญ่และปริมณฑลกำลังประสบปัญหาค่อนข้างรุนแรงในเรื่องการจัดใช้ทรัพยากรที่ดิน เช่น มีการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะและที่เป็นของทางราชการ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ส่วนรวม พื้นที่ริมคลอง ริมตลิ่งของคลอง และแหล่งน้ำบางแห่งก็มีการรุกร้าทำให้ทางราชการและประชาชนทั่วไปเข้าใช้ประโยชน์ไม่ได้ ปัญหาเหล่านี้นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างทางราชการกับประชาชนผู้บุกรุก และระหว่างประชาชนกับประชาชนด้วยกันเอง ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากน้ำเสีย เช่น น้ำเสียที่ไหลจากโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือนลงสู่คลองเตย และคลองอู่ตะเภา ซึ่งเป็นคลองธรรมชาติที่สำคัญและไหลผ่านนครหาดใหญ่ ปัญหาจากขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาของเมืองหาดใหญ่ ขยะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มีวันละประมาณ 200 ตัน แต่จัดเก็บขยะได้เพียงวันละ 75% หรือประมาณวันละ 150 ตันเท่านั้น จึงเป็นปัญหาหนักของเทศบาลในทุกวันนี้ นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาในด้านมลพิษอีกมาก เช่น มลพิษที่เกิดจากการสาธารณสุขปโค มลพิษด้านป้ายโฆษณา เป็นต้น เทศบาลนครหาดใหญ่มีแผนที่ดีในการจัดการกับสิ่งแวดล้อมต่างๆให้ดีขึ้นอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่งของเทศบาล เรื่องการป้องกันและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมนี้เป็นการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การทำงานของแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา และแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เน้นหนักเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

ฉะนั้นงานในด้านการจัดการให้เกิดความสมดุลในการใช้ รักษา ป้องกัน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังต้องเป็นงานหลัก (Core Function) ของเทศบาลนครหาดใหญ่ และเป็นจุดเน้นของภารกิจของเทศบาลนครหาดใหญ่ต่อไป ซึ่งจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อป้องกันความขัดแย้งระหว่างประชาชนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น
2. เพื่อช่วยป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่
3. เพื่อให้ประชาชนรู้จักวิธีการ และร่วมมือในการป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 9 : การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน

การขยายตัวของเมืองทั้งในเขตพื้นที่และจำนวนประชากรทำให้เกิดการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐาน อาคารสิ่งก่อสร้าง โรงงาน อาคารธุรกิจ การจราจร และคมนาคมขนส่ง ฯลฯ ก่อให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม และมลพิษภายในเมืองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาผู้ติดยาเสพติด ปัญหาเด็กจบการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้เรียนต่อ ปัญหาแรงงานเด็กและสตรี ปัญหาครัวเรือนมีรายได้น้อย ปัญหาความแออัดของชุมชน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องบั่นทอนคุณภาพชีวิตของคนในเมือง และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาของท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นจะต้องแก้ไขปัญหาก่อน ถ้าไม่แก้คนที่อยู่ในเมืองก็จะยิ่งได้รับผลกระทบมากขึ้น และอาจเป็นภัยรุนแรงต่อสังคมท้องถิ่นยิ่งขึ้นก็ได้

การแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในท้องถิ่นจำเป็นต้องพัฒนาทั้งในด้านการศึกษา จิตใจ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และพัฒนาทักษะหรือฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้มีรายได้ในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ประกอบกับความก้าวหน้าแพร่หลายของเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมทำให้เทศบาลนครหาดใหญ่มีโอกาสนี้ที่จะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมในรูปแบบต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนได้กว้างขวางขึ้นเพื่อช่วยให้ความรู้แก่ประชาชนที่ยากไร้ทั้งในเมืองและนอกเมืองที่ประสงค์จะเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้นั้นๆ ไปประยุกต์ใช้ในการหาเลี้ยงชีพต่อไป หรือการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน หรือจัดตั้งโรงเรียนวิชาชีพลักษณะพิเศษ โดยอาจให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ สำหรับเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนี้ยังจำเป็นต้องดำเนินการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติสุขและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นด้วย

กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกระบวนการที่ต้องทำต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันสิ้นสุด เพราะปัญหาของคนย่อมเกิดอยู่ตลอดเวลา ยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งของแผนพัฒนาระดับพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เน้นถึงการพัฒนาคุณภาพคนเช่นเดียวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดสงขลาที่ได้เน้นในเรื่องการพัฒนาคนด้วย ซึ่งทุกหน่วยงานในเขตพื้นที่จะต้องวางแผนรองรับให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาด้วย เทศบาลนครหาดใหญ่ได้มองเห็นว่าการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นเรื่องจำเป็น จึงกำหนดไว้เป็นยุทธศาสตร์การทำงาน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตในระดับมาตรฐานหรือสูงกว่า โดยเน้นในด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน การสาธารณสุขมูลฐาน การส่งเสริมอาชีพและรายได้ประชาชน และการจัดการชุมชนแออัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 10 : จัดให้มี ส่งเสริม และพัฒนาสวนสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมนันทนาการ

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าชีวิตในสังคมขนาดใหญ่เป็นชีวิตที่ไม่หยุดนิ่ง บางครั้งก็วุ่นวาย สับสน ทุกคนยุ่งกับการประกอบธุรกิจ ค้าขาย การให้บริการ หลายชีวิตเดินทางขวักไขว่ ไม่ว่าไป โรงเรียน สถานศึกษา ไปทำงาน ชีวิตจึงตึงเครียด (Tension) นักสังคมวิทยาเคยทำการวิจัยไว้ว่าคนในชุมชนเมืองจะมีความเครียดมากกว่าคนในชุมชนชนบท สิ่งที่คนในเมืองต้องการมากที่สุดก็คือความต้องการพักผ่อนเมื่อถึงเวลาที่เขาควรจะได้พัก และบริการสำคัญประการหนึ่งที่คนในเมืองต้องการมาก นอกเหนือการพักผ่อนนอนหลับก็คือ การมีสถานที่พักผ่อน เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา สถานที่เพื่อการนันทนาการ เป็นต้น

เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ตระหนักถึงปัญหานี้มานานแล้ว ได้จัดให้มีสวนสาธารณะนอกเมืองเรียกว่า “สวนสาธารณะเทศบาลนครหาดใหญ่” ตั้งอยู่ที่เชิงเขาคอหงส์ บริเวณริมทางหลวง 407 ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นสวนสัตว์และสวนสนุกด้วย วัตถุประสงค์สำคัญก็เพื่อจะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นที่ท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางผ่านเมือง ประชาชนได้ให้ความสำคัญและใช้เป็นที่พักผ่อนยามว่างตลอดมา และสวนสาธารณะนี้ควรจะได้รับส่งเสริมให้มีเพิ่มขึ้นและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เพื่อพร้อมที่จะบริการแก่ประชาชนที่เพิ่มขึ้น และประชาชนจากท้องถิ่นอื่นที่มาเยือน และในอนาคตเทศบาลนครหาดใหญ่จะต้องเติบโตเป็นมหานครหรือเขตการปกครองพิเศษ การมีสวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น สวนหย่อม สถานที่เพื่อการนันทนาการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างเพียงพอ จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งของคนที่อยู่ในเมืองที่เป็นมหานคร

ยิ่งกว่านั้นแนวโน้มในอนาคตต้องการที่จะให้นครหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาหลายด้าน รวมทั้งการท่องเที่ยว และเป็นศูนย์การกีฬาสำหรับภาคใต้ตอนล่างด้วย การส่งเสริมให้มีและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สนามกีฬา แหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่มีเอกลักษณ์พิเศษ รวมทั้งสถานที่เพื่อการนันทนาการจึงมีความจำเป็น จึงได้เน้นยุทธศาสตร์นี้ขึ้นมาให้เด่นชัดเพื่อให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาเมืองให้สวยงาม น่าอยู่ น่าเที่ยว นำมาพักผ่อน และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้การจัดให้มีที่พักผ่อนขนาดเล็ก สวนหย่อมในพื้นที่สาธารณะริมทางหรือคลอง

สาธารณะควรได้รับการส่งเสริมให้มีเพื่อสุขภาพประชาชนทั่วไป
ศาสตร์ในการทำงานเช่นเดียวกัน

จึงควรกำหนดเป็นประเด็นยุทธ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อปรับปรุงสวนสาธารณะที่มีอยู่แล้วให้เป็นสวนสาธารณะที่สมบูรณ์แบบ
สำหรับประชาชนใช้เวลาพักผ่อนหย่อนใจสำหรับตนเองและครอบครัว
2. เพื่อให้สวนสาธารณะที่มีอยู่แล้วเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือที่พักผ่อนหย่อนใจ
สำหรับนักท่องเที่ยวหรือผู้มีโอกาสผ่านครหาตใหญ่
3. เพื่อใช้พื้นที่สาธารณะที่มีอยู่แล้วและยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ให้นำมาเป็น
สวนสาธารณะ หรือปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อน สนามกีฬา หรือพื้นที่สีเขียวในรูปแบบอื่น
4. เพื่อส่งเสริม หรือจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการอย่างเพียงพอแก่ประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 11 : การพัฒนาศักยภาพขององค์การและบุคลากร

จากการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมภายนอกและ
การประเมินศักยภาพภายในของเทศบาลนครหาตใหญ่แล้ว เห็นว่าการจะดำเนินงานตามประเด็นยุทธ
ศาสตร์ทั้ง 10 ประเด็นดังกล่าวมาแล้วให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมาย เรื่องการปรับปรุงพัฒนาตัว องค์การ
เองและบุคลากรในองค์การ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนอีกประเด็นหนึ่งด้วย

หากกลับไปพิจารณาทั้ง 10 ประเด็นยุทธศาสตร์จะเห็นว่าแต่ละด้านเป็นภาระหนัก
ของเทศบาลที่จะต้องทำ งานแต่ละด้านจะมากด้วยปริมาณ ขนาดและความสลับซับซ้อนของปัญหา
จากการวิเคราะห์ได้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างองค์การ ระบบงาน บุคลากร ระบบการคลัง การบ-
ประมาณ และเทคโนโลยีที่มีอยู่คงจะไม่พอที่จะรับขนาดของภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งข้อ
จำกัดทางกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องก็เป็นอุปสรรคสำคัญในทางปฏิบัติของท้องถิ่นด้วย

ในยุคโลกาภิวัตน์ การตัดสินใจแก้ปัญหาในการบริหารงานอย่างถูกต้องและรวดเร็ว
เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งและการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการยิ่งจำเป็นมากขึ้น
การตัดสินใจที่ถูกต้องรวดเร็วเท่านั้นยังไม่พอ ในอนาคตจะต้องคำนึงถึงความพอใจของประชาชนผู้รับ
บริการหรือผู้ที่ร้องขอให้ท้องถิ่นช่วยจัดการอะไรให้แก่เขา เพื่อภาพพจน์ที่ดีของเทศบาลที่จะปรากฏ
ต่อประชาชนด้วย ลำพังขีดความสามารถขององค์การในด้านโครงสร้าง ระบบงานและแผนงาน
บุคลากรและด้านการคลังงบประมาณและการใช้เทคโนโลยีของเทศบาลที่มีอยู่คงยังไม่พอจะต้องมี
การปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้ศักยภาพขององค์การสูงขึ้นและมีความพร้อมในทุกด้าน เพื่อให้สามารถ

บริหารจัดการและดำเนินงานต่างๆบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายของภารกิจและวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

อีกประการหนึ่ง เป็นที่เข้าใจแล้วว่าต่อไปการบริหารงานของท้องถิ่นในอนาคตจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้กว้างขวางยิ่งขึ้นโดยกระบวนการของการเป็นประชาธิปไตย (Good Governance) ท้องถิ่นจะต้องรับรู้และสนับสนุนสิทธิชุมชน การร่วมกันเป็นประชาคม (Civil Society) หาดใหญ่ของประชาชน การปรับปรุงศักยภาพขององค์กรจึงมีความจำเป็นยิ่งขึ้น บุคลากรทุกระดับจะต้องได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองสู่ระดับการเป็นมืออาชีพ (Career) ต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรของเทศบาลนครหาดใหญ่จึงเป็นประเด็นที่สำคัญในการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ด้วย

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อปรับปรุงองค์กรให้มีความเข้มแข็ง สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากผลกระทบภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อปรับปรุงองค์กรและทรัพยากรสำคัญที่มีอยู่ในอนาคตให้มีจุดแข็งในการบริหารงาน ได้แก่ โครงสร้าง ระบบงาน บุคลากร การเงินการคลัง และระบบเทคโนโลยีในองค์กร
3. เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กร และระบบบริหารงานบุคคลให้เป็นบุคลากรระดับอาชีพที่มุ่งใฝ่หาความรู้ และได้รับการพัฒนาตามแนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตยในด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยม รวมทั้งพฤติกรรมในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับชุมชนโดยต่างฝ่ายต่างเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

7. ผังโครงสร้างการพัฒนา

7. ผังโครงสร้างการพัฒนา

7.1 ความเป็นมาของผังโครงสร้างการพัฒนา

7.1.1 ความหมายของผังโครงสร้างและวัตถุประสงค์

ผังโครงสร้างการพัฒนา (Development Structure Plan) ได้ถูกนำมาใช้ งานการวางและจัดทำผังเมือง (Urban Planning) ของประเทศอังกฤษเป็นแห่งแรกและได้ขยาย ออกไปในประเทศต่าง ๆ ในเครือสหภาพอังกฤษในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาจนกระทั่งได้ กลายเป็นคำศัพท์สามัญในภาษาอังกฤษไปในปัจจุบัน ผังโครงสร้างได้ถูกนำมาใช้ในความหมาย ต่าง ๆ กันตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาพื้นที่และรูปแบบการใช้บังคับที่แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ กัน เช่น County Structure Plan , Urban Structure Plan เป็นต้น ถึงกระนั้นผังโครงสร้างก็มีความ หมายและลักษณะที่สอดคล้องกันในประเด็นต่าง ๆ ดังเช่น

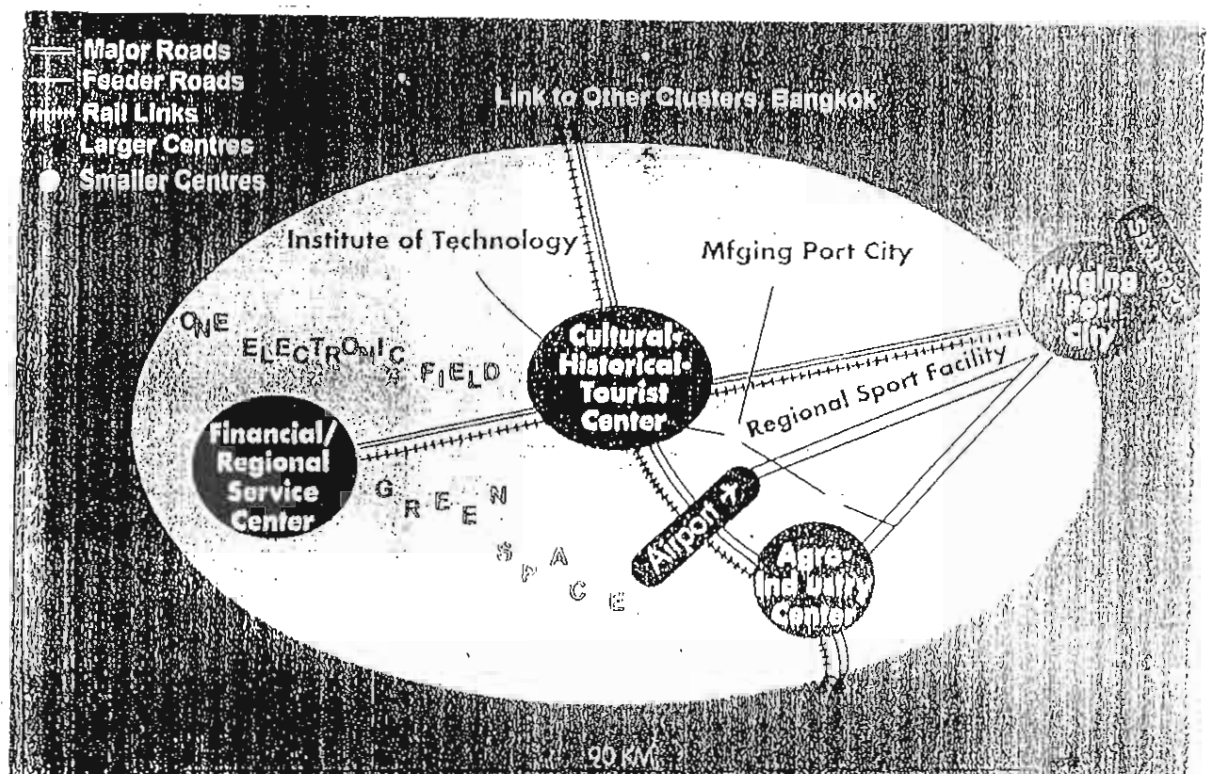
- ผังโครงสร้างจะเป็นการแสดงเฉพาะกรอบหรือเค้าโครงกว้าง ๆ ของสิ่งที่จะ สร้างสรรค์ให้มีขึ้นในพื้นที่ในอนาคต
- ผังโครงสร้างจะครอบคลุมพื้นที่เต็มสมบูรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วางผัง เช่น พื้นที่ลุ่มน้ำทั้งลุ่มน้ำสำหรับผังการจัดการน้ำ พื้นที่ทั้งจังหวัดสำหรับผังการ ปกครอง พื้นที่ทั้งอำเภอเพื่อผังการตั้งท่าเรือ เป็นต้น ซึ่งตรงข้ามกับผังเฉพาะ ที่จำกัดพื้นที่เฉพาะเจาะจงเป็นจุด
- ผังโครงสร้างจะแสดงเรื่องต่าง ๆ ในภาพรวมเท่านั้น ไม่ยึดติดกับขนาดหรือที่ ตั้งที่เจาะจงในรายละเอียด แม้แต่แผนที่ก็จะเป็นแผนที่เค้าโครง (Skeleton Map) แทนแผนที่มาตรฐาน
- ผังโครงสร้างจะแสดงขอบเขตของการนิเทศสัมพันธ์กันในการพัฒนาพื้นที่ ระหว่างผู้พัฒนากับผู้บริหารพื้นที่ในระยะต้น เพื่อนำไปสู่การดำเนินการตาม กฎหมายเฉพาะเรื่องในลำดับต่อไป คล้ายกับการแสดงเขตสำรวจเพื่อการเวน ดินในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตก่อนที่จะมีการเวนคืนแท้จริง ด้วยพระราช บัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ภายหลัง
- ผังโครงสร้างจะเป็นผังกรอบรวมที่มีผังย่อยเป็นผังเฉพาะกิจต่าง ๆ เป็นส่วน ประกอบ เพื่อให้เห็นจำนวนและที่ตั้งของผังย่อยเหล่านั้นในบริบทของผังพัฒนา ทั้งหมด

วัตถุประสงค์หลักของผังโครงสร้างการพัฒนา ได้แก่ การเสนอให้ทราบโดยประมาณถึงบริเวณต่าง ๆ ที่จะใช้เพื่อการพัฒนาสร้างสรรค์ โดยมีการเชื่อมโยงกับบริเวณอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นทั้งข้อจำกัดและหรือส่งเสริมการพัฒนาด้วย เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานั้นได้ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการในส่วนที่ตนรับผิดชอบดำเนินการ หรือพิจารณาในส่วนได้ส่วนเสียที่จะเกิดกับบริเวณที่ปรากฏโดยเฉพาะเจ้าของพื้นที่นั้นๆ สำหรับผังโครงสร้างกลุ่มพื้นที่พัฒนาสงขลา-หาดใหญ่-สะเดา ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางการพัฒนาของพื้นที่ที่อยู่ในเขตอิทธิพลความเจริญทั้งหมด (Metropolitan Influence Area) ของ มหานครสงขลา-หาดใหญ่ในภาพรวมอย่างกว้างเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานชุมชน การใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคม และขนส่ง และระบบบริการพื้นฐาน พร้อมทั้งนโยบายการพัฒนา (Development Policy) ของแต่ละเรื่องนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกเทศมนตรี นายก อบจ. และประธานกรรมการบริหาร อบต. นำไปใช้ในการประสานภารกิจของทางราชการให้สอดคล้องกับการพัฒนาของภาคเอกชนในแต่ละเรื่องในอนาคต ผังโครงสร้างฉบับนี้จะเป็นผังฉบับแรกเริ่มในการสร้างรูปแบบการใช้แผนผังมาประกอบกับนโยบายการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้ทางราชการได้ใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่แห่งนี้

7.1.2 แนวคิดที่จะนำมาสู่ผังโครงสร้างการพัฒนา

7.1.2.1 หลักการในกลุ่มพื้นที่พัฒนา (Cluster Development Concept)

ผังโครงสร้างการพัฒนาในรูปแบบของผังนโยบาย (Policy Plan) ดังที่ได้บรรยายข้างต้น เป็นการบุกเบิกการนำการวางแผนมาใช้กับการพัฒนาพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ความเป็นมาของแนวความคิดผังรูปแบบใหม่นี้มาจากการขยายผลของการศึกษากำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาภาคของประเทศ (Spatial Development Framework for Thailand) ที่กำหนดให้เปลี่ยนหลักการจากการวางแผนพัฒนารายจังหวัด (Provincial Development Plan) มาเป็นการวางแผนพัฒนาเป็นกลุ่มพื้นที่ (Cluster Development) โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดอยู่กับเขตบริหารของแต่ละจังหวัด แต่ยึดเอาศูนย์กลางของความเจริญที่เป็นตัวเมืองพร้อมทั้งบริเวณชนบทโดยรอบที่ศูนย์ความเจริญนั้นๆครอบงำไปถึง เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการวางแผน โดยหลักการใหม่นี้เมืองต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกันจะถูกจัดรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน (Cluster) อยู่ภายใต้แผนพัฒนาฉบับเดียวกัน และมีการพัฒนาร่วมเป้าหมายเดียวกัน โดยมีโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานความเจริญ เช่น สนามบิน ท่าเรือ มหาวิทยาลัยร่วมกัน หลักการของกลุ่มพื้นที่พัฒนา (Cluster Development Concept) จะก่อให้เกิดผลเพิ่มทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมที่ดีให้ทั่วถึงกลุ่มพื้นที่ โดยเฉพาะในผลดีที่เกิดขึ้นหลายด้าน เช่น

รูปที่ 7.1

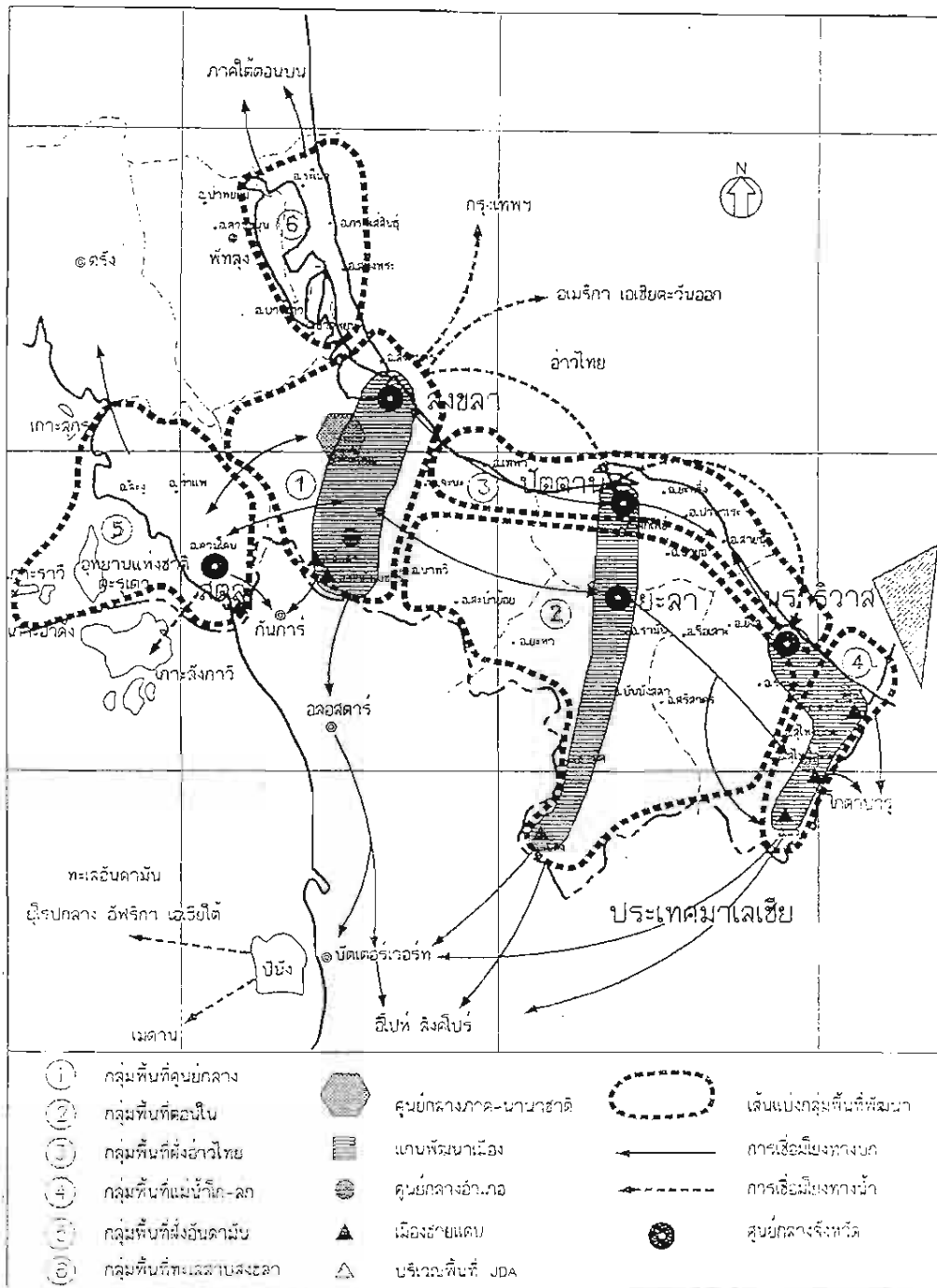
- ลดการใช้จ่ายงบประมาณในการให้โครงสร้างพื้นฐานและบริการระดับสูงของกลุ่มเมือง เช่น สนามบิน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล ซึ่งสามารถใช้ร่วมกันได้
- เพิ่มพูนคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานและบริการระดับสูงได้เนื่องจากมีปริมาณการใช้บริการมาก
- เพิ่มพูนบทบาทและฐานะทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เนื่องจากมีขนาดใหญ่ขึ้นและประสานพลังการส่งเสริมร่วมกัน
- ส่งเสริมชนบทที่อยู่ในกลุ่มพื้นที่ โดยผ่านการปรับปรุงด้านการเข้าถึงบริการต่าง ๆ และตลาดทุกระดับด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพสูง
- เร่งรัดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการประสานบทบาทและภารกิจได้อย่างสะดวกในกลุ่มพื้นที่พัฒนาเดียวกัน

รูปที่ 7.1 ในหน้าที่ผ่านมาเป็นรูปแบบตามแนวคิดของหลักการใหม่นี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มพื้นที่พัฒนาเดียวกันจะประกอบด้วยศูนย์กลางที่ทำหน้าที่บทบาทต่างกัน แต่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน และมีโครงสร้างบริการพื้นฐานร่วมกัน เช่น สนามบิน ท่าเรือ ทางรถไฟ สนามกีฬา ซึ่งสามารถใช้สอยร่วมกันได้ภายในเงื่อนไขของระยะทางห่างกันประมาณ 1 ชั่วโมงเท่านั้น¹

7.1.2.2 แผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักการการพัฒนาเป็นกลุ่มพื้นที่ (Cluster Development Concept) ได้ถูกนำมาสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ในโครงการศึกษา “แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส เมื่อปี พ.ศ. 2540 ผลการศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาเป็นกลุ่มพื้นที่นี้ปรากฏว่า ได้เสนอแนะให้แบ่งพื้นที่ทั้งหมดเป็น 6 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ศูนย์กลางความเจริญสงขลา-หาดใหญ่ พื้นที่ตอนในยะลา-ปัตตานี-นราธิวาส พื้นที่ฝั่งอ่าวไทย สงขลา-ปัตตานี-นราธิวาส พื้นที่แม่น้ำโกลก-นราธิวาส พื้นที่ฝั่งอันดามัน สตูล และพื้นที่ทะเลสาบสงขลา ดังปรากฏในรูปที่ 7.2

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 8 รายงานการศึกษา Formulation of a Spatial Development Framework for Thailand โดย Norconsult Intermation A.S. : สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2539

รูปที่ 7.2

พิจารณาจากรูปที่ 7.2 ดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าขอบเขตของแต่ละพื้นที่จะคาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไปทั้งสิ้น ยกเว้นพื้นที่หมายเลข 1 และพื้นที่หมายเลข 5 ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดเดียวคือ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล ตามลำดับ และปรากฏแผนการพัฒนาเมือง (Urban Development Corridor) ที่ชัดเจน 3 แขนงด้วยกัน ได้แก่ แขนงสงขลา-หาดใหญ่-สะเดา แขนงปัตตานี-ยะลา-เบตง และแกนนาวิวาส-ตากใบ-สุไหงโกลก

7.1.2.3 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑล

เมื่อคณะที่ปรึกษา (สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ สปร.) ได้รับมอบหมายจากจังหวัดสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่ให้พิจารณากำหนดแนวทางในการพัฒนาเมืองของนครหาดใหญ่และปริมณฑลใน 20 ปีข้างหน้า เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในมหานครแห่งนี้ โดยกำหนดให้มีการทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและการพัฒนาผังเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑลที่เชื่อมโยงกันเป็นแนวทางสำหรับกำกับการพัฒนาในอนาคต คณะที่ปรึกษาจึงพิจารณาเห็นว่าพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มพื้นที่พัฒนาหมายเลข 1 หรือพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญสงขลา-หาดใหญ่ ตกอยู่ในเขตอิทธิพลความเจริญในอนาคตของทั้งเมืองสงขลาและนครหาดใหญ่ ซึ่งอาจจะขยายพื้นที่เมือง (Urbanized Area) มาบรรจบเชื่อมต่อเป็นมหานครเดียวกัน คล้ายกับกรณีกรุงเทพมหานครกับนนทบุรี และกรุงเทพมหานครกับสมุทรปราการ จึงควรนำพื้นที่ทั้งหมดเข้ามาร่วมในการพิจารณากำหนดแผนและผังความเจริญด้วย แต่ในแผนแม่บทการพัฒนาฯ ไม่ได้มีรายละเอียดการพัฒนาอื่นใดนอกจากระบุแผนการพัฒนาเมืองสงขลา-หาดใหญ่-สะเดา เท่านั้น ซึ่งไม่พอเพียงต่อการพัฒนาอย่างมีเป้าหมายในอนาคต คณะที่ปรึกษาจึงจะวางผังกลุ่มพื้นที่บริเวณนี้ให้มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นอีกชั้นหนึ่ง โดยเลือกเฉพาะประเด็นการพัฒนาเมืองที่สำคัญได้แก่ ระบบชุมชนและการตั้งถิ่นฐาน, ระบบการคมนาคมและขนส่ง, ระบบการใช้ที่ดินหลัก และระบบบริการพื้นฐานของชุมชนทั้งพื้นที่ โดยจะวางผังในลักษณะเค้าโครงอันเป็นโครงสร้างของแต่ละประเด็น เพื่อเป็นกรอบรวมของการพัฒนาพื้นที่ทั้งหมดในอนาคต ซึ่งเรียกว่า “ผังโครงสร้างการพัฒนา”² (Development Structure Plan) และเพื่อให้หมายถึงพื้นที่นครหาดใหญ่ จึงตั้งชื่อว่า “ผังโครงสร้างกลุ่มพื้นที่พัฒนาสงขลา-หาดใหญ่-สะเดา”

² ผังในลักษณะเช่นนี้มีชื่อเรียกกันต่างๆ เช่น ผังเค้าโครง (Diagrammatic Plan) ผังแนวความคิด (Conceptual Plan), ผังกรอบรวม (Framework Plan) ผังชี้นำ (Guided Plan), ผังแม่บท (Master Plan) ซึ่งมีส่วนสำคัญและลักษณะของผังคล้ายคลึงกัน

ผังโครงสร้างนี้จะช่วยเสริมผังพัฒนาเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑลในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตผังเมืองรวมได้มีการพัฒนาผสมผสานกันกับรายละเอียดของพื้นที่ภายในเขตเดียว

7.1.3 คุณลักษณะของผังโครงสร้าง

ในเบื้องต้นได้กล่าวถึงลักษณะและรูปแบบของผังโครงสร้างการพัฒนาไว้บ้างแล้ว แต่เพื่อความครบถ้วนจะขอนำมารวมกล่าวในประการอื่นๆของรูปแบบลักษณะของผังโครงสร้างที่นี้อีกครั้ง เนื่องจากผังโครงสร้างการพัฒนาที่เน้นหนักด้านการพัฒนาเมืองของพื้นที่ขนาดใหญ่เช่นนี้ยังไม่เคยปรากฏมาก่อนในประเทศไทย ดังนั้นคณะผู้ศึกษาจึงต้องนำรูปแบบที่ปรากฏในต่างประเทศมาเป็นต้นแบบดัดแปลงให้เข้ากับเงื่อนไขต่างๆ ของประเทศไทยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้จริง

โดยหลักการทั้งรูปแบบและลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นเช่นไรย่อมขึ้นตรงต่อความจริงที่ว่าสิ่งนั้นจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดบ้าง ซึ่งมีทั้งวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์รอง เช่น เชื้อเพลิงน้ำย้อมมีวัตถุประสงค์หลักที่จะกักเก็บน้ำไว้ที่จุดนั้น และวัตถุประสงค์รองที่ตามมาได้แก่ การผลิตไฟฟ้า แหล่งเพาะพันธุ์ปลาสัตว์น้ำ การชลประทาน แหล่งท่องเที่ยว น้ำดิบเพื่อการบริโภคอุปโภค และอื่นๆ วัตถุประสงค์ต่างๆ เหล่านี้จะถูกนำมาพิจารณาประกอบในการกำหนดรูปแบบของเขื่อน ความสูงของเขื่อน และส่วนประกอบอื่น ๆ ของเขื่อน ผังโครงสร้างการพัฒนาเช่นเดียวกัน จะมีรูปแบบลักษณะและรายการประการใดบ้างย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้งาน จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงประเด็นนี้ก่อน

ผังโครงสร้างเพื่อการพัฒนาฉบับบุกเบิกนี้จะตอบสนองวัตถุประสงค์ต่างๆ ของการพัฒนาพื้นที่ในประเด็นดังต่อไปนี้

- (1) เป็นตัวนโยบายการพัฒนาระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัดที่กำหนดไว้แล้วมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- (2) เป็นตัวกำหนดนโยบายการพัฒนาเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่ที่เป็นกรณีเฉพาะให้ปรากฏ
- (3) เป็นตัวชี้้นำให้มีการกำกับและหรือการประสานการพัฒนา เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาตามเป้าหมาย
- (4) เป็นต้นฉบับให้เกิดการประสานแผน และการตัดสินใจระหว่างหน่วยงานที่จะมาลงในพื้นที่และระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ด้วยตนเอง
- (5) เป็นตัวชี้แนะโครงการพัฒนาระดับพื้นที่และท้องถิ่น

(6) เป็นเครื่องช่วยเชิงวิชาการให้เกิดการตัดสินใจในระดับจังหวัด/อำเภอ ในการจัดทำโครงการพัฒนาของตนเองและหรือกำกับการพัฒนาจากแหล่งอื่นที่เข้ามาในพื้นที่

และเนื่องจากวัตถุประสงค์หลักข้างต้นนี้มีลักษณะเป็น “เครื่องมือทางการบริหารจัดการพัฒนา” เท่านั้น มิได้นำไป “ใช้บังคับโดยตรง” เลย จึงทำให้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ผังโครงสร้างมีความแน่นอนชัดเจนถูกต้องทั้ง 100% ผังโครงสร้างเป็นแต่เพียงชี้แนะพื้นที่ สถานที่ เพื่อให้รู้ขนาดและตำแหน่งที่ตั้งโดยประมาณเท่านั้นเพื่อให้มีการดำเนินการในรายละเอียดต่อไปภายหลัง ดังตัวอย่าง แผนที่เขตสำรวจเพื่อการเวนคืนที่ยกตัวอย่างมาแล้ว ข้อเท็จจริงนี้ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดทำแผนผังโครงสร้างมากเพราะไม่ต้องเสียเวลาแรงงานจัดทำแผนที่ที่ถูกต้อง วัดขนาดอย่างละเอียดดีขอบเขตที่ชัดเจน ในการทำผังดังที่ปรากฏในกรณีการวางและจัดทำผังเมืองรวม ผังโครงสร้างการพัฒนาจึงทำได้ง่ายกว่าและเร็วกว่า

องค์ประกอบที่สำคัญของผังโครงสร้างการพัฒนาตามหลักการข้างต้นนั้น จึงมีเพียง 2 ประการเท่านั้น คือ :

- แผนที่แสดงโดยประมาณของพื้นที่บริเวณต่าง ๆ ที่จะมีการพัฒนา สร้างสรรค์หรือที่เป็นข้อจำกัด หรือที่ต้องการสงวนอนุรักษ์ หรือที่ที่มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะ, เส้นทางคมนาคมสายหลักชุมชนที่มีบทบาทต่อการพัฒนา และบริการพื้นฐาน
- ข้อความบรรยายที่เป็นรายการประกอบแผนผังในรูปนโยบาย เพื่อการปฏิบัติดำเนินการที่เชื่อมโยงกับรายการที่ปรากฏในแผนผัง พร้อมทั้งเป้าหมายการพัฒนา

7.1.4 ประโยชน์ที่นำจะได้จากผังโครงสร้าง

ผังโครงสร้างการพัฒนาตามแผนที่ได้บรรยายมานี้ น่าจะสร้างประโยชน์ให้แก่แวดวงการพัฒนาโดยมีแผนนำและกำกับ ดังนี้

- เป็นช่องทางวิธีทำที่จะให้มีการนโยบายการพัฒนาระดับสูง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, มติคณะรัฐมนตรี, นโยบายกระทรวงทบวงกรม แผนพัฒนาภาคและจังหวัด ที่กำหนดไว้กว้างๆ ลงสู่พื้นที่ปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม
- เป็นพื้นฐานให้มีการวางแผนพัฒนาพื้นที่ระดับที่เล็กลง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านกายภาพได้อย่างชัดเจนและประสานกันยิ่งขึ้นภายใต้กรอบนโยบายระดับรัฐบาลหรือจังหวัด

- เป็นการเสริมการใช้บังคับผังเมืองรวมที่มีขอบเขตจำกัดทั้งพื้นที่ และระยะเวลาการใช้บังคับ ผังโครงสร้างจะช่วยกำกับพัฒนาที่กระจายออกนอกเขตผังเมือง และใช้ทดแทนผังเมืองรวมเมื่อผังขาดอายุการใช้บังคับ
- เป็นพื้นฐานให้มีการสร้างกฎเกณฑ์กำกับการพัฒนาให้สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติสภาพแวดล้อมและนโยบายพิเศษต่าง ๆ ในพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาล, เขตผังเมืองรวม โดยการกำกับดูแลจากผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอหรือนายกองคการบริหารส่วนจังหวัด
- เปิดฉากให้มีการวางแผนพัฒนาโดยบุคลากรในท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ และการวางแผนโดยการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น
- เป็นเครื่องมือให้แกระบบการบริหารส่วนภูมิภาคที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการกำกับดูแลและประสานการพัฒนาที่กำหนดมาให้จากส่วนกลาง และการพัฒนาภาคเอกชนในพื้นที่

7.1.5 ผังโครงสร้างในฐานะแม่บทของผังเมือง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าผังโครงสร้างมีความยุ่งยากในรายละเอียดของแผนผังน้อยกว่าผังประเภทอื่น จึงสะดวกในการนำมาใช้วางผังบนพื้นที่ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ เช่น ทั้งจังหวัดหรือทั้งอำเภอ หรือแม้ขนาดตำบลก็สามารถนำไปใช้วางผังพัฒนาได้ ซึ่งหมายความว่า ยิ่งพื้นที่ขนาดเล็กลงเท่าใดรายการปลีกย่อยก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผังเมืองรวม (Comprehensive Urban Development Plan) ที่เจาะจงดำเนินการอยู่ในเขตเมืองแล้ว ผังเมืองรวมก็จะปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของผังโครงสร้างที่ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า ดังนั้นผังโครงสร้างจึงนับได้ว่าเป็นแม่บทให้แก่ผังเมืองรวม โดยจะทำหน้าที่ชี้นำการพัฒนาในเขตเมือง และเป็นตัวกำกับการพัฒนาที่ล้นล้นออกมานอกเขตผังเมือง หรือนอกเขตเทศบาลในกรณีของนครขนาดใหญ่ ผังโครงสร้างจะทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาบางรายการที่แพร่ขยายขอบเขตออกมานอกเขตผังเมือง เช่น การระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วม การอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว ดังเช่นกรณีการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครหาดใหญ่ที่มีระบบบำบัดตั้งอยู่นอกเขตเมือง การป้องกันน้ำท่วมซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งพื้นที่ต้น

น้ำและพื้นที่ทำน้ำ เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นผังโครงสร้างยังสามารถกำหนดให้ทำหน้าที่ทดแทนผังเมืองได้ในกรณีผังเมืองขาดอายุการใช้บังคับตามกฎหมาย

ในเขตผังโครงสร้าง สงขลา-หาดใหญ่-สะเดา มีพื้นที่อยู่ในเขตผังเมืองถึง 4 ผัง (ถึงพ.ศ. 2541) ได้แก่ :

ผังเมืองรวมเมืองสงขลา	ใช้บังคับถึงปี พ.ศ 2545
ผังเมืองรวมเมืองสะเดา	ใช้บังคับถึงปี พ.ศ 2546
ผังเมืองรวมชุมชนท่าเรือน้ำลึก	ใช้บังคับถึงปี พ.ศ 2544
ผังเมืองรวมนครหาดใหญ่	ขาดอายุการใช้บังคับ

ดังนั้น ผังโครงสร้างกลุ่มพื้นที่พัฒนา สงขลา-หาดใหญ่-สะเดา จะสามารถเข้าทำหน้าที่เสริมสนับสนุนผังเมืองที่ขาดอายุได้

7.2 ภาพรวมของสถานการณ์ด้านกายภาพของกลุ่มพื้นที่พัฒนา สงขลา-หาดใหญ่-สะเดา

7.2.1 ขอบเขตผังโครงสร้าง

ดังที่บรรยายแล้วว่าผังโครงสร้างฉบับนี้เป็นการขยายผลของการวางผังแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เกิดผังรายละเอียดในการพัฒนาเกิดขึ้นอีกระดับหนึ่งในพื้นที่จากต้นแบบที่เสนอไว้เดิมในรายงานฉบับนั้น โดยเลือกเฉพาะกลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญสงขลา-หาดใหญ่-สะเดา ที่ตรงกับความต้องการของจังหวัดสงขลาและเทศบาลนครหาดใหญ่ ดังนั้นเมื่อนำแผนแม่บทมาครอบลงในพื้นที่จริง ก็ปรากฏว่าขอบเขตกลุ่มพื้นที่ศูนย์กลางความเจริญนี้ครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ได้แก่

อำเภอเมืองสงขลา	อำเภอหาดใหญ่	อำเภอสิงหนคร
อำเภอนาหม่อม	อำเภอบางกล่ำ	อำเภอควนเนียง
อำเภอรัตนภูมิ	อำเภอคลองหอยโข่ง	อำเภอสะเดา

โดยมีเส้นขอบเขตด้านทิศเหนือจดอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา และเขตจังหวัดพัทลุงตลอดแนว ด้านทิศตะวันออกจดอ่าวไทย และเขตอำเภอจะนะ อำเภอนาทวีไปจนถึงเขตพรมแดนประเทศมาเลเซีย ด้านทิศใต้จดเขตพรมแดนประเทศมาเลเซียโดยตลอด ด้านทิศ

ตะวันตกจดเขตจังหวัดสตูล โดยตลอดเช่นกัน ดังปรากฏในรูปที่ 7.3 ตามขอบเขตดังกล่าวนี้ผังโครงสร้างได้บรรจุข้อมูลสำคัญของพื้นที่ไว้ ดังนี้

พื้นที่รวมทั้งหมด	3,612.689	ตารางกิโลเมตร
ชุมชนขนาดใหญ่ระดับเทศบาล	4	แห่ง
ชุมชนขนาดรองระดับสุขาภิบาล	8	แห่ง
ทางรถไฟยาว	947	กิโลเมตร
ทางหลวงแผ่นดินยาว	950	กิโลเมตร
สนามบินนานาชาติ	1	แห่ง
ท่าเรือน้ำลึก	1	แห่ง
สถานบันอุดมศึกษา	5	แห่ง
นิคมอุตสาหกรรม	1	แห่ง

ขอบเขตของผังโครงสร้างที่กำหนดนี้ มีความเหมาะสมในการศึกษาและบริหารจัดการหลายประการ ได้แก่

- สอดคล้องกับผลการศึกษากการพัฒนาที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำไว้แล้ว
- สอดคล้องกับเขตบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยมีพื้นที่เดิมทั้งอำเภอทั้งหมดอยู่ในเขตพื้นที่โครงการศึกษาและมีเขตอำเภอเป็นขอบเขตโดยรอบทุกด้าน การที่มีเขตอำเภอเป็นกรอบทำให้เกิดความสะดวกและถูกต้องในการใช้สถิติและข้อมูลต่าง ๆ ที่ทางอำเภอได้รวบรวมไว้
- สอดคล้องกับสภาพทางภูมิประเทศ ขอบเขตพื้นที่โครงการศึกษาโดยรอบทุก ๆ ด้านมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและความเป็นตัวกำหนดซึ่งเป็นขอบเขตแบ่งกิจกรรมและบริเวณชุมชนให้แยกขาดจากพื้นที่ข้างเคียงค่อนข้างชัดเจนเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและดำเนินการพัฒนา
- สอดคล้องกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เขตพื้นที่โครงการศึกษาทั้งหมดเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาของโครงการนี้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับแนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเป็นส่วนเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

7.2.2 สภาพพื้นที่ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

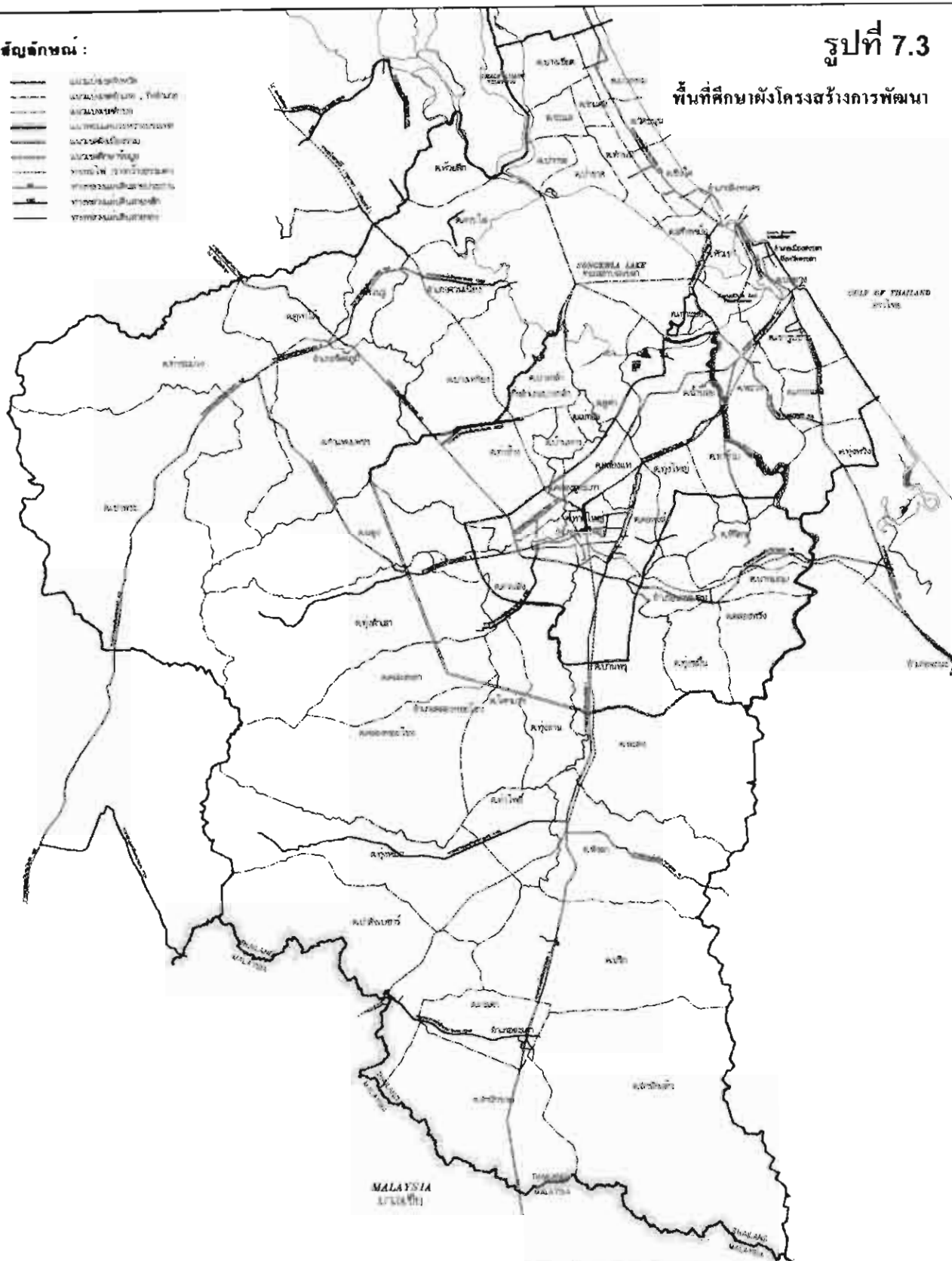
พื้นที่ศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ครอบคลุมพื้นที่
9 อำเภอของจังหวัดสงขลา รวมพื้นที่ 3,612.689 ตารางกิโลเมตร

รูปที่ 7.3

พื้นที่ศึกษาผังโครงสร้างการพัฒนา

สัญลักษณ์ :

- แนวเขตจังหวัด
- แนวเขตตำบล , เทศบาล
- แนวเขตเมือง
- แนวเขตเมืองเก่า
- แนวเขตเมืองใหม่
- แนวเขตเมืองเก่า
- แนวเขตเมืองใหม่
- แนวเขตเมืองเก่า
- แนวเขตเมืองใหม่
- แนวเขตเมืองเก่า
- แนวเขตเมืองใหม่

	ผู้จัดทำ	กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	โครงการ	จัดทำแผนผังโครงสร้างการพัฒนาเมืองและพื้นที่เมืองใหม่
	โดย	กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	เลขที่	7.3

หรือคิดเป็นร้อยละ 44.7 ของพื้นที่รวมทั้งจังหวัด ประกอบด้วย อำเภอเมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสิงหนคร อำเภอรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง อำเภอบางกล่ำ อำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอนาหม่อม และอำเภอสะเดา แบ่งออกเป็นเขตการปกครองตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินส่วนภูมิภาคเป็น 57 ตำบล 467 หมู่บ้าน และส่วนท้องถิ่นเป็น 55 องค์การบริหารส่วนตำบล 8 สุขาภิบาล และ 4 เทศบาล

7.2.2.1 ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่ศึกษาล้อมรอบด้วยที่สูง 3 ด้าน คือ ทางด้านทิศตะวันตกเป็นเทือกเขาบรรทัดซึ่งทอดตัวในแนวเหนือใต้ กั้นระหว่างจังหวัดสงขลากับจังหวัดสตูล จุดสูงสุดอยู่ที่ควนเลียบ 932 เมตร จากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลาง ทางด้านทิศใต้เป็นเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย จุดสูงสุดอยู่ที่ควนลิ้ง 748 ตารางเมตร จากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลาง ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นแนวเขาที่กั้นระหว่างพื้นที่ศึกษากับอำเภอจะนะ อำเภอเทพา และอำเภอสบไย้อย

สภาพพื้นที่ค่อยๆเอียงลาดลงไปทางทิศเหนือสู่ทะเลสาบสงขลา เฉพาะอำเภอสิงหนคร ตั้งอยู่บนสันทรายปากทะเลสาบซึ่งทอดยาวมาจากอำเภอระโนด บริเวณโดยรอบทะเลสาบเป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนของลำน้ำสาขาที่ไหลลงสู่ทะเลสาบ ความสูงน้อยกว่า 60 เมตรจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลาง ถัดขึ้นไประหว่างภูเขากับที่ราบลุ่มเป็นที่ราบลูกคลื่น ประกอบด้วย เนินเตี้ยสลับกับที่ราบ ความสูงระหว่าง 100-200 เมตร จากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลาง

เส้นทางน้ำสำคัญได้แก่ คลองอู่ตะเภาและลำคลองสาขา มีต้นน้ำเกิดจากเขาน้ำค้าง ในอำเภอสะเดา ไหลผ่านอำเภอคลองหอยโข่ง ลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่อำเภอหาดใหญ่ ความยาว 95 กิโลเมตร อีกสายหนึ่ง คือคลองรัตภูมิและลำคลองสาขา มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรทัดทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอรัตภูมิ ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาที่อำเภอกวนเนียงความยาว 45 กิโลเมตร

กระบวนการพื้นผิว (Surface Process) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะภูมิประเทศยังมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ในพื้นที่โครงการ เนื่องจากหลายบริเวณเป็นพื้นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ และบางบริเวณถูกเปลี่ยนแปลงสภาพโดยกิจกรรมของมนุษย์ อย่างไรก็ตามไม่พบว่ามีพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษตามธรรมชาติในบริเวณนี้แต่อย่างใด

แนวโน้มของสถานภาพทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในประเด็นนี้ คาดว่า จะไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ยกเว้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะภูมิประเทศเนื่องจากการเปิดหน้าดินเพื่อการก่อสร้าง (และนำวัสดุก่อสร้างไปใช้ประโยชน์) จะทำให้ภูมิทัศน์ตามธรรมชาติค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป

7.2.2.2 อากาศ (Air Resources)

- **อุตุนิยมวิทยา (Meteorology)** พื้นที่โครงการและจังหวัดสงขลาโดยรวม มีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (ชื้น) มี 2 ฤดู ในฤดูฝน ช่วงแรกระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงหลังระหว่างเดือนตุลาคม-มกราคม ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และในฤดูแล้งระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ในแต่ละปีมีฝนตกประมาณ 158.7 วัน ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 2,093.8 มิลลิเมตรต่อปี สูงสุดในเดือนพฤศจิกายน ประมาณ 582.6 มิลลิเมตร อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27.6 องศาเซลเซียส เฉลี่ยสูงสุด 31.4 องศาเซลเซียส และมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 79.0 สูงสุดเฉลี่ยร้อยละ 84.0 ความเร็วลมประจำถิ่นประมาณ 5.5-12.0 น็อต สูงสุด (ในเดือนพฤศจิกายน) ประมาณ 76 น็อต

สำหรับข้อมูลภูมิอากาศรายเดือน ปี พ.ศ. 2538 ของสถานี ศูนย์พยากรณ์อากาศภาคใต้ จังหวัดสงขลา มีฝนตก 151 วัน ปริมาณน้ำฝนทั้งปี 2,311.4 มิลลิเมตร อุณหภูมิเฉลี่ย 27.77 องศาเซลเซียส สูงสุด 31.23 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 79.42 ความกดอากาศ 1,009.72 มิลลิเมตร ความยาวนานของแสงแดดเฉลี่ย 6.37 ชั่วโมงต่อวัน ปริมาณน้ำระเหย (แบบถาด) 4.76 มิลลิเมตรต่อวัน และความเร็วลมเฉลี่ย 3.3 น็อต สูงสุด 19.6 น็อต (ศูนย์พยากรณ์อากาศภาคใต้ 2539)

- **คุณภาพอากาศจำเพาะ** สำหรับคุณภาพอากาศจำเพาะโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี และค่อนข้างคงที่ โดยเฉพาะในบริเวณรอบทะเลสาบสงขลาและชายฝั่งทะเล อย่างไรก็ตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพอากาศวัดเฉพาะที่หลายบริเวณมีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมโทรมกว่าเกณฑ์ปกติ จุดสำคัญได้แก่ ชุมชนเมืองหาดใหญ่ ย่านอุตสาหกรรมในเมืองหาดใหญ่และสงขลา และชุมชนเมืองสงขลา ปัจจุบันกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศในเขตชุมชนเมืองหาดใหญ่ซึ่งมีแนวโน้มของการเสื่อมโทรมมากที่สุดอย่างสม่ำเสมอ ดัชนีบ่งชี้คุณภาพอากาศที่สำคัญ ตรวจวัดระหว่างเดือนธันวาคม 2538 - พฤศจิกายน 2539 มีดังนี้ (ตาราง 7-1)

ตาราง 7.1 สรุปผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ ในเขตชุมชนเมืองหาดใหญ่
ระหว่างเดือนธันวาคม 2538 - พฤศจิกายน 2539

ตัวชี้วัด	ฝุ่น	CO	SO ₂	NO _x	O ₃	อุณหภูมิ	ความชื้น	น้ำฝน	เสียง	
หน่วยวัด	µg/m ³	ppm	ppb	ppb	ppb	°C	(%)	(mm.)	(dBA)	
ค่ามาตรฐาน	330	9*	120	170**	100**	-	-	-	70***	
ธค.38	62.5	1.17	2.33	4.39	16.39	25.50	97.94	0.20	66.2	
มีค.39	115.23	0.62	1.00	7.73	14.69	27.00	94.00	0.00	66.2	
เดือน.ปี	เมย.39	51.20	1.11	1.03	10.80	12.63	28.27	94.53	0.05	67.4
คค.39	40.77	0.88	1.38	10.72	6.36	26.40	98.70	0.08	77.5	
พย.39	41.28	0.65	1.09	6.69	2.73	26.03	99.16	0.13	77.3	

ที่มา : สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง ถนนผดุงภักดี อ.หาดใหญ่ มกราคม 2540

หมายเหตุ 1. ค่าที่วัดได้ เป็นค่าเฉลี่ยต่อวัน (24 ชั่วโมง)

2. ค่ามาตรฐาน เป็นค่าที่ประกาศโดยกรมควบคุมมลพิษ (พ.ศ. 2538)

(เป็นค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ยกเว้น* เป็นค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง และ ** เป็นค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง)

3. ค่าระดับเสียง เป็นค่า Leq (24 ชั่วโมง)

4. *** เป็นค่ามาตรฐานของ US.EPA.

สำหรับคุณภาพอากาศในบริเวณอื่น ๆ ได้มีการสุ่มตรวจวัดโดยศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 12 (สงขลา) มีข้อมูลบ่งชี้สภาพอากาศ (บางประการ)ในแต่ละพื้นที่ดังกล่าว

ข้อมูลคุณภาพอากาศเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2524) และตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ (พ.ศ.2538) เฉพาะประเด็นที่มีการตรวจวัดและกำหนดค่ามาตรฐานขึ้น ยังอาจกล่าวได้ว่ายังอยู่ในระดับที่ไม่เกินค่ามาตรฐาน

สำหรับตัวชี้วัดคุณภาพอากาศจำเพาะอื่นๆ เช่น กลิ่น และ/หรือ ควัน มักมีปัญหาเฉพาะบริเวณ เช่น บริเวณโรงงานอุตสาหกรรมปลาป่น อุตสาหกรรมแปรรูป น้ำยางพารา และคลองที่มีน้ำเน่าขัง ในขณะที่การมองเห็น (Visibility) โดยเฉลี่ยทั่ว ๆ ไปอยู่ในเกณฑ์ดี ความสามารถในการมองเห็นจะต่ำเป็นบางพื้นที่และเฉพาะบางช่วงเวลาซึ่งมักเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์เอง เช่น การเผาหญ้า/ต้นไม้แห้งสองฟากถนน โดยเฉพาะในบางช่วงของ ถนนเลพบุรีราเมศวร์ จนถึงปัจจุบันยังไม่มีรายงานสภาวะที่เสี่ยงต่ออันตรายจากรังสีหรือการแผ่รังสี ทั้งโดยกระบวนการธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์

- **เสียงและการสั่นสะเทือน** สำหรับประเด็นจำเพาะด้านเสียง และการสั่นสะเทือน (ในสภาวะการณปกติ) ยังไม่มีรายงานระดับเสียงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์ (เทศบาลนครหาดใหญ่ 2539) แต่มีแนวโน้มของการเพิ่มระดับเสียงและการสั่นสะเทือน เนื่องจากการสัญจรในเขตชุมชนเมือง ซึ่งมียานพาหนะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลล่าสุดพบว่าระดับเสียง (Leg 24 ชั่วโมง) ในชุมชนเมืองหาดใหญ่ สูงเกินค่ามาตรฐานเล็กน้อย³ (ตาราง 7.1) ในปัจจุบัน (หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการใช้รถยนต์และเทศบาล) ยังไม่ได้จัดให้มี กำแพงเสียงเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะอากาศซึ่งผันแปรอยู่ในกรอบของภูมิอากาศประจำถิ่นไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน แต่คุณภาพอากาศจำเพาะพื้นที่ โดยเฉพาะ เสียง และมลสารในอากาศ แม้ว่าผลการประเมินโดยเทศบาลนครหาดใหญ่และเทศบาลเมืองสงขลา ล่าสุด (2539) สรุปว่าส่วนมากยังไม่รุนแรงเกินระดับมาตรฐาน (ยกเว้นระดับเสียงในเขตชุมชนเมือง) แต่มีแนวโน้มที่จะเสื่อมโทรมมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง (โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก ปริมาณการจราจรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเพิ่มปริมาณรถที่ใช้เชื้อเพลิง ปิโตรเลียมได้)

³ ระดับเสียงซึ่งตรวจวัดในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ล่าสุด (พ.ศ. 2539) สูงกว่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2524 แต่จากการตรวจสอบค่าความเป็น เพราะเครื่องตรวจวัดอยู่ใกล้เครื่องปรับอากาศของโรงแรมซึ่งเสื่อมสภาพมากกว่าที่จะเป็นระดับเสียงจริง

7.2.3 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ธรณีวิทยา (Geology)

วัสดุทางธรณีวิทยาในพื้นที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนและหินตะกอน ยุคควอเทอร์นารี สะสมตัวอยู่ในแอ่งหาดใหญ่และแอ่งทะเลสาบสงขลา ปะปนอยู่กับหินตะกอน จำพวกหินทราย หินทรายแป้ง และหินดินดาน หินแปร จำพวกหินชนวน และฮอนเฟลส์ และหินอัคนี จำพวกแกรนิต โครงสร้างทางธรณีวิทยาที่สำคัญได้แก่ โครงสร้างปฐภูมิแบบที่ราบขั้นบันได (Terrace) โครงสร้างทุดิภูมิมีอยู่บ้างทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษา เป็นแนวรอยแตก (Joints) และรอยเลื่อน (Faults) ขนาดเล็กและไม่ต่อเนื่อง วางตัวในแนว NNW, NS และ NNE การเอียงเทของรอยแตกและรอยเลื่อนค่อนข้างชัน แต่ไม่มีร่องรอยของการเคลื่อนที่มาเป็นเวลานาน สอดคล้องกับลักษณะทางแผ่นดินไหววิทยา (Seismology) ซึ่งไม่มีรายงานจุดกำเนิดคลื่นแผ่นดินไหวใด ๆ ในพื้นที่โครงการ (ไม่รวมจุดสะสมความเครียดเนื่องจากน้ำหนักของสิ่งก่อสร้าง และน้ำในทะเลสาบซึ่งยังไม่มีการศึกษา)

- ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ศึกษาจำแนกออกตามภูมิฐานออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่บริเวณที่เป็นลูกวังหรือทิวเขา กับดินบริเวณที่ราบต่ำ บริเวณที่ราบต่ำริมทะเลสาบสงขลา เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ความลาดชันน้อย เป็นดินลึก เนื้อดินเหนียว มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ปัจจุบันใช้ทำนา ถัดขึ้นมาเป็นที่ราบจนถึงที่ราบลูกคลื่น อันเป็นพื้นที่มากที่สุดเป็นดินลึก เนื้อดินละเอียดถึงหยาบ การระบายน้ำเลวถึงดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมากจนถึงต่ำ ใช้ปลูกสวนยางหรือสวนผลไม้

บริเวณที่เป็นภูเขาหรือทิวเขา ส่วนใหญ่มักเป็นดินตื้น และพบหินพื้นอยู่ในระยะไม่เกิน 1.00 เมตร แต่ในบริเวณที่หินดินดานหรือหินแกรนิตหินพื้นเหล่านี้จะแปรสภาพเป็นหินผุ เนื้อดินร่วนทรายจนถึงร่วนเหนียว การระบายน้ำดี ในที่สูงชันมักเป็นป่าต้นน้ำของลำน้ำสายต่าง ๆ บริเวณที่เป็นลาดเชิงเขาหรือเนินเขาเตี้ย ๆ ที่มีความลาดชันน้อยมักจะถูกบุกรุกทำลายเป็นป่าละเมาะ หรือใช้ปลูกสวนยาง

ด้านคุณสมบัติ มีลักษณะเหมือนดินในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่โดยทั่วไป ส่วนใหญ่มีคุณสมบัติเชิงกล (สามารถรับน้ำหนักได้) ในเกณฑ์ปานกลางถึงดี (กรมทรัพยากรธรณี 2526) ยกเว้น บริเวณที่ลุ่ม น้ำขัง ที่พรุ และบริเวณรอบทะเลสาบสงขลา มีศักยภาพด้านการเกษตร ส่วนมาก เช่น บริเวณเชื่อมต่อชุมชนเมืองสงขลา-หาดใหญ่) มีความสมบูรณ์ของธาตุ

อาหารปานกลางถึงต่ำเหมาะสมกับการเพาะปลูกยางพารา บริเวณที่ลุ่ม น้ำขัง (เช่น บริเวณอำเภอสิงหนคร และ อำเภอเมือง) เหมาะสมสำหรับนาข้าว (กรมพัฒนาที่ดิน 2530)

- **ทรัพยากรแร่ธาตุ**

พื้นที่ศึกษามีพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพแร่กระจายอยู่ทั่วไป แร่ที่มีศักยภาพสูงสุด ได้แก่ ดินบุก พบกระจายตัวอยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับจังหวัดสตูล ในอำเภอบางกล่ำกับอำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา นอกจากนั้น ยังพบแร่ทั้งสะเตนปะปนอยู่กับแหล่งแร่ดินบุกโดยทั่วไป และยูเรเนียมปะปนกับดินบุกในเขตอำเภอหาดใหญ่ พื้นที่ต่อเนื่องระหว่างอำเภอนาหม่อม อำเภอจะนะ และอำเภอนาทวี มีการสำรวจพบแร่พลังงานลิกไนต์และหินน้ำมัน ทรายแก้ว พบเฉพาะในเขตอำเภอเมืองสงขลา ส่วนหินปูนที่เป็นหินอุตสาหกรรมพบกระจายตัวในอำเภอรัตนภูมิและอำเภอกวนเนียง แร่อื่น ๆ ได้แก่ แบไรต์ แมงกานีส ฟอสเฟต และเหล็ก พบเป็นแหล่งเล็ก ๆ ปัจจุบันแร่ดินบุกได้ลดความสำคัญลงจึงไม่มีการทำเหมืองแร่อย่างจริงจัง คงมีแต่วัสดุก่อสร้างจำพวกกรวดทรายดินลูกรังเท่านั้นที่ยังมีการทำอยู่

- **ทรัพยากรน้ำ (Water Resources)**

แหล่งน้ำผิวดิน (Surface Water) พื้นที่โครงการเป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งประกอบด้วยหลายอนุภาพ ส่วนที่อยู่ในเขตอิทธิพลของโครงการได้แก่ อนุภาคทะเลสาบสงขลาตอนล่างซึ่งติดต่อกับทะเลหลวงด้านอ่าวไทย มีร่องน้ำสำคัญหลายสาย เช่น คลองอู่ตะเภา คลองเตย คลองทอนสำโรง คลองน้ำน้อย (อำเภอหาดใหญ่) คลองน้ำกระจาย คลองพะวง คลองสำโรง (อำเภอเมืองสงขลา) ซึ่งเป็นร่องน้ำธรรมชาติ มีน้ำไหลตลอดปี (ยกเว้น คลองพะวง และคลองสำโรงต้นเขิน และอาจมีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝน) สำหรับร่องน้ำธรรมชาติในอำเภอสิงหนครเป็นร่องน้ำขนาดเล็ก มีน้ำเฉพาะในฤดูฝน

โดยทั่วไปคุณภาพน้ำในทะเลสาบสงขลาตอนล่างเป็นน้ำกร่อย-เค็ม (แม้ว่าจะมีการปนเปื้อนจากคราบน้ำมันจากเรือประมง และมลสารอื่น ๆ จากกิจกรรมในและรอบทะเลสาบสงขลา) ปัจจุบันยังจัดว่าเหมาะสำหรับสัตว์น้ำธรรมชาติและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ คุณภาพน้ำในร่องน้ำธรรมชาติโดยทั่วไปยังคงเป็นน้ำจืดมีคุณภาพปานกลางถึงดี ยกเว้นบางส่วนของคลองอู่ตะเภา-คลองเตย (อำเภอหาดใหญ่) และคลองสำโรง (อำเภอเมืองสงขลา) ซึ่งน้ำเสีย ใช้ประโยชน์ไม่ได้

สำหรับคุณภาพน้ำในบริเวณ ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อมนุษย์ อาจสรุปได้ดังนี้

(1) บริเวณคลองเตย มีการระบายน้ำเสียจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ลงสู่คลองเตยทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ในช่วงฤดูแล้ง

อัตราการไหลของน้ำมีค่าต่ำมาก น้ำเสียที่ระบายลงสู่คลองในบริเวณใจกลางชุมชนเมืองหาดใหญ่ เกิดการขังและเน่าเหม็น มีกลิ่นรบกวน ในบางแห่งมีผักตบชวาขึ้นหนาแน่น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และเกิดสภาพทัศนอุจาด

(2) บริเวณจุดสูบน้ำในคลองอู่ตะเภา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาสำหรับเทศบาลหาดใหญ่และสงขลา ในช่วงฤดูแล้งปริมาณน้ำในคลองมีน้อย การสูบน้ำดิบขึ้นมาใช้ทำให้น้ำในคลองในเขตเมืองมีความสกปรกมากเนื่องจากน้ำเสียจากชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรมไหลไปยังจุดสูบน้ำ ทำให้เป็นปัญหาต่อการผลิตน้ำประปาอย่างมาก

(3) บริเวณคลองอู่ตะเภา (ช่วงท้ายน้ำที่ติดกับคลองเตย) ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก มีปริมาณโคลิฟอร์มแบคทีเรียเกินมาตรฐาน ซึ่งเป็นผลมาจากการระบายน้ำทิ้งจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่ผ่านระบบบำบัด ส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของชุมชนและการประมง (และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) บริเวณปากคลองในทะเลสาบสงขลา

(4) บริเวณสถานีรถไฟหาดใหญ่ สะพานข้ามทางรถไฟ และบริเวณหน้าสำนักงานประปา อำเภอหาดใหญ่ คุณภาพน้ำจัดอยู่ในชั้นคุณภาพแหล่งน้ำประเภทที่ 4 ไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้ ยกเว้นจะต้องผ่านการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษและผ่านการฆ่าเชื้อโรคปกติก่อน

(5) บริเวณชุมชน (ระดับหมู่บ้าน) ริมทะเลสาบสงขลาและในทะเลสาบสงขลา พบว่ามีการระบายของเสียลงในทะเลสาบโดยตรงเป็นผลให้เกิดมลพิษต่อการเลี้ยงปลาในกระชัง และการปนเปื้อนในน้ำดื่ม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์น้ำในอนาคต หากไม่ปรับปรุงแก้ไข

(6) บริเวณทะเลสาบสงขลาตอนใน พบว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยใช้ไซตั่ง และโพงพางมีผลให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลงจากการตกตะกอน ทำให้น้ำขุ่นและทำให้ทะเลสาบตื้นเขิน

(7) น้ำทะเลบริเวณท่าเรือ อำเภอเมืองสงขลา พบคราบน้ำมันและขยะลอยน้ำจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพบริเวณท่าเรือ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ลดน้อยความสวยงามลงไป

(8) น้ำทะเลบริเวณแหลมสนอ่อน อำเภอเมืองสงขลา พบว่าบริเวณชายหาดค่อนข้างสกปรกซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน

(9) น้ำทะเลบริเวณชายหาดสมิหลายังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ดี) ชายหาดสะอาดเหมาะสมสำหรับการพักผ่อนและกีฬาทางน้ำ

(10) บริเวณอำเภอสิงหนครซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคาบสมุทรสทิงพระ เริ่มมีปัญหาน้ำเสีย เนื่องจากการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว

(11) น้ำทะเลบริเวณชุมชนเก่าแสง อำเภอมืองสงขลา มีปริมาณแบคทีเรีย (โคลิฟอร์มและฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย) เกินมาตรฐาน น้ำทะเลบริเวณชายหาดมีสภาพเน่าเสีย เนื่องจากน้ำทิ้งจากชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม

(12) น้ำทะเลบริเวณชายฝั่งทะเลโดยทั่วไปของจังหวัดสงขลา คุณภาพน้ำยังอยู่ในเกณฑ์ดี

ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินล่าสุด (ช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2539) วัดที่บริเวณซึ่งมีความเสี่ยง ในเขตอิทธิพลของโครงการดังแสดงในตาราง 7-2

ตาราง 7.2 คุณภาพน้ำผิวดินในเขตอิทธิพลของโครงการ ปี พ.ศ. 2538-2539

จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	พฤษภาคม 2538		กันยายน 2538		มกราคม 2539	
	BOD ₅ (mg/L)	SS (mg/L)	BOD ₅ (mg/L)	SS (mg/L)	BOD ₅ (mg/L)	SS (mg/L)
1.ปากทะเลสาบสงขลา	0.6	13	1.20	46	1.46	41
2.ชุมชนเกาะยอ	1.0	42	2.19	46	1.75	20
3.ชุมชนเขาแดง	1.1	58	0.94	49	1.17	38
4.ท่าเรือประมง	0.4	50	1.25	50	1.27	32
5.ปากคลองพะวง	10	44	7.37	24	9.38	19
6.ปากคลองอู่ตะเภา	7.1	9	4.28	55	2.32	15
7.ปากคลองขวาง	21	49	40.8	44	105	38
8.ปากคลองสำโรง	13	93	13.3	40	7.08	34
9.อ่าวไทย 1					0.42	126
10.อ่าวไทย 2					0.70	63
11.อ่าวไทย 3					1.17	31
12.อ่าวไทย 4					1.46	59
13.อ่าวไทย 5					0.51	63
14.อ่าวไทย 6					0.61	63

หมายเหตุ : เก็บตัวอย่างน้ำโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคใต้ วิเคราะห์โดยโครงการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2538, 2539

อนึ่งแหล่งน้ำผิวดินในเขตอิทธิพลของพื้นที่โครงการที่จัดว่ามีคุณลักษณะจำเพาะ และมีความสำคัญทางวิชาการในบริเวณนี้ได้แก่ ทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นลากูน มีหลาย

อนุภาคซึ่งมีทั้งคุณค่าด้านสุนทรียภาพ(ความสวยงาม)และมีความสำคัญต่อระบบนิเวศในบริเวณนี้ โดยส่วนรวม

แนวโน้มสถานภาพของแหล่งน้ำผิวดิน โดยเฉพาะในเชิงคุณภาพ อาจสรุปได้เป็น 2 กรณี สำหรับในเขตชุมชนเมือง ถ้าระบบบำบัดน้ำเสียรวมและมาตรการเสริม (เช่นการฟื้นฟูสภาพแหล่งน้ำ) ของเทศบาลทั้งสองแห่งมีประสิทธิภาพ น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ถ้าไม่ได้ผลคุณภาพน้ำจะเสื่อมโทรมลงไปกว่ากว่าเดิม สำหรับคุณภาพน้ำในทะเล และทะเลสาบสงขลา คาดว่ายังอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการเสื่อมโทรมยิ่งไปกว่าปัจจุบัน เนื่องจากชุมชนและกิจกรรมต่างๆที่รุกเข้าไปในเขตอนุรักษ์รอบทะเลสาบสงขลาและชายทะเลยังมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยที่นโยบาย-กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้มากนัก

นอกจากน้ำฝนแล้ว พื้นที่ศึกษายังมีโอกาสได้รับน้ำท่าหรือน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา พื้นที่ลุ่มน้ำ 2,480 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่า 1,056.0 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และลุ่มน้ำคลองรัตภูมิ พื้นที่ลุ่มน้ำ 420 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำท่า 236.0 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี รวมปริมาณน้ำท่า 1,292.0 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ในจำนวนนี้มีการเก็บกักน้ำไว้ใช้ประโยชน์เป็นปริมาตรรวม 85.02 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 6.58 ของปริมาณน้ำท่าตลอดปี

สำหรับแหล่งน้ำใต้ดิน จำแนกออกได้เป็นบริเวณ คือ น้ำใต้ดินแอ่งหาดใหญ่ เป็นชั้นตะกอนที่หนามากกว่า 150 เมตร พบน้ำใต้ดินที่ระดับตื้น 20-40 เมตร จากระดับผิวดิน ให้น้ำมากถึง 100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บริเวณอำเภอรัตภูมิมีธรณีสัณฐานเป็นหินปูนและหินแปร ในพื้นที่เป็นหินปูนอาจให้น้ำใต้ดินถึง 100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับบริเวณอำเภอสิงหนคร ชั้นน้ำใต้ดินอยู่ที่ความลึก 40-80 เมตร จากผิวดิน ให้น้ำระหว่าง 20-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง การใช้น้ำใต้ดินในชุมชนนครหาดใหญ่และตัวเมืองสงขลา ส่วนมากได้มาจากชั้นหินกักเก็บน้ำส่วนใหญ่ โดยเฉพาะบริเวณรอบทะเลสาบสงขลาและชายฝั่งทะเลอ่าวไทย เป็น Unconfined Aquifers โดยเฉพาะชั้นบนสุดซึ่งเป็น Colluvial Aquifer และชั้นที่สองหรือ Hatyai Aquifer ซึ่งพบในพื้นที่ชุมชนเมืองหาดใหญ่ คงมีแต่บางส่วนของชั้นถัดไป หรือ Chaopraya Aquifer เป็น Confined Aquifer หินกักเก็บน้ำ ส่วนใหญ่ได้น้ำจากชั้นหินร่วนและดินตะกอนแม่น้ำยุคควอเทอร์นารี ซึ่งมีปริมาณการให้น้ำเฉลี่ย 20-100 แกลลอนต่อนาที จากระดับความลึกไม่เกิน 200 ฟุต บริเวณที่สูงด้านตะวันตกและตะวันออกเฉียงใต้ ได้น้ำจากชั้นหินตะกอนกึ่งแปรสภาพ (Metasediment Aquifer) ซึ่งให้น้ำเฉลี่ยประมาณ 30 แกลลอนต่อนาที จากระดับความลึกไม่เกิน 50 ฟุต พื้นที่รับน้ำ (Recharge Area) ที่สำคัญได้แก่บริเวณเทือกเขาด้านตะวันตก

โดยทั่วไป คุณภาพน้ำใต้ดินยังอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ได้ ยกเว้นในบางบริเวณมีปริมาณเหล็ก (และเหล็กออกไซด์) ปะปนอยู่ในปริมาณสูง ชั้นกักเก็บน้ำที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดการปนเปื้อนจากกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ Hatyai Aquifer ซึ่งเป็น Unconfined และมีการสูบน้ำขึ้นมาใช้มากปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบทั่วไปยังไม่มีรายงานว่ามีแหล่งน้ำใต้ดินที่มีคุณลักษณะพิเศษ หรือมีคุณค่าทางวิชาการควมมีแต่ลักษณะของชั้นหินกักเก็บน้ำที่เป็น Unconfined Aquifers ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากกิจกรรมบนพื้นผิว รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่ง เช่น น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำล้างรถ

สำหรับแนวโน้มสถานการณ์ของแหล่งน้ำใต้ดิน (โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมืองสงขลาและหาดใหญ่) คาดว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณและคุณภาพ การนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ประโยชน์มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จะทำให้ Cone of Depression แผ่กว้างออกไป และระดับน้ำใต้ดินลดลง การสูบน้ำจากชั้นกักเก็บน้ำชนิด Unconfined Aquifers มากเกินไป อาจทำให้เกิดการปัญหาการรุกคืบของน้ำเค็ม (โดยเฉพาะในบริเวณที่ต่อเนื่องกับทะเลสาบและชายฝั่งทะเล) นอกจากนี้ยังเสี่ยงต่อการปนเปื้อนจาก Leachateจากพื้นที่กลบฝังขยะมูลฝอยและน้ำทิ้ง (โดยเฉพาะถ้าการบำบัดไม่มีประสิทธิภาพ)

เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2539 พบว่าคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญในเขตผังเมืองรวมในพื้นที่โครงการ ได้แก่ คลองอู่ตะเภา คลองเตย และคลองสำโรง ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ มีค่า BOD₅ และ SS สูงกว่าเกณฑ์ปกติ โดยเฉพาะคุณภาพน้ำผิวดิน ณ จุดใกล้ปากแม่น้ำสำคัญในอำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสงขลา ตรวจวัดในเดือนพฤษภาคมและกันยายน 2538 และมกราคม 2539 พบว่ามีค่า BOD₅ สูงกว่ามาตรฐานมาก (เกิน 4 มก./ลิตร ยกเว้นที่ปากคลองอู่ตะเภา เมื่อมกราคม 2539 วัดได้ 2.32 มก./ลิตร ซึ่งก็ยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำสำหรับการใช้ประโยชน์ทั่วไป)⁴ เช่นเดียวกับค่า SS เมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยในเขตเมืองทั่วไป พบว่าอยู่ในเกณฑ์สูงเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะที่ปากคลองขวางและคลองสำโรง อย่างไรก็ตามในแนวเส้นทางที่อาจมีโครงการพัฒนาทางพิเศษตามผลการศึกษาของคณะผู้ศึกษาไม่มีแหล่งน้ำผิวดิน (ไม่รวมทะเลสาบสงขลา) ที่สำคัญแต่อย่างใด

⁴ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่โครงการบริเวณคลองอู่ตะเภาต่ำกว่าชั้นคุณภาพตามการใช้ประโยชน์ ตามประกาศของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2539 ระดับที่ 3 แต่ยังมีคุณภาพสูงกว่าระดับที่ 4 จึงจัดเป็นแหล่งน้ำสะอาดพอใช้ที่ใช้ประโยชน์เพื่อ

- อุปโภคและบริโภคโดยตรงผ่านกระบวนการบำบัดน้ำเป็นพิเศษให้มีคุณภาพน้ำตรงตามความต้องการก่อนการใช้ประโยชน์
- อุตสาหกรรม
- กิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความต้องการน้ำที่มีคุณภาพน้ำในระดับ

• ทรัพยากรชีวภาพ

ป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ศึกษาตามกฎหมายมี 26 ป่า พื้นที่รวม 923,192.5 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 22 ป่า พื้นที่รวม 660,555.50 ไร่ ส่วนที่เหลือเป็นป่าอนุรักษ์ ได้แก่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง 13,750 ไร่ เขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง 137,500 ไร่ เขตวนอุทยานน้ำตกบริพัตร 10,937 ไร่ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าพรุค้างคาว 450 ไร่ พื้นที่ป่าสงวนบางแห่งได้ถูกบุกรุกพื้นที่จนหมดสภาพแล้ว ดังนั้น สภาพป่าจริงในปัจจุบันจึงได้ลดน้อยลงกว่าพื้นที่ซึ่งได้กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ที่อยู่อาศัย/พื้นที่อ่อนไหวด้านนิเวศ ที่สำคัญได้แก่พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติวนอุทยานและเขตป่าไม้สภาพสมบูรณ์ ในพื้นที่โครงการมีอยู่ที่บริเวณบ้านหัวเขา ด้านตะวันตกของเกาะยอ บริเวณเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา และบริเวณสวนสาธารณะอำเภอหาดใหญ่ อย่างไรก็ตามจัดว่ามีความสำคัญไม่มากนักเพื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่น ๆ เช่น เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง พื้นที่ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง ได้แก่พื้นที่ป่าชายเลน ป่าพรุ และที่ลุ่มน้ำขัง โดยรอบทะเลสาบสงขลา ปัจจุบันจัดเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการขยายตัวของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าชายเลนซึ่งได้รับอิทธิพลจากน้ำเค็มบริเวณตอนล่างของทะเลสาบสงขลา ระหว่างอำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่ รวมถึงพื้นที่ลุ่มน้ำขังบริเวณสองฟากถนนเพชรเกษม ช่วงน้ำน้อย-น้ำกระจ่าย และสองฟากถนนลพบุรีราเมศวร์

พืชพรรณธรรมชาติ พันธุ์ไม้ธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ ยาง (*Dipterocarpus tuberculatus*) แดง (*Xylia xylocarpa*) สยาแดง (*Shorea curtisii*) และสยาขาว (*Shorea assamica*) โดยมีไม้พื้นจำพวกเฟิร์นชนิดต่าง ๆ ไม้ ปาล์ม กล้วยป่า ปุด เถาวัลย์ และพืชอวบน้ำ ขึ้นอยู่ทั่วไป อย่างไรก็ตามปัจจุบันพรรณไม้เหล่านี้ มักถูกแทนที่ด้วยยางพารา ส่วนในพื้นที่ชุ่มน้ำ พันธุ์ไม้ธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ แสม โกงกาง เสม็ด และจาก ขึ้นอยู่ทั่วไป นอกจากนั้นยังมีกระจุตซึ่งปัจจุบันกลายเป็นพืชเศรษฐกิจของชุมชนรอบทะเลสาบอีกชนิดหนึ่ง อย่างไรก็ตามพันธุ์ไม้เหล่านี้ (โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นเสม็ด) ค่อย ๆ ถูกแทนที่ด้วยยางพาราและบางส่วนยังมีการตัดแปลงใช้ประโยชน์ทำนาข้าวอีกด้วย พืชพรรณในพื้นที่ลุ่มน้ำขัง เช่น กก ธูปฤาษี ผักบู่ ฯลฯ ยังคงพบกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

สัตว์ป่า สัตว์ป่าที่มีรายงานพบในพื้นที่โครงการ ได้แก่ กระเจิง (*Tragulus spp.*) งูเหลือม (*Phython reticulatus*) นกขมิ้นดำหัวเล็ก (*Oriolus xanthonotus*) และงูกะปะ (*Agkistrodon rhodostoma*) อย่างไรก็ตามสามารถพบได้ในป่าธรรมชาติบริเวณอื่น ๆ ของจังหวัดสงขลาด้วยเช่นกัน ในพื้นที่ชุ่มน้ำโดยรอบทะเลสาบสงขลาตอนล่าง เป็นอยู่ของสัตว์หลายชนิดเช่น นกน้ำ งูชนิดต่าง ๆ จงโคร่ง และสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำอื่น ๆ เป็นแหล่งเพาะฟักสัตว์น้ำวัยอ่อนหลายชนิด เช่น กุ้งชนิดต่าง ๆ ปลากระพง ปลาเก๋า ซึ่งกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของ

จังหวัดสงขลา อย่างไรก็ตามสัตว์เหล่านี้ (โดยเฉพาะกิ้งกูดดำ) สามารถเพาะเลี้ยงได้ในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดสงขลาและจังหวัดอื่น ๆ ที่มีป่าชายเลนในภาคใต้ด้วยเช่นกัน

สัตว์ป่า/พืชพรรณหายาก ปัจจุบันไม่มีรายงานว่าพบพืชพรรณ หรือสัตว์ป่าหายากในบริเวณพื้นที่โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชุมชนย่านพักอาศัย และพื้นที่เกษตรกรรม แต่อย่างใด และไม่พบพืชหรือสัตว์หายากในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตโครงการแต่อย่างใด มีแต่แหล่งนกน้ำที่สำคัญในพื้นที่ตอนบนของทะเลสาบ เช่น บริเวณอุทยานนก น้ำคูขุด ฯ ซึ่งอยู่ห่างจากพื้นที่โครงการขึ้นไปทางตอนเหนือ

แนวโน้มของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้านนิเวศมัยบนบกคาดว่าจะเปลี่ยนแปลงลดน้อยลงกว่าปัจจุบัน เนื่องจากความเป็นเมือง พื้นที่ชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจค่อย ๆ ขยายตัวออกไปจนมีแนวโน้มที่เขตผังเมืองรวมทั้งสามแห่งจะเชื่อมต่อถึงกันได้ในอนาคต ส่วนในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำก็มีแนวโน้มที่จะเสื่อมโทรมลงกว่าในปัจจุบัน เนื่องจากพื้นที่ชุมชน โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย สถานที่ท่องเที่ยว และการพัฒนาเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ขยายตัวออกไปในบริเวณรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา และพื้นที่ลุ่มน้ำช่วงบริเวณสองฟากถนนเพชรเกษม ช่วงน้ำน้อย-น้ำกระจ่าย และสองฟากถนนลพบุรีราเมศวร์

7.2.4 โครงสร้างพื้นฐาน

- ระบบการคมนาคมขนส่งและพื้นที่สัญจร

จังหวัดสงขลาโดยเฉพาะพื้นที่ศึกษาเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ มีสนามบินนานาชาติ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ มีท่าเรือน้ำลึกสำหรับการขนส่งสินค้าในเขตอำเภอสิงหนคร มีท่าเรือประมง ในเขตอำเภอเมืองสงขลา มีศูนย์กลางการคมนาคมทางรถไฟอยู่ในเขตชุมชนเมืองหาดใหญ่ และมีถนนทุกระดับติดต่อเชื่อมโยงถึงกันทุกชุมชนที่สำคัญ (ดูรายละเอียดในบทที่เกี่ยวข้องประกอบ) อย่างไรก็ตามภายในเขตชุมชนเมืองทั้ง 3 แห่ง มีพื้นที่สัญจร (ถนน) ค่อนข้างจำกัดด้วยรูปแบบของเมืองและลักษณะทางภูมิศาสตร์ ทำให้ความหนาแน่นของการจราจรเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ภายในเขตผังเมืองรวมสงขลา-หาดใหญ่ มีพื้นที่สัญจร (ถนนและซอยประเภทต่าง ๆ) รวมกันประมาณ 879 และ 192 ไร่ หรือประมาณ 0.92% และ 0.12% ของพื้นที่รวมตามลำดับ นอกจากนั้นในพื้นที่โครงการช่วงอำเภอสงขลา-หาดใหญ่ มีแนวทาง (เส้นทาง)รถไฟเก่า ซึ่งปัจจุบันไม่มีการใช้ประโยชน์ แต่ยังคงเหลือร่องรอย เช่น รางรถไฟ สะพาน ฯลฯ ปรากฏให้เห็นอยู่

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา (2539) มีข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับพื้นที่สัญจรทางรถไฟ สรุปได้ดังนี้

(1) ที่ดินทางรถไฟ พร้อมด้วยเขตทาง (บริเวณที่ดินที่วัดจากจุดศูนย์กลางของทางไปยังหลักเขตที่ดินรถไฟ) เป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย

(2) สำหรับทางรถไฟซึ่งเลิกใช้ประโยชน์แล้ว หากจะนำไปจัดหาผลประโยชน์ประเภทอื่น จะต้องได้รับอนุญาตจากการรถไฟแห่งประเทศไทยก่อน

(3) โดยทั่วไป ที่ดินของการรถไฟจะไม่มีกรรมสภาพ แม้ว่าไม่ใช้ประโยชน์แล้วก็ตามแต่จะดำเนินการให้ใช้ประโยชน์โดยวิธีอื่นๆเช่น ให้เช่า เป็นที่สร้างสิ่งปลูกสร้างอาคารพาณิชย์ ตลาด ฯลฯ ผู้เช่าจะต้องเสียค่าตอบแทนให้แก่การรถไฟในราคาที่เป็นธรรมและเหมาะสม

(4) สิ่งปลูกสร้างในข้อ (3) จะตกเป็นของการรถไฟตามสัญญาการเช่าตอบแทนชนิดพิเศษ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ถ้าการรถไฟจะดำเนินการในกรณีนี้ การรถไฟไม่สามารถที่จะนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปให้บุคคลอื่นเช่า หรือใช้ประโยชน์ไม่ได้อีก เว้นแต่ผู้เช่าผิดเงื่อนไขการเช่า (ไม่จ่ายค่าเช่า) หรือสัญญาที่ทำนั้นสิ้นระยะเวลาที่กำหนด

ในปัจจุบันพื้นที่หลายส่วนในบริเวณดังกล่าว มีการใช้ประโยชน์อย่างอื่น ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้น เช่น มีชุมชนรายได้ต่ำเกิดขึ้น บางส่วนคร่อมทับเส้นทางรถไฟเก่า บางส่วนมีพืชพรรณธรรมชาติปกคลุม บางส่วนกลายเป็นคู (ร่อง) น้ำ มีน้ำขัง สามารถใช้ประโยชน์ได้บ้าง (เช่น ประมงน้ำจืดขนาดเล็กๆในช่วงฤดูน้ำหลาก) ในขณะที่บางส่วนกลายเป็นที่ทิ้งขยะมูลฝอย

● ทางหลวงแผ่นดิน

พื้นที่ศึกษาเป็นจุดเชื่อมต่อของทางหลวงแผ่นดินระหว่างภาคที่เลียบชายฝั่งทะเลทางด้านอ่าวไทย และด้านทะเลอันดามัน กับทางหลวงแผ่นดินที่จะเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 และทางด่วนเหนือใต้ กับทางหลวงหมายเลข 3 เลียบชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศมาเลเซีย ซึ่งไปเชื่อมต่อกับทางหลวงในประเทศสิงคโปร์ ทางหลวงสายสำคัญของพื้นที่ศึกษา มีดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม เป็นถนนสายหลักของภาคใต้ที่เชื่อมระหว่างภาคใต้กับส่วนอื่น ๆ ของประเทศ เข้าสู่พื้นที่ศึกษาที่อำเภอรัตภูมิ ผ่านอำเภอหาดใหญ่ ไปบรรจบกับทางด่วนเหนือ-ใต้ของประเทศมาเลเซียที่พรมแดนบ้านคลองพรวน อำเภอสะเดา ช่วงระหว่างอำเภอหาดใหญ่ ถึงบ้านคลองพรวนเป็นทางหลวง 4 ช่องจราจรไปกลับ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่บ้านคลองแงะ อำเภอสะเดา ผ่านจังหวัดปัตตานี ไปสิ้นสุดที่อำเภอเมืองนราธิวาส สามารถเดิน

ทางต่อไปยังรัฐกลันตัน เชื่อมต่อกับทางหลวงหมายเลข 3 เลียบชายฝั่งตะวันออกของประเทศ มาเลเซียที่ด่านตาบา หรือด่านปาดังเบซาร์

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่อำเภอรัตภูมิ ผ่านอำเภอบางกล่ำ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอนาหม่อม ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 ที่จังหวัดปัตตานีเป็นทางหลวงขนาด 4 ช่องจราจรไปกลับจากอำเภอรัตภูมิ จนถึงอำเภอจะนะ

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 406 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่อำเภอรัตภูมิไปยังอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีทางเชื่อมกับเมืองกันการ เมืองหลวงของรัฐ เปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 เป็นทางหลวงเลียบชายฝั่งตะวันออก จากจังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าสู่พื้นที่ศึกษาที่อำเภอสิงหนคร ผ่านอำเภอเมืองสงขลา ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ที่อำเภอจะนะ

• ทางรถไฟ

ทางรถไฟสายใต้เข้าสู่พื้นที่ศึกษาที่อำเภอควนเนียง อำเภอบางกล่ำ เมื่อถึงชุมทางหาดใหญ่ แยกออกเป็น 3 เส้นทาง เส้นทางแรกไปอำเภอเมืองสงขลา ปัจจุบันไม่มีการเดินรถบนเส้นทางสายนี้ สายที่สองผ่านอำเภอนาหม่อมไปยังจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส บรรจบกับทางรถไฟของประเทศมาเลเซียที่อำเภอสุไหงโกลลก สายที่สามผ่านอำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา ไปบรรจบกับเส้นทางรถไฟของประเทศมาเลเซียที่ปาดังเบซาร์

• ทางอากาศ

สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ ขนาดทางวิ่ง 45 x 3,050 เมตร สามารถรองรับการขึ้นลงของเครื่องบินโดยสารขนาดใหญ่ โบอิง 737 และแอร์บัส 300 ห้องพักผู้โดยสารสามารถรองรับผู้โดยสารภายในประเทศ 300 คนต่อชั่วโมง และผู้โดยสารต่างประเทศ 800 คนต่อชั่วโมง

• ทางทะเล

ท่าเรือน้ำลึกสงขลา ตั้งอยู่ปากทะเลสาบสงขลาฝั่งอำเภอสิงหนคร สามารถรับเรือขนาด 9,000 -12,000 DWT กินน้ำลึกไม่เกิน 8 เมตร เข้าเทียบท่ายาว 510 เมตร พร้อมกัน 3 ท่า ปริมาณขนส่งสินค้า 1,100,000 ตันต่อปี สามารถรับสินค้าเข้าโรงเก็บสินค้าได้ 1,600 ตันต่อปี

สัญลักษณ์ :

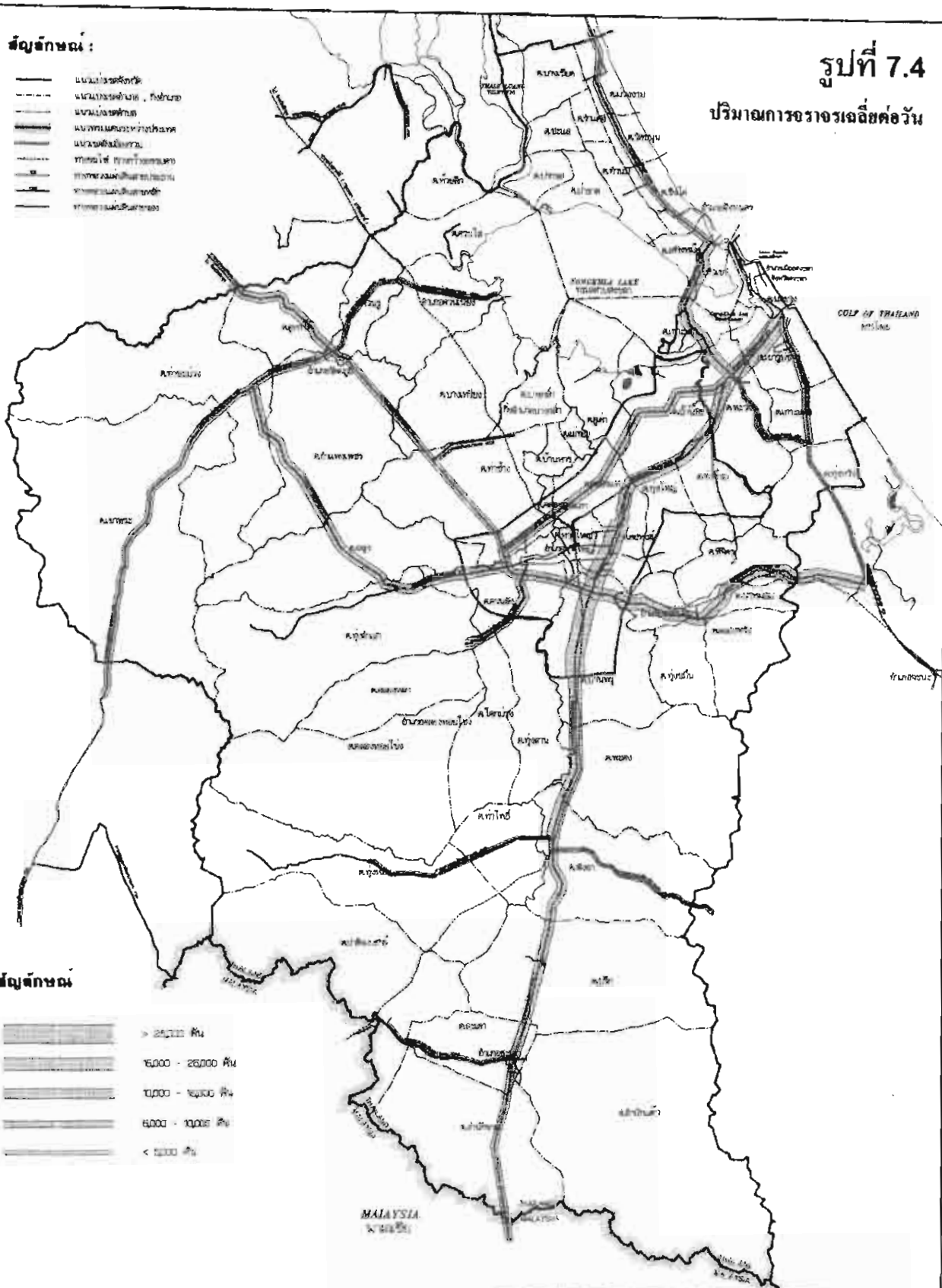
- แนวแบ่งเขตจังหวัด
- แนวแบ่งเขตอำเภอ, ตำบล
- แนวแบ่งเขตตำบล
- แนวถนนสายหลัก
- แนวถนนสายรอง
- ทางรถไฟ
- ทางหลวงแผ่นดินสายหลัก
- ทางหลวงแผ่นดินสายรอง

รูปที่ 7.4

ปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน

สัญลักษณ์

- > 25,000 คัน
- 16,000 - 25,000 คัน
- 10,000 - 16,000 คัน
- 6,000 - 10,000 คัน
- < 6,000 คัน

ที่มา : กองวิศวกรรมจราจร กรมทางหลวง

ผู้จัดทำ	กรมการจราจรและขนส่ง
โครงการ	จัดทำแผนที่แสดงปริมาณการจราจรเฉลี่ยต่อวัน
ขอบเขต	ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด
ปี	2557

0 1 2 3 4 5 กิโลเมตร 20กม

หน้า 7.4

- **น้ำอุปโภคบริโภค และระบบประปา**

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่โครงการ ที่สำคัญ ได้แก่ น้ำใต้ดิน น้ำประปา น้ำบ่อ และน้ำฝน (ตาราง 7.3) ปัจจุบันประชากรเมืองนิยมบริโภคน้ำกรอง (โพลาริส) มากขึ้น ประชากรเมืองใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำผิวดินน้อยมาก คงมีแต่ประชาชนในพื้นที่รอบนอกที่ยังใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำผิวดินหรือน้ำท่าอยู่บ้าง โดยเฉพาะเพื่อการอุปโภค เช่น เกษตรกรรม

แม้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตผังเมืองรวมหาดใหญ่และสงขลาหลายแห่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน แต่ยังไม่พบปัญหาในประเด็นน้ำอุปโภคบริโภค แต่อย่างใด ทั้งสองพื้นที่มีระบบประปาให้บริการค่อนข้างทั่วถึง แม้ว่าในช่วงฤดูแล้ง แหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาสำหรับเทศบาลหาดใหญ่และสงขลาจะมีปัญหาความสกปรกเพิ่มมากกว่าปกติ แต่เป็นปัญหาที่ต้องมีการจัดการในเชิงคุณภาพมากกว่าในเชิงปริมาณ สถานที่ราชการและสถานบริการหลายประเภท เช่น มหาวิทยาลัย และโรงแรมบางแห่งมีอ่างเก็บน้ำของตัวเอง ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่สามารถใช้ประโยชน์จากน้ำใต้ดินได้ทั้งโดยได้รับอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาต คุณภาพน้ำใต้ดินส่วนใหญ่ยังอยู่ในเกณฑ์ดีแม้จะมีปริมาณเล็กน้อยออกไซด์สูง (โดยเฉพาะในฤดูแล้ง) ในหลายบริเวณ แต่อยู่ในวิสัยที่บำบัดได้

อย่างไรก็ตามการใช้ประโยชน์น้ำใต้ดินซึ่งมีแนวโน้มที่สูงขึ้น อาจเกิดปัญหาต่อการอุปโภคบริโภคได้ถ้าไม่ควบคุม เนื่องจากชั้นกักเก็บน้ำหลักเป็นแบบ Unconfined การสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้มาก รวมทั้งการสูบน้ำทะเลเข้ามาทำนาเกลืออย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการรุกคืบของน้ำเค็มในบริเวณที่ติดทะเลหรือทะเลสาบสงขลาตอนล่าง โดยเฉพาะบริเวณรอบทะเลสาบสงขลาตอนล่าง และสิงหนคร นอกจากนั้นผลการศึกษาวิจัยบ่งชี้ว่าอนาคต (ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข) อาจเกิดปัญหาการปนเปื้อนของ Leachate จากพื้นที่กลบฝังมูลฝอยและน้ำทิ้ง อย่างไรก็ตามปัญหาประเด็นหลังยังไม่ชัดเจนและเกิดขึ้นในพื้นที่แคบ ๆ ใกล้พื้นที่กลบฝังมูลฝอยเป็นหลัก

ภายใต้เงื่อนไขปัจจุบันและแนวโน้มปกติ สรุปว่าจังหวัดสงขลายังไม่มีปัญหาน้ำอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมืองสงขลา-หาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำใต้ดิน กรมทรัพยากรธรณีได้สำรวจพบว่ายังสามารถใช้ประโยชน์จากชั้นน้ำระดับลึกได้เพิ่มขึ้นสูงสุดถึง 25,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งสอดคล้องกับการที่จังหวัดสงขลาไม่ได้เน้นการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคในเขตเมือง คงมีแต่โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทานและการเกษตรเป็นสำคัญ (สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม , 2538)

ตารางที่ 7.3 สัดส่วนของน้ำอุปโภค-บริโภคจากแหล่งต่าง ๆ ในเขตชุมชนเมืองหาดใหญ่

	<u>น้ำอุปโภค (%)</u>	<u>น้ำบริโภค (%)</u>
น้ำประปา	37.45	9.12
น้ำฝน	0.46	0.69
น้ำใต้ดิน (บาดาล)	38.66	24.33
น้ำบ่อ (ตื้น)	22.99	21.97
น้ำกรอง (โพลาริส)	-	43.75
แม่น้ำลำคลอง	0.30	-
อื่น ๆ	0.14	0.14

ที่มา : รายงานเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมืองหาดใหญ่ (ปรับปรุงครั้งที่ 2) พ.ศ. 2536

• ไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าในพื้นที่ศึกษาประกอบด้วย แหล่งผลิตไฟฟ้าระบบสายส่ง ดำเนินการโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) และระบบจำหน่ายดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)

ระบบการผลิตกระแสไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต มีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ อยู่ทั่วประเทศต่อเนื่องถึงกันหมด เฉพาะในพื้นที่ศึกษามีโรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ หาดใหญ่ ขนาด 45.0 เมกะวัตต์ และยังได้รับกระแสไฟฟ้าจากส่วนอื่น ๆ ของประเทศ ผ่านระบบสายส่งระดับแรงดัน 230 เควี 2 วงจร และ 115 เควี 2 วงจร และยังมีการแลกเปลี่ยนพลังงานไฟฟ้ากับประเทศมาเลเซีย ผ่านระบบสายส่งแรงดัน 115 เควี ส่งกระแสไฟฟ้าเข้าสู่ระบบจำหน่ายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สถานีไฟฟ้าย่อย 4 แห่ง ได้แก่ สถานีไฟฟ้าย่อยสงขลา สถานีไฟฟ้าย่อยหาดใหญ่ 1 สถานีไฟฟ้าย่อยหาดใหญ่ 2 และสถานีไฟฟ้าย่อยสะเดา

การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในปีงบประมาณ พ.ศ.2539 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งหมด 155,054 ราย จำหน่ายกระแสไฟฟ้ารวม 959.4 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ส่วนใหญ่เป็นการใช้ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม 634.8 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง รองลงมาได้แก่ที่อยู่อาศัย 239.0 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง มีจำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ทุกตำบล

การพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าในช่วงปี พ.ศ. 2538-2555 ปรากฏใน
ตารางที่ 7.4

- **การสื่อสารและโทรคมนาคม**

ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการด้านไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ ระบบสื่อสารข้อมูลและวิทยุบริการ ประกอบด้วยที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขในพื้นที่ศึกษา 19 แห่ง กระจายอยู่ในทุกอำเภอ

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ดำเนินการโทรศัพท์ทั่วไป โทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการเสริมอื่น ๆ มีชุมสายโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในพื้นที่ศึกษา 18 ชุมสาย รวม 37,570 เลขหมาย และชุมสายโทรศัพท์ของ TT&T อีก 29 ชุมสาย รวม 46,592 เลขหมาย

- **ระบบระบายน้ำและความคืบหน้าท่วม**

ข้อมูลล่าสุดของเทศบาลนครหาดใหญ่ (2539) ระบุว่าระบบระบายน้ำ (และความคืบหน้าท่วม) โดยเฉพาะคลองระบายน้ำในเขตเทศบาลฯ เช่น คลองอู่ตะเภา และคลองเตย รวมทั้งคลอง ริมถนนเพชรเกษม ช่วงสามแยกคอหงส์-น้ำน้อย อยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ดินเซิน จำเป็นต้องมีโครงการปรับปรุง ขุดลอก และก่อสร้างระบบระบายน้ำเพิ่มเติม เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมที่อาจเกิดขึ้นในช่วงน้ำหลากคลองระบายน้ำในเขตเทศบาลเมืองสงขลา มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะบริเวณคลองสำโรงและคูระบายน้ำบริเวณถนนนครใน นอกจากนี้ยังพบว่าพื้นที่รองรับน้ำทั้งบริเวณสองฟากถนนกาญจนวนิชย์และถนนลพบุรีราเมศวร์ ซึ่งเดิมสามารถรองรับน้ำท่าในฤดูน้ำหลากได้ถูกเปลี่ยนสภาพทั้งโดยการถมที่เพื่อการก่อสร้าง และตะกอนจากการก่อสร้าง ทำให้ความสามารถในการรองรับน้ำลดน้อยลงตามลำดับ อาจจะทำให้ปัญหาการระบายน้ำในเขตฝั่งเมืองรวมสงขลา-หาดใหญ่รุนแรงมากขึ้นในอนาคต

- **ระบบกำจัดมูลฝอย**

การจัดการมูลฝอยถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบและดูแลโดยหน่วยงานท้องถิ่น จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษ (2539) กล่าวว่า มูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดในเขตเมืองต่าง ๆ ในภาคใต้ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล พบว่ายังไม่สามารถดำเนินการรวบรวมไปกำจัดทิ้งได้ 100% ความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่น (เทศบาล) ในภาคใต้ พบว่าสามารถให้บริการเก็บขยะมูลฝอยเพื่อไปกำจัดทิ้งได้เพียง 79% โดยเฉลี่ยอีก 21% พบว่ายังคงค้างอยู่ในชุมชน ฉะนั้นหากวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตัวเลขนี้ อาจกล่าวได้ว่าใน 29 เทศบาลของภาคใต้ จะมีมูลฝอยที่ถูกนำไปจัดการเพียงวันละ 704 ตัน อีก 187 ตันจะตกค้างอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาล ซึ่งคิดเป็น

ตารางที่ 7.4

ตารางแสดงสถิติและพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า ในช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2555

รายละเอียด	2538	2540	2545	2550	2555
ภาคใต้					
พลังไฟฟ้า (MW.)	1,376.70	1,699.90	4,016.70	5,205.10	6,708.50
หน่วยจำหน่าย (GWh.)	3,041.50	3,626.80	11,412.5	14,641.5	17,843.90
จังหวัดสงขลา					
พลังงานไฟฟ้า (MW.)	230.60	300.60	487.70	733.90	1,033.40
หน่วยจำหน่าย (GWh.)	1,239.20	1,752.30	2,886.90	4,395.70	6,329.10

พื้นที่ทั้งหมดเท่ากับ 571.337 ตารางกิโลเมตร หรืออาจจะกล่าวได้ว่ามีมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ เทศบาลคิดเป็น 327 กิโลกรัม ต่อตารางกิโลเมตรในแต่ละวัน

นอกจากประเด็นปัญหาการบริการเก็บขนมูลฝอยที่เกิดขึ้นเพียง 70-80% ยังพบว่ามูลฝอยที่เก็บขนไปนั้นยังมีวิธีกำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ โดยส่วนใหญ่เทศบาล/สุขาภิบาล ยังใช้วิธีการกำจัดด้วยวิธีการกองบนพื้นแล้วเผา ซึ่งมีผลก่อให้เกิดการปนเปื้อนของสิ่งแวดล้อมได้มากมาย วิธีการกำจัดที่เป็นอยู่จะคล้าย ๆ กันในเกือบทุกเทศบาล คือ จะดำเนินการด้วยตนเอง จึงทำให้มีพื้นที่กำจัดมูลฝอยกระจายไปทั่วตามเมืองต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคใต้ประกอบด้วยประสิทธิภาพของการจัดการมูลฝอยของแต่ละเมืองซึ่งพบว่ายังดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก็มีผลทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญ ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นตามมาอีกมากมาย รวมถึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่เชื่อใจในการดำเนินการของภาครัฐ เพราะภาพที่ปรากฏให้เห็นในอดีตที่ผ่านมาได้เป็นตัวบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงาน ซึ่งประเด็นนี้มีผลทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของสังคม อันมีผลทำให้การบริหารจัดการมูลฝอยมีความยุ่งยากมากขึ้นในปัจจุบัน การดำเนินการของภาคราชการต่อปัญหามูลฝอยต่อไปในอนาคตนั้นคงต้องมีความจริงจัง และโปร่งใส และต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนด้วย จึงจะทำให้การจัดการมูลฝอยประสบผลสำเร็จได้

เมืองสงขลา-หาดใหญ่ ถือเป็นเมืองที่มีศักยภาพพัฒนาเมืองค่อนข้างสูง จัดเป็นเมืองหลักที่สำคัญของภาคใต้ การจัดการมูลฝอยของทั้ง 2 เมืองที่ผ่านมาพบว่าต้องประสบกับปัญหาด้วยเช่นกันกล่าวโดยย่อคือ :

เทศบาลเมืองสงขลา

สถานที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองสงขลา ตั้งอยู่ที่บ้านบ่ออิฐ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา บนเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ โดยได้รับงบประมาณดำเนินการจากสำนักงานโครงการพัฒนาเมืองหลัก มีวิธีการบำบัดแบบฝังกลบ การใช้พื้นที่ที่กำจัดขยะได้กำหนดใช้ประมาณ 20 ปี โดยเริ่มตั้งแต่พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา (วีระ อินทรกุล, 2536) แต่จากระยะเวลาที่ได้ดำเนินการใช้พื้นที่กำจัดมูลฝอยเพื่อฝังกลบมูลฝอยรวม 10 ปีผ่านไป กลับพบว่าต้องประสบกับปัญหาเรื่องการปนเปื้อนของน้ำใต้ดิน (รายละเอียดจะกล่าวในหัวข้อต่อไป) มีผลทำให้ต้องทบทวนเพื่อปรับปรุงวิธีการดำเนินงานใหม่ และจากผลกระทบดังกล่าวประกอบกับปัญหาที่ไม่สามารถฝังกลบมูลฝอยได้ประจำวันในบางครั้งที่ได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาดำเนินการที่ผ่านมา ซึ่งเกิดจากเครื่องจักรชำรุดทำให้การทำงานฝังกลบมูลฝอยในพื้นที่กำจัดมูลฝอยประจำวันต้องหยุดลงได้ ... มีผลทำให้เป็นจุดเกิดของความไม่เชื่อมั่นของชุมชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่กำจัดมูลฝอยต่อการดำเนินงานของทางเทศบาลในเวลาต่อมาและมีมูลเหตุทำให้มีอบของชุมชนที่จะคัดค้านโครงการกำจัดของเสียอื่น ๆ ตามมาด้วย อาทิเช่น โครงการบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ

จากสภาพปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปนเปื้อนของน้ำใต้ดินอันเกิดมาจากที่ฝังกลบ มูลฝอย ทำให้ทางเทศบาลต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูสถานที่ฝังกลบมูลฝอยใหม่ ซึ่งขณะนี้เทศบาลเมืองสงขลากำลังจัดให้มีการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้งบประมาณจัดสรรจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และในขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้างปรับปรุงระบบการกำจัดมูลฝอย

เทศบาลนครหาดใหญ่

-เทศบาลนครหาดใหญ่ใช้สถานที่กำจัดมูลฝอยในปัจจุบันอยู่ในตำบลควนลัง ถนนหาดใหญ่-สนามบิน บนพื้นที่ 135 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ที่ใช้มาแล้วกว่า 20 ปี ทำให้พื้นที่ดังกล่าวถูกใช้ไปกว่า 90% เทศบาลนครหาดใหญ่มีแผนงานที่จะดำเนินการใช้สถานที่กำจัดมูลฝอยแห่งใหม่ซึ่งได้รับงบประมาณจัดสรรมาจากกระทรวงมหาดไทย ภายใต้โครงการพัฒนาเมืองหลัก พื้นที่แห่งใหม่มีพื้นที่ประมาณ 517 ไร่ อยู่ที่บ้านทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งมีเป้าหมายที่จะเป็นที่ยกจัดมูลฝอยในอนาคตเมื่อพื้นที่กำจัดมูลฝอยที่ตำบลควนลังเต็มแล้ว (บรรจงร่มสงฆ์, 2536) แต่ในขั้นตอนแรกของการดำเนินการสำหรับพื้นที่ฝังกลบมูลฝอยแห่งใหม่ พบว่าต้องประสบกับปัญหามิชอบของชุมชนที่ต่อต้านไม่ให้ใช้พื้นที่ทุ่งขมิ้นเป็นที่ทิ้งขยะ ทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักลง ทางเทศบาลนครหาดใหญ่ จึงต้องมีการปรับแผนดำเนินงานโดยต้องใช้งบประมาณ 47 ล้านบาทจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุงสถานที่ทิ้งมูลฝอยเดิมให้มีความสามารถรองรับมูลฝอยต่อไปอีก 3-4 ปี

● ระบบบำบัดน้ำเสีย

ปัญหาน้ำเสียในหาดใหญ่ได้เริ่มมีการตระหนักมานานและในเดือนกันยายน ปีพ.ศ.2535 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้เริ่มประกาศให้ท้องที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นเขตควบคุมมลพิษ และขณะนี้เทศบาลนครหาดใหญ่ได้ทำการว่าจ้างกลุ่มบริษัท เอสเอสกรุป ร่วมทำการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของเทศบาลนครหาดใหญ่ ระบบที่รวบรวมน้ำเสียจะเป็นที่รวมน้ำเสียจากท่อในเมือง โดยแบ่งเป็น 2 แนว ทางด้านตะวันออกใช้คลองเตยเป็นหลัก และทางด้านตะวันตกขนานกับคลองอู่ตะเภาแล้วไหลรวมกันเข้าสู่บ่อสูบน้ำส่งไปยังโรงบำบัดน้ำเสียรวม น้ำเสียที่บำบัดแล้วจะไหลต่อไปยังคลองขุดแล้วไหลลงทะเลสาบสงขลาต่อไป โดยมีการแยกการก่อสร้างเป็น 2 ระยะ คือ

- ระยะแรก (ปี 2548) ครอบคลุมพื้นที่ 18.9 ตารางกิโลเมตร เป็นแผนระบบรวม (Combined System) ปริมาณน้ำเสียขนาด 70,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน